

Leto XXXIV

Št. 3

 Murska Sobota,
28. januarja 1982

CENA 10 DIN

VESTNIK

DRSALIŠČE V MURSKI SOBOTI — Sekcija za drsanje pri ŠD Pomurje iz Murske Sobote je organizirala ureditev naravnega drsališča pri OŠ I. v Murski Soboti. Večina del je bila opravljena prostovoljno, razen zemeljskih, ki jih je opravilo podjetje Sobota. Prostovoljno delo pa sta opravili Elektro Murska Sobota in PTT Murska Sobota. Drsališče koristno rabi namenu, zlasti pa ga bodo lahko s pridom uporabljali otroci

sedaj v zimskih počitnicah. Organizator je enkrat dnevno tudi poskrbel za tople čaj.

Sekcija za drsanje pri ŠD Pomurje si skupaj z ZTKO Murska Sobota prizadeva, da bi za naslednjo zimsko sezono uredili ob drsališču robnike in skupaj z OŠ I. morda tudi ograjo.

Tekst: F. M., foto: A. A.

Dobro obiskani pogovori o uresničevanju kmetijskih zakonov

Množica konkretnih predlogov

V teh dneh so se sestali člani svetov za kmetijstvo pri občinskih konferencah SZDL, kjer so se dogovorili o izvedbi razprav na terenu. Gre za pregled uresničevanja določil tako imenovanih kmetijskih zakonov: zakona o starostnem zavarovanju kmetov, zakona o kmetijskih zemljiščih, zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmečkih gospodarstev in zakona o preživninskem varstvu kmetov. Hkrati pa na sestankih teče beseda o predlogu zakona o davkih občanov, zlasti so žive diskusije o določilih, ki se nanašajo na davek od kmetijstva.

V soboški občini so med prvimi pripravili razgovore. Tako so že 21. januarja stekli prvi sestanki in so jih doslej opravili okrog 20. Danes, v četrtek, 28. januarja, bo pogovor še v Bakovcih, v petek v Gederovcih, v soboto pa v Tešanovcih. Obisk je povsod izredno dober; pri Gradu so na primer našli čez 100 obiskovalcev, kar je dokaz, da se kmetje zelo zanimajo za uresničevanje kmetijske zakonodaje in z njo povezane ukrepe, ki naj vodijo k dvigu kmetijske

proizvodnje. V soboški občini bodo razprave sklenili okrog 5. februarja.

V ljutomerski občini bodo imeli razprave o kmetijskih zakonih do 15. februarja. Pripravili jih bodo ne le v 12 večjih krajevnih središčih oziroma krajevnih skupnostih, ampak tudi v štirih kmetijskih organizacijah združenega dela. Hkrati s pregledom posameznih pomembnejših določil kmetijskih zakonov bodo na praktičnih primerih skušali ugotoviti, kako je zakonodaja zaživela. Da se lahko tudi v tej občini z marsičem pohvalijo, ne dokazujejo le številna meliorirana zemljišča, ampak tudi povečana kmetijska proizvodnja. To je dokaz, da je tudi v tej občini kmetijska zakonodaja pustila ugodne posledice.

Iz radgonske občine poročajo, da bodo ponekod razprave o kmetijskih zakonih izvedli hkrati z zbori občanov. Na pogovorih sodelujejo (podobno kot v ostalih občinah) aktivisti SZDL in predstavniki kmetijskih organizacij, ki lahko dokaj konkretno odgovore na zastavljena vprašanja. Tudi tod

posebej izpostavljajo obdelavnost kmetijskih zemljišč. Ugotavljajo namreč, da je na območju občine kakih 100 hektarjev slabo obdelanih površin zemlje. Zdajšnja zakonodaja tega problema ne zastruje dovolj.

Na seji sveta za kmetijstvo v Lendavi so izdelali konkreten program aktivnosti, ki se jih je treba lotiti, da bi kmetom in drugim zainteresiranim čim bolj realno prikazali stanje kmetijstva v tej občini, hkrati pa skušali ugotoviti pripombe na kmetijsko zakonodajo. Razprave, ki so jih že imeli, kažejo, da so nekateri člani v zakonu o

preživninskem varstvu in zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč pretogi zato bodo ob koncu razprave ugotovitve strnili in jih posredovali občinski konferenci SZDL, ta pa republiški konferenci SZDL.

Po vsem tem lahko sklenemo, da se kmetje zelo zanimajo za uresničevanje kmetijske zakonodaje in s tem za pogoje kmetovanja. Medtem so marsikatera porajajoča se vprašanja prav tako že razčiščena in tako lahko še naprej smelo zremo v kmetovo prihodnost.

Š. SOBOČAN

Več na tuji trg

stran 9

Z medregijskega posveta sindikata

Složneje nad splete nalog

Na nedavnem medregijskem posvetu v Radencih — o njem smo v prejšnji številki že poročali — ki ga je za predsednike in sekretarje občinskih sindikalnih svetov iz Pomurja in Podravja in člane republiških sindikalnih svetov iz Pomurja in Podravja in člane republiškega sveta ZSS pripravili medobčinski svet ZSS za Pomurje, so med drugim govorili o nekaterih letošnjih programskih nalogah, pripravah na bližnjo tretjo sindikalno konferenco, akciji zaključnih računov in pripravah na delegatske volitve.

Izkazalo se je, da domala ni področja, kamor sindikati ne bodo posegli. Pa naj gre za ustaljene napore kot skupni imenovalec vsem prizadevanjem, uveljavljanje družbenega sistema planiranja, uresničevanje načela delitve po delu in rezultatih dela ter nagrajevanje kot še neporavnan dolg do druge sindikalne konference predlani, zagotavljanje ustrezne kadrovske politike, organizacijsko krepitev organov in organizacij sindikata, posebej osnovnih organizacij, sindikalnih skupin, pa tudi klubov samoupravljalcev, stalno izobraževanje in usposabljanje, mednarodno sodelovanje in ne nazadnje obveščanje zaposlenih.

Za obe regiji — Pomurje in Podravje — pa so prav gotovo življenjskega pomena področja agroživilstva, gostinstva in turizma, integralnega transporta, drobnega gospodarstva in področje množične inovacijske in raziskovalne dejavnosti. Če naj bodo sindikati kos vsem tem in kot bomo videli še vrsti drugih nalog, jim bodo morale priskočiti na pomoč tudi vse druge družbenopolitične organizacije, torej ZK, SZDL in ZSM. Ker je posredi zajeten splet vprašanj, bo treba veliko večjo pozornost odmeriti časovni usklajenosti programov, saj so roki izredno kratki in je denimo potrebno že v tem mesecu sprejeti programe sindikalnih organizacij na vseh ravneh. Poleg že omenjenih pa kaže vanj — kot so se zavzeli razpravljalci — pogumneje zapisati, kje smo v resnici v sindikatih pri uveljavljanju kolektivnega dela in odgovornosti, kako bo z uresničevanjem družbenega dogovora o razporejanju in delitvi dohodka in sredstev za osebene dohodke in — če smo še določnejši — družbeno prehrano, organizirano športno in rekreativno dejavnostjo delavcev, cenovno politiko, da vsega niti ne naštevamo.

Vendar je ponekod sindikat še prekratek, tako recimo v drobnem gospodarstvu. Samo podatki, da je v Mariboru od kakih tri tisoč delavcev pri zasebnikih vključena v sindikat dobra šestina, da jih je v Ptujju od približno 500 zaposlenih v obrti v sindikatu dobra tretjina in da v nobeni od pomurskih občin ni kaj prida bolje, kvečjemu slabše, so več kot zgovorni.

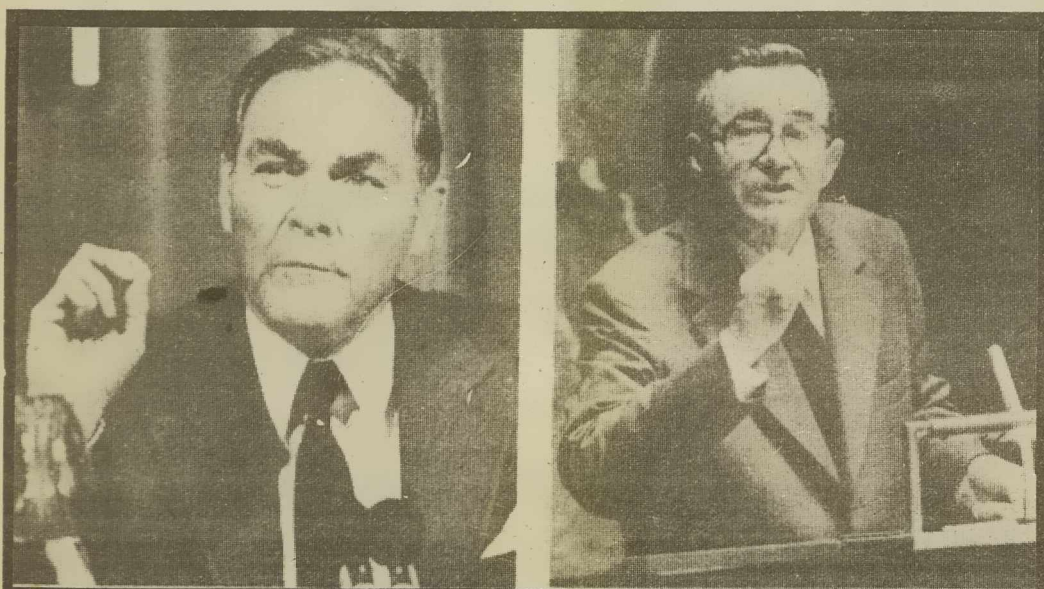
Da se na področju zaposlovanja obeta generacijski konflikt — po besedah člana predsedstva RS ZSS Srečka Mlinariča — je nemara res prehudo rečeno, a če dodamo, da so imeli v Mariboru konec leta 1980 1213 iskalcev zaposlitve, lani pa že blizu 1600 in da letos računajo, da jih bo najmanj dva tisoč, med njimi največ mladine s srednjo, višjo in visokošolsko izobrazbo, in da jih v Pomurju ta čas išče zaposlitev kakih 1600, je bojazen povsem utemeljena. Še bolj pa, če vemo, da ne premoremo točne evidence nad vsemi tistimi, ki v naši republiki (in regiji) opravljajo vsa mogoča honorarna, pogodbeno in podobna dela.

Tudi s počitniškimi skupnostmi v tem delu severovzhodne Slovenije nimajo najbolj srečne roke. Tako se denimo v Mariboru že pet let zamašajo trudijo, da bi jo ustanovili in ker sindikalnim aktivistom ne preostane drugega, se morajo pač podati med zaposlene v organizacije združenega dela in jih malone prepričevati, naj vendarle združijo del sredstev iz regresa za letni dopust za izboljšanje počitniških zmogljivosti. Kot smo slišali, bi se lahko — da bi jim seve šlo lažje od rok — pri tem zgledovali po delu počitniške skupnosti v Murski Soboti.

V pripravah na tretjo sindikalno konferenco so v obeh regijah — Pomurju in Podravju — opravili številne tematske razprave in posvete — naj omenimo samo zadnjega v Murski Soboti o ugotavljanju in zagotavljanju socialne varnosti kmetov, kjer so opozorili na cel kup odprtih vprašanj in dilem. Skupna bi jim nemara lahko bila ugotovitev, da se bo treba prej ali slej po organizacijah združenega dela in druge dokopati do jasne socialne slike vsakega posameznika in se zlasti angažirati pri uresničevanju določil osnutka novega zveznega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju zaposlenih. Še več, menili so, da bi razpravo o tem izjemno pomembnem dokumentu veljalo podaljšati, saj ni povsem uglasen z zakonom o združenem delu, vrh tega pa smo morali nanj tako ali tako čakati polnih sedem let.

Glede tega, kako naj bi letos izpeljali akcijo zaključnih računov, le nekaj misli. Očitno je preveliko breme naloženo sindikatom, premalo pa občinskimi izvršnim svetom in gospodarskim zbornicam. Delavce velja temeljito seznaniti z vsemi kazalci poslovanja, posebej, kako je z izvozom, naložbami in pomanjkanjem surovin in repromaterialov in za vsako ceno preseči politiko čakanja boljših poslovnih rezultatov in hkrati zakrivanja slabših po logiki poslovnih struktur. Te namreč — kot je bilo dobesedno rečeno — v primerih, ko zaškriplje, najraje porečejo: ko bomo nekako izplačali — po načelu znajdi se, kakor veš in znaš — pa se bomo pogovarjali.

Branko ŽUNEC

Nedavni sestanek ameriškega državnega sekretarja Alexandra Haiga in sovjetskega zunanjega ministra Andreja Gromike v Ženevi so ocenili kot »pogovor gluhih«. Haig je vztrajal na internacionalizaciji poljskega vprašanja, Gromiko je ponovil stališče ZSSR, da Poljska »ne more biti predmet razprav tretjih držav, vključno ZSSR in ZDA.«

AVSTRIJSKE ZDRAHE

Ko se je prejšnji teden s Poljske vrnil prelat Ungar, sicer predsednik avstrijske dobrodelne ustanove Charitas, je zbranim novinarjem, žulec svojo priljubljeno pipico, vrgel v obraz: »Niti polovica tistega, kar se piše o Poljski ni res!« Vsekakor je pri tem mislil na avstrijski tisk. Nobenih mučenj zapornikov, ki jih lahko vsi obiskujejo in jim tudi prinašajo hrano in obleke. »Paketi, ki prihajajo preko humanitarnih organizacij, so dostavljeni naslovnikom«, je dejal prelat Ungar. »V Katovicah in tudi drugod ne zmrzujejo, dovolj je taksijev itd. Hudo je le zaradi čakanja v vrstah, ker manjka vsega: od hrane do pralnih praškov.«

Kdor je zadnji mesec pozorno sledil dogajanju na ekranu obeh programov avstrijske televizije, je tu in tam dobil vtis, kako so pripravljenci programa komaj čakali, da bi se zgodilo nekaj posebnega, če ne danes, pa pač jutri. In Ungar, ki je bil v podobni misli kot na Poljskem tudi v San Salvadorju in še v

nekaterih latinskoameriških deželah, najbrž ni nikakšen naivnež. Avstrijskim novinarjem je pač povedal, da pretiravajo.

...

Avstrijski kancler Kreisky od časa do časa rad poskrbi za kakšno senzacijo. Ko je pred štirinajstimi dnevi govoril sedem tisočim aktivistom socialistične stranke, je trdil, da poljska Cerkev ni pozvana, da vodi delavce in da se o tem z njimi ni dovolj posvetovala. Zagorelo je kot smodnik: vodja opozicije Mock je začel zvoniti z največjim zvonom: »To je nezaslišano«, je dejal. Predstavnik dunajske nadškofije je izjavil, da so stališča Kreiskega »začudujoča«, namestnik nadškofa pa je kanclerja posredno vprašal: »Kdo pa je potem na Poljskem tisti, ki ima ta prave predloge za poljske delavce?«

Kreisky je potem, ko bi moral čez nekaj dni odgovorjati na vprašanja novinarjev, nenadoma zbolel za gripo. Na

tiskovni konferenci ga je zamenjal sekretar socialistične stranke Fischer, ki je nekajkrat poudaril, da ima kancler vso pravico podati takšno oceno, da pa se s tem sedaj dobri odnosi med vladajočo stranko in Cerkvijo ne smejo poslabšati.

APRILA BO SPET VROČE?

Ali bo Izrael zares napadel sirske raketne baterije v libanonski dolini Beka in palestinske položaje na jugu Libanona? V Bejrutu vsi trdijo, da bo in da je napad neizogiben.

Politiki, govorniki in uvodničarji sleherni dan začenjajo z isto temo, istimi besedami: »Do 25. aprila bo Izrael napadel...« V Bejrutu so objavili načrt s šifro »Liva«, ki naj bi se uresničil, kot piše levičarski »As Safir«, natanko v dveh mesecih. Po tem vojnem scenariju bodo Izraelci napadli glavne postojanke Palestincev in libanonskih levičarjev in hkrati poskušali uničiti sirske raketne baterije. Glavni tarči bosta južni obalni mesti Sidon in Tir. Po nekem drugem načrtu pa ni izključena možnost, da bi napadli zahodni Bejrut ob podpori libanonskih desničarjev z vzhodne strani erte, ki deli mesto.

Voditelj palestinske revolucije Jaser Arafat je v Bejrutu komentiral pravkaršnji obisk ameriškega zunanjega ministra Alexandra Haiga v Izraelu, rekoč, da je bil namen Haigovih pogovorov s premierom Beginom »izdelati načrt o izraelski vojaški intervenciji v južnem Libanonu«.

Težko da so imeli Izraelci kdaj boljše priliko za nove premike čet proti Arabcem. Po 25. aprilu pa te prilike nemara ne bo več, saj bodo Izraelci z umom s Sinaja izgubili glavni adut in možnost za izsiljevanje svojega bivšega sovražnika.

Palestinski predstavniki v Bejrutu pravijo, da ima Izrael, gledano z vojaškega vidika, popolnoma proste roke. Ni se mu bati egiptovskih armad, ni se mu bati Iraka, ki je zapleten v vojno. Jordanija je ranljiva in zadržana, in tako izraelski vojni mehanizem pravzaprav nima nasprotnika na bojišču v Libanonu.

Edino, kar bi lahko ustavilo Izraelce, je gotovost, da bo moral agresijo drago plačati z življenji židovskih vojakov. Izraelci niso pripravljeni točji se v boju na nož za vsako hišo ali bunker, pravijo palestinski predstavniki. »Naši borci na jugu pa se nikakor ne bodo vdali in se bodo, če bo treba, bojevali do zadnjega. In Izraelci so to že izkusili.«

V starem križarskem gradu Bofor, enem najmočnejših palestinskih oporišč, posadka skoraj nikoli ne šteje več kot kakih dvajset borcev. Izraelci to vedo, pa vendar jim nikoli ni uspelo zavzeti te trdnjave.

Izraelu preostane preizkušena varianta bliskovitega napada iz zraka, močnega bombardiranja, kot je bilo julijsko bombardiranje Bejruta, in diverzije posebnih enot komandosov.

Neuvrščeni pred Bagdadom

Seznam mednarodnih sporov je ob poljskih dogodkih dobil predvsem ideološki pečat. Nedavni veto ZDA na resolucijo varnostnega sveta glede Golanske planote je ameriški pritisk na stališče Sovjetske zveze glede Poljske. In v vsem tem so »argumenti« sile, ki kaže tisočero svojih obrazov po vsem svetu: »samo močna Amerika lahko zagotovi mir« in »samo močna Sovjetska zveza lahko zagotovi mir.«

V takšnem mednarodnem vzdušju potekajo priprave na sedmo srečanje neuvrščenih v Bagdadu. Temu primerna je tudi naša diplomatska akti-

vnost: Stambolič v Iraku, Djuranović v Alžiru, Vrhovec v Angoli, Madagaskarju, Mozambiku in Keniji, obisk pakistanskega predsednika Zia ul Haka v Beogradu. V začetku aprila se bo v Kuvajtu sestal koordinacijski biro neuvrščenih.

Tako blokofske kot tudi druge ocene sedanjih razmer v svetu so si enake v trditvi, da smo priča najbolj zapletenemu mednarodnemu položaju po drugi svetovni vojni, le ocene, kako iz te krize, so si različne.

Neuvrščene dežele sveta so se vedno in dosledno zavzele za »dialog brez smodnika«, za upoštevanje argumen-

tov, ki jim niso podlaga sila in vojaška kakor tudi ekonomska moč posameznih dežel. Glede na to bo bližajoči se sestanek neuvrščenih v iraškem Bagdadu velikega pomena za popuščanje mednarodne napetosti in za ponovno vzpostavitev normalnejših odnosov povsod tam kjer danes govorita orožje ali sila oziroma boj veselil za zagotovitev prestiža in vplivnih območij. Jugoslavija, sledeč načelom neuvrščenosti, si zato prizadeva, da bi bagdadski sestanek ponovno potrdil voljo ljudstev tega sveta po mirnem razreševanju vseh odprtih vprašanj, ki vznemirjajo ta planet.

»Mislim, da je za človeka vredno živeti le, če ustvarja. S tem izrazom ne gre razumeti velikih reči. Človek je vreden toliko, kolikor je s svojo ustvarjalno dejavnostjo, kjerkoli in na kakršenkoli način, dal generaciji, ki ji pripada.

Ustvarjanje pa je boj, boj v malem in velikem, boj v materijo, boj v družbenih odnosih, boj z zaostalo miselnostjo. Vse življenje, ki smo ga preživeli, je polno takšnega boja, vsak pa je dal od sebe tisto, kar je mogel dati. V resnici si ne morem predstavljati, da bi drugače živel« — Edvard Kardelj-Krištof.

»Slovenski narod je v najusodnejšem času svojega boja za obstoj, za oblikovanje svoje lastne države in perspektivo imel srečo, da je v vrstah avantgarde delavskega razreda imel vrsto ljudi izrednih lastnosti in sposobnosti, med njimi Edvarda Kardenja...« Mitja Ribičič.

Včeraj je minilo 72 let odkar se je v delavski družini v Ljubljani rodil Edvard Kardelj, veliki borec za novo Jugoslavijo, njeno samoupravno socialistično družbo.

V žarišču dogodkov

Učinki in skrivnosti sodobne tehnologije

Zadnje čase lahko veliko slišimo ali beremo o ameriških trgovinskih sankcijah proti Sovjetski zvezi, povezanih tudi s prepovedjo izvoza sodobne tehnologije v SZ. Ameriško ministrstvo za trgovino je prepovedalo sodelovanje pri gradnji plinovoda Sibirija — Zahodna Evropa in to z motivacijo »da takšno sodelovanje krepi sovjetsko vojaško moč.« Podobne zahteve postavljajo ZDA tudi pred svoje evropske zaveznike in pred Japonsko.

V časopisu »Krasnaja zvezda« je pred letom dni sovjetski generalpolkovnik Anatolij Rjakov, komandant vojne področja na Daljnem vzhodu zapisal, da sovjetske enote niso dovolj usposobljene za bojevanje ponoči, ker jim primanjkujejo posebne naprave z infrardečimi žarki za nočno kontrolo. Sestavne dele za te naprave in tudi nekatere druge elektronske aparature pa naj bi — kakor trdijo v ZDA — sovjeti kupovali na Zahodu.

Daniel Graham, upokojeni generalmajor ameriške obveščevalne službe trdi, da se je sovjetska industrijska in vojaška moč povečala prav zaradi trgovanja z Zahodom, odkoder je SZ kupovala in kopirala sodobno tehnolo-

gi, od preciznih brusilnih strojev in instrumentov, kemičnih tovarn, tekočih trakov, računalnikov do elektronskih naprav. V zadnjih desetih letih je znašala ta kupčija preko dve milijardi dolarjev. Ameriški general trdi, da so ZDA s prodajo preciznih brusilnih strojev Sovjetski zvezi omogočili proizvodnjo raket z več glavami. Američani so zamerili Avstrijcem, ker so SZ prodali specialno napravo za izdelavo preciznih topovskih cevi.

Japonska firma »Hitachi« že nekaj časa čaka na privolitev koordinacijskega komiteja za kontrolo izvoza pri EGS za prodajo svojih računalnikov tipa M-180 Kitajski in morda tudi SZ. Kitajci so naročili te računalnike za

potrebe pekinške univerze. Dva računalnika velike zmogljivosti in 17 računalnikov srednje kapacitete so že dobili. Z nadaljnjimi pošilkami se je zaradi ameriškega protesta zataknilo. Japonci so SZ pošiljali tudi specialne cevi za naftovode, ki naj bi jih po mnenju Američanov v Sovjetski zvezi uporabljali za posebne vojne naftovode.

Prevladuje mnenje, da so takšne trditve pretirane.

Težko je sicer ločiti civilno od vojne tehnologije. Morda je razvoj sovjetske tehnologije počasnejši od ameriške, vendar poznavaerci trdijo, da so teoretične raziskave v Sovjetski zvezi tik za ameriški. Čeprav še vedno uvažajo posamezne vrste zahodne tehnologije, razvija SZ strateško najpomembnejšo tehnologijo sama. Na Zahodu pravijo, da bodo do leta 1990 sovjeti vojno tehniko razvili nadzahodno. Seveda so lahko takšne trditve tudi odraz do ločenih političnih manevrov.

Na veliki razstavi letalske in vesirske tehnike »Pariz

-79« so se sovjeti dogovarjali s Francozi o nakupu posebnih letalskih naprav, prikazali pa so tudi nekatere vrhunske rešitve letalske tehnologije. Izkazalo se je, da so sovjetska letala grajena na izkušnjah in po načrtih z Zahoda, vendar boljše.

Tovorno letalo Il-86 pa pomeni izreden korak v sovjetski letalski tehnologiji. V ZDA yodijo v raziskavah glede uporabe novih materialov za gradnjo letal, v SZ pa si prizadevajo, da bi Američane dohiteli.

Ko je 6. septembra sovjetski poročnik Viktor Ivanovič Belenko s svojim vojaškim letalom Mig-25 pristal na japonskem letališču Hokodate so japonski in ameriški strokovnjaki podrobno pregledali in proučili to letalo in z njim od začudenja. Takrat najbolj nepoznano in zanimivo letalo je bilo narejeno iz jekla. Letalo je bilo izdelano precej površno, elektronske naprave skromne. Na letalu ni bilo sledu titana, čeprav so bili sovjeti v tem pogledu takrat daleč pred Američani. Stro-

kovnjaki so se prepričali, da je Mig-25 bolj primitiven kot so si predstavljali. Bili so nekoliko »razočarani«, ker so prav zaradi tega sovjetskega letala dignili veliko prahu v zvezi s prepočasnim razvojem ameriškega lovca F-15 »Eagle«, s katerim naj bi preprečili sovjetske vohunske polete nad ZR Nemčijo, Dansko, Francijo in Norveško. Protiletalska obramba omenjenih držav tisti čas ni bila kos sovjetskim vohunskim letalom.

Vendar so zapadnjaki kasneje svoje ocene o Migu nekoliko popravili, saj je bilo očitno, da leti to letalo najhitreje in da lahko ponese največ tovara, poleg tega pa je njegova izdelava izredno poceni.

Analitiki ameriške obveščevalne službe pa so se ob omenjenem letalu Mig-25, ki je pristalo na Japonskem zamislili, ali morda ne gre za nekakšnega Trojanskega konja, namerno posredovano slabše letalo, da bi se v ZDA napačno prepričali o svoji tehnološki premoči. Tako so si zastavili vprašanje: če tako

dobro leti to čudo iz jekla, kako dobro šele letijo sovjetska letala, izdelana iz titana in drugih materialov. Ameriški generali so se jezili nad tovarnarji, ki zaradi pohlepa po dolarjih prodajajo sovjetom najmodnejšo tehnologijo. Zato je vojno ministrstvo že pred leti zahtevalo prepoved izvoza tehnologije, vendar brez uspeha. K tej zahtevi o prepovedi izvoza v SZ so dodali tudi izjavo Donalda Bartona, vodje vojnoko-nomskega oddelka CIA, ki je že dve leti pred tem izjavil, da je ZSSR v zadnjih devetih letih porabila v vojne namene 300 milijard dolarjev več kot ZDA. Glede na vse to, ameriška zahteva po prepovedi izvoza tehnologije v vojno-strateškem smislu ni nobeno presenečenje.

Dve zadevi pa ob tem Američane še vendarle skrbita. Kako se bo ob tej prepovedi obnašala Francija, ki ima močnorazvitotrgovino z Zahodom, in kako »potešiti« lastno proizvodnjo, ki je lahko uspešna le, če prodaja, prodaja.

POSTAJAMO REKORDERJI

Menda ni republike in pokrajine v Jugoslaviji, ki ne bi ugotavljala zaprepaščujočih podatkov v zvezi s pozidavanjem ali drugačnim uničenjem obdelovalne zemlje. Pred kratkim so si postregli s temi podatki tudi Hrvati. Kaj ugotavljajo? Nekaj čez 18 milijonov parcel so »našteli« v republiki. V lastništvo nekega kombinata so prenesli parcelo, ki je merila vsega 3 (tri) kvadratne metre! Pravijo, da to ni osamljen primer. V neki vasi ugotavljajo, da je pet hektarsko posestvo razdeljeno v 63 parcelic. Na območju križevskega katastrskega urada imajo povprečno trideset parcel na gospodarstvo.

Kaj to pomeni za naše ambicije za povečevanje proizvodnje hrane, so se ob tem vprašali in ugotovili, da so gradnje zasebnih hiš, tovarn, cest itd. »požrle« v zadnjih petnajstih letih nič manj kot 115 tisoč hektarov obdelovalne zemlje, skoraj nič pa niso ukrepali, da bi to zemljo nadomestili z drugimi zemljišči, ki bi jih bilo treba osušiti in podobno.

V Evropi nam še vedno zavidajo, da imamo veliko naravnih bogastev. Kako dolgo še, če se bo z zemljo dogajalo še naprej tako kot doslej. Ali ne bomo po takšni poti, kot je hodimo doslej, prišli v »svetovno knjigo rekordov«?

V sosednji republiki si zato sedaj razbijajo glave, kako bi do leta 1985 komasirali okoli 200 tisoč hektarov zemlje. Računajo, da bosta k temu veliko pripomogla že dolgo pričakovani zakon o kmetijskem zemljišču in zakon o dedovanju. Pravijo, da je skrajni čas nekaj storiti, če hočemo, da bomo zadovoljili rastoče potrebe po hrani doma, in če bomo prihodnja leta veliko več hrane kot doslej tudi izvažali.

Nafta — po kapljicah

V prvem tromesečju letos bi morale naše rafinerije dobiti mesečno po milijon 250 tisoč ton surove nafte, od tega po 900 tisoč ton iz uvoza. Doslej so iz uvoza dobile 350 tisoč ton, pričakujejo pa še dodatnih 120 do 130 tisoč ton. Odprto je vprašanje, kako to nafto plačati, kot piše Privredni pregled, saj ni zadovoljivega priliva deviznih sredstev.

Zemeljski plin iz Alžirije

Poleg zemeljskega plina, ki ga Slovenija dobiva iz Sovjetske zveze — okoli 750 milijonov kubičnih metrov letno — bo po sedanjih načrtih prihajal tudi zemeljski plin iz Alžirije. To naj bi se zgodilo v treh ali štirih letih. Menijo, da bo Jugoslavija vsako leto uvažala iz Alžirije milijardo in pol kubičnih metrov plina, od tega pa bi Slovenija prevzemala okoli 300 milijonov.

Plin bo pritekal po podzemnih plinovodih od Alžirije do Sicilije, nato pa prek Italije do Nove Gorice. Glede na kapaciteto italijanskega plinovoda bo Jugoslavija v prvih letih dobila iz Alžirije okoli 350 milijonov, Slovenija pa od tega okoli 50 milijonov kubičnih metrov plina.

Glavni problem je v tem, da 750 milijonov kubičnih metrov zemeljskega plina, kolikor ga Slovenija letno prejema iz Sovjetske zveze, ne zadošča, pogodba za ta plin pa velja do leta 1985.

Poleg tega v Sloveniji računajo na nekaj plina iz domačih vrtin. Že lani so začeli z raziskovanji, kjer so vrtali več kot tri tisoč metrov globoko, kar pa je po mnenju strokovnjakov še zmeraj premalo, da bi lahko zanesljivo ugotovili, kolikšne so količine plina. Vendar pa menijo, da bodo že letos iz Petišovcev dobili okoli 10 milijonov kubičnih metrov plina, kar pomeni, da bodo v Sloveniji letno načrpali 18 milijonov kubičnih metrov plina.

Sicer pa v slovenskem energetskem sistemu znaša poraba plina zdaj le 10 odstotkov celotne porabe, čez tri leta pa

naj bi znašala 17 odstotkov in se tako približala deležu električne energije v skupni energetski porabi. Ob koncu tega srednjeročnega obdobja bo njegova poraba predvidoma porasla za 28 odstotkov.

RESAVICA — Da bi zmanjšali fluktuacijo rudarjev v rudniku Rembas, ni bilo dovolj zgolj 50-odstotno povečanje osebnih dohodkov rudarjev, ampak so morali poskrbeti tudi za zaposlitev žen rudarjev, ki jim je težko jamsko delo že načelo zdravje. Zato bo beograjska konfekcija Beko v Resavici zgradila svoj obrat, v katerem bodo zaposlili okrog 300 delavcev, od tega 90 odstotkov žensk.

BEOGRAD — Jugoslovansko gospodarstvo je lani iz-

zmanjšal število zaposlenih v republiški upravi.

BEOGRAD — Po podatkih Narodne banke Jugoslavije smo lani s turizmom zaslužili 1,4 milijarde dolarjev, oziroma za okoli 300 milijonov več kot predlani. Računajo, da je poleg tega mimo bančne evidence šlo v zasebne žepe še od 500 do 600 milijonov dolarjev.

BEOGRAD — Vrednost gradbenih del, ki jih bodo letos naši gradbinci opravili na tujem, bo znašala 2 mili-

telegrami

vozilo v države v razvoju za okoli 2 milijardi dolarjev blaga, to pa je v primerjavi z letom 1980 za 35 odstotkov več.

BEOGRAD — S posebno uredbo zveznega izvršnega sveta je določeno, da morajo odslej vse trgovine odkupovati steklenice ter jih enkrat mesečno odpošiljati proizvajalcem olja in različnih pi-jack. Izračunali so, da bomo tako letno privarčevali skoraj deset milijard dinarjev.

LJUBLJANA — Izvršni svet skupščine SR Slovenije se je odločil, da bo za 8 odstotkov

jardi 370 milijonov dolarjev. To je približno 20 odstotkov več kot lani.

BEOGRAD — Podpisan je protokol, po katerem bodo naši izvozniki izvozili v Grčijo do julija 5800 ton junetina v znesku 15,5 milijona dolarjev, od Grčije pa bomo kupili za 5,6 milijona dolarjev limon in pomaranč.

SOMBOR — Tu se pripravljajo na uvedbo avtomobilov, ki jih bodo poganjali elektromotorji. Najprej bodo s takšnimi avtomobili razvažali kruh in drugo prehrano ter pošto.

Naša koruza v dvajsetih državah

Pridelovanje hrane in bolje organizirana kmetijska pridelava ne smeta biti le skrb kmetovalcev, temveč vseh delovnih ljudi in občanov.

Zato bi morali za uresničevanje zastavljenih ciljev v kmetijski pridelavi in za dolgoročnejsše zagotavljanje boljše oskrbe slovenskega trga s kmetijskimi pridelki tudi vsi zagotavljati denar za intervencije v pridelavo hrane, so med drugim poudarili na seji

odбора za agrarno politiko pri zboru združenega dela slovenske skupščine.

Obraznavali so namreč predlog zakona o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za usposabljanje zemljišč za družbeno organizirano kmetijsko pridelavo ter predlog zakona o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za intervencije v pridelavo hrane v obdobju 1982—1985. O obeh predlogih bodo že prihodnji teden razpravljali tudi dele-

gati skupščinskih zborov. Že decembrska razprava o intervencijah v kmetijstvu in porabi hrane v delegatski skupščini je namreč pokazala, da tako zakonsko ureditev za zagotavljanje in usmerjanje denarja v kmetijsko pridelavo potrebujemo, saj dosedanja način samoupravnega sporazumevanja ni prinesel željenih rezultatov. Zaradi jasnejše opredelitve predlaganih rešitev, zlasti pa, da bi zagotovili učinkovitejšo izvajanje zastavljenih načrtov (s konkretnimi opredelitvami, nalog družbenopolitičnih skupnosti), so tako iz enega predloga novih zakonskih opredelitev izdelali dva.

S predlogom zakona o intervencijah za pridelavo hrane do leta 1985 skušajo pospešiti tekočo kmetijsko pridelavo tako, da bi denar zanj prispevali vsi delovni ljudje iz osebnih dohodkov. Denar bi se stekal v posebne sklade, in ne več v proračune družbenopolitične skupnosti. Po

drugem predlaganem zakonu pa bi zbirali denar za usposabljanje zemljišč za družbeno organizirano kmetijsko pridelavo (melioracije, komasacije itd.) iz dohodka delovnih organizacij, tozdov, kmetijskih zadrug, organizacij kooperantov in tozdov pa tudi iz dohodka obrtnikov. Denar za dolgoročenjši razvoj družbeno organizirane kmetijske pridelave, torej za naložbe v zemljo, bi se zbiral pri zvezi vodnih skupnosti Slovenije pa bi ga skupni upravni organ, sestavljen iz delegatov zveze vodnih skupnosti, zveze kmetijsko zemljiških skupnosti in kmetijsko živilske razvojne skupnosti.

Na seji zbora so se z obema predlaganimi zakonoma strinjali, saj je, kot so menili, le s skupnim zagotavljanjem in usmerjanjem denarja za kratkoročne in dolgoročne rešitve v pridelavi hrane pričakovati, da bo Slovenija dosegla načrtovane cilje.

1983: manjša naložbena vnema

Od naložb, ki naj bi jih uresničili letos, pričakujemo, da bodo odpravile precej gospodarskih težav in da delovnim organizacijam ne bo več treba v tolikšni meri kot doslej tekati za reprodukcij-skimi materiali. Pričakujemo lahko, če bo vse gladko teklo, da bo letos končanih 190 od skupno 359 večjih objektov, ki jih nameravamo zgraditi do 1985. leta.

Takšnega investicijskega zaloga si, naše gospodarstvo pred tekočim srednjeročnim obdobjem še ni privoščilo. Število objektov (29.000), zapisanih v načrte tekočega petletja, so pozneje sicer zmanjšali za 12 odstotkov, vendar je predračunska vrednost objektov, ki jih zdaj gradimo, še precej visoka — 1.400 milijard dinarjev. Skupne naložbe so si torej »odrezale« tri četrtine lani ustvarjenega družbenega

proizvoda. Takšno breme pa težko nosijo tudi močnejša gospodarstva, kot je naše.

V načrte smo zapisali, da gre posebna pozornost gradnji objektov, ki bodo prispevali k povečanju izvoza, ki bodo zagotavljali surovine in repromateriale ter tudi več delovnih mest. Takšnih, »težjih« investicij, katerih predračunska vrednost presega pol milijarde dinarjev, je — kot je zapisano v analizi zveznega zavoda za družbeno planiranje — natanko 359. Večino naj bi jih uresničili že letos, ko bi »pospravili« 190 gradbišč.

Na vseh teh objekti je opravljenih že tri četrtine gradbenih del, njihova predračunska vrednost pa je 307 milijard dinarjev. V letu 1983 naj bi naložbena vnema popustila, zgradili naj bi še 69 objektov.

Vsi denar za več hrane

Spomladi bodo s semensko koruzo, ki so jo s križanjem več vrst vzgojili naši strokovnjaki v Zemun-Polju, Osijeku, Zagrebu in v Novem Sadu, posejali približno 2,5 milijona hektarov njiv. Z jugoslovansko hibridno koruzo bo skupaj posejanih okoli 4,5 milijona hektarov. Letos bodo izvozili približno 30.000 ton, največ hibridov inštituta za koruzo v Zemun-Polju.

Zbrali bodo okoli 40 milijonov dolarjev deviz.

Naša koruza je po kakovosti in rodovitnosti zelo iskana na svetovnem trgu, je opozoril direktor inštituta dr. Vladimir Trifunović. V zahodni Gruziji so posejali hibride iz Zemun-Polja in pridelali približno 25 ton koruze na hektar, jugoslovanski rekord pri pridelavi koruznega hibrida SK 704, posejanega v Piperovu v Strumici, pa je približno 19 ton. Koruzo iz Zemun-Polja sejejo v kakih 20 državah po svetu: v Afriki, Aziji, Južni Ameriki in v Evropi. Poleg visoko donosnih poznih hibridov je zadnja leta vse bolj iskano seme, ki dozori v sto dneh in prinese povprečno 7 ton pridelka na hektar. Zgodnji hibridi so zelo iskani na severu Evrope.

Sodeč po zanimanju za naše hibride, bi lahko dejali, da bi bilo mogoče izvoziti dvakrat več. Toda zanimanje za pridelavo semenske koruze iz leta v leto upada in blaga za izvoz ni dovolj. Zato je v največji meri kriva neustrezna cena, ki se je sicer zviševala, vendar ne dovolj, da bi ujela korak s ceno merkantilne koruze in povečanjem pridelovalnih stroškov. Pred petnajstim leti je bila semenska koruza dvajsetkrat dražja od merkantilne.

Dokler semenska koruza ne bo v ustreznem sorazmerju dražja od merkantilne, je pričakovati, da se bomo iz izvoznikov, danes med največjimi na svetu, spremenili v kupce. To potrjuje tudi podatek, da je izvoz zadnja leta običaj in celo zaostal. Medtem ko smo leta 1978 v tujino prodali rekordnih 82.000 ton v vrednosti 75 milijonov dolarjev, smo lani prodali 30.000 ton koruze manj.

DEETATIZACIJA Z BESEDAMI?

Minula razprava v CK ZK Srbije, o kateri ste v glavnem sproti obeščani, je zastavila globlje vprašanje: ali se gremo deetatizacijo le z besedami? Glasilo srbske mladine je zastavilo besedo o tem takole: »Neki tuji novinar je opazil, da Jugoslavija nima večstrankarskega sistema, ima pa tisk.« Za ene je bilo tridnevno zasedanje CK dokaz, da so »spregovorili načelno in komunistično«, za druge celo tudi tu ni bilo »prave možnosti za enak dialog«. Toda tisk ni toliko pomemben, pa tudi razne formulacije v govorih ne, temveč dejstva. Njih pa bomo bistveno razumeli šele tedaj, ko razjasnimo naravo družbenih odnosov.

Ob resnici, da moraš brati vse republiške časnike, če hočeš vedeti, kaj se pravzaprav dogaja v deželi, je časnikar prej omenjenega mladinskega glasila ugotovil, da moraš brati časnike pokrajin in republike Srbije, če hočeš vedeti, kaj se pravzaprav dogaja v SR Srbije. Kaj pa to pomeni?

»Letos bo minilo točno desetletje, odkar je Pismo poudarilo — kot bistvo razvoja naše revolucije — vprašanje, ali bo delavski razred zagospodaril s celotno družbeno reprodukcijo in zagotovil odločilno vlogo v političnem in družbenem odločanju.« se spominja ta časnikar in ugotavlja: »Na najvišjih mestih zdaj ocenjujejo, da narašča vloga države, ne pa vloga združenega dela — v ekonomskih odločitvah.«

»To deluje čudno.« razmišlja. »Zveza komunistov je povzročila v družbi ogromne spremembe, ko pa te pustijo korenine v delavskem razredu — pobudnik včasih kot »kopen obstane, kot da ne verjame v uspeh idej, ki jih je vkoreninil v ljudeh kot novo stvarnost očlovečenja družbenih odnosov.« razmišlja ta časnikar. »Tako je tudi z deetatizacijo,« si razlaga potem. »Od prvih začetkov samoupravljanja sem je vseskozi na dnevnem redu avantgarde večna tema — odnos Zveze komunistov in države, politične oblasti.«

PISMO IZ BEOGRADA

Država pa ni samo federacija. Obstajajo tudi občinske in tovarniške »države«, modruje časnikar ob razpravljanju o državnosti republike in pokrajin v njej: »Razprava se je zaostrovala vselej, kadar je avantgarda začutila, da se generalna strategija »vse manj rima z vsakdanjostjo«, ko se je država spreminjala v glavni vzvod, ki se je premikal tja, kamor mu je strategija »ukazala« — umikanje v korist združenega dela, ko se je ostrila znana slika — koncentracija mnogo moči v malo rok, ko se obnavljajo monologi v upravljanju z družbo in posli družbe.«

Časnikar je očitno ponovil misli črnogorskega pisatelja Mihaila Lalića, zapisane v knjigi »Lelejska gora«, ki jih je v svojem članku šestnajstih točk razmišljanja tudi prepisal: »Tudi vse, kar je minilo, noče priznati, da je minulo vse dotlej, dokler se dobro ne maščeje tistemu, ki na njegovo mesto prihaja«. Torej? »Potrebujemo še veliko časa in mnogo dobre volje in tudi sposobnosti, da analiziramo družbene odnose, iz katerih vznikajo nove razlike, ko se niso odstranjene vse stare. Analiza stvarnih odnosov, ne samo različnih formulacij v govorih. Dejstva, katerih bistvo bomo razumeli šele tedaj, ko bomo razjasnili naravo družbenih odnosov, katerim pripadajo.«

Ker so se tudi na omenjeni seji CK ZK Srbije sklicevali na Tita, nihče pa ne ve, kaj je o tem konkretnem sporu Tito res rekel, je časnikar mladinskega glasila Srbije segel po Titovem referatu s pete deželne konference KPJ v Zagrebu 1940. leta, ko je Tito kot generalni sekretar dejal: »Če med tovariši, zlasti pa voditelji, ni tistega toplega tovarištva, ki nas povezuje v skupni borbi za skupne cilje, potem ta borba ne more biti uspešna, kajti nemogoče je, da nekdo sovraži svojega soborca in je hkrati iskreno privržen stvari, za katero se bori.«

Nad konfrontacijo mišljenj, ki so o isti stvari različna in o njih v različnih časnikih različno pišejo, torej morajo biti kristalno čisti isti cilji borbe vsakogar izmed nas, sicer je vsaka beseda odveč in marsikatero pokrivanje svojih dejanj z idejami marksizma velja kot lažni denar. Pomemben je govor dejanj!

Viktor Širec

Volilne konference v ZK

Številčna statistika bi bila, če si ogledamo volilne konference po osnovnih organizacijah ZK v občini Ljutomer, dokaj zanimiva. Od 61 OO ZK so v 45 izvolili nove sekretarje...

Pa se ne bomo ustavljali pri številkah. Bolj pestre in zanimive so bile vsebinske razprave. Komite OK ZKS Ljutomer je ocenil, da so bile konference v večini organizacijsko in vsebinsko dobro pripravljene. Na teh, ponavadi razširjenih sestankih, so sekretarji kritično spregovorili in ocenili aktivnost komunistov v DPO in delegacijah, delovanje delegatskega sistema, odnos do dela in delovne discipline, pogoje gospodarjenja, aktivnost komunistov, ki živijo na področju KS in so vključeni v druge OO ZK, nagajanje po delu, odnos komunistov do izobraževanja in program IPUK, sodelovanje z DPO in tudi medsebojne odnose.

Paleta problemov je, kot vidimo, dokaj pestra. V glavnem so bila poročila kritična, če ne, pa so kritično o njih spregovorili komunisti v razpravah. Iz le-teh je bilo videti, da so komunisti pripravljeno odkriti in samokritično spregovoriti. Razumljivo je, da ob tako številnih osnovnih organizacijah niso vse delovale enako dobro, enako aktivno. Komite OK ZKS je sklenil, da bo imenoval delovne skupine, ki bodo v predkongresnem obdobju obiskale vse OO ZK in ugotovile probleme, s katerimi se srečujejo posamezne osnovne organizacije, člani komiteja pa se lahko tako bolj podrobno seznajajo z aktivnostjo komunistov.

Skupna ocena volilnih (v nekaterih primerih tudi programskih) konferenc je torej pozitivna. Vse pomanjkljivosti, ki so se pokazale, pa bo potrebno čimprej odpraviti. Po možnosti še pred kongresi ZK. Tako bo prispevek komiteja in vseh ostalih odgovornih v predkongresnem obdobju še največji.

D. L.

VOLITVE '82

Ožji izbor še ni končno dejstvo

Do »delegatske primopredaje« 11. oziroma 14. marca nas loči le še dober mesec in pol. Za nami je najbolj naporen del, evidentiranje in predkandidiranje (oženje izbora evidentiranih možnih kandidatov). S kandidacijskimi postopki — do 10. februarja se bodo namreč v vseh 193 tozdi in 81 krajevnih skupnostih v Pomurju izvršile temeljne kandidacijske konference — začnemo politično bitko za kandidate. Ob morebitnih žilavih odporih kaže bolj kot kdajkoli prej ohraniti kulturo dialoga in se ne skrivati pod plaščem te ali one avtoritete. Velja nastopati z vsebinskimi in ne forumskimi argumenti. Vsekakor pa zdajšnjih zoženih seznamov s predlaganimi

možnimi kandidati, posebej za nosilce najodgovornejših funkcij, ne gre jemati kot dokončno dejstvo, temveč so še vedno možnosti, da strukturo v posameznih okoljih izboljšamo, zlasti glede zastopnosti borcev, komunistov, žensk in mladine.

Zdaj je tudi prilika, da tam, kjer tega še niso uspeli storiti, uskladijo kadrovske evidence med krajevnimi skupnostmi in organizacijami združenega dela, da bi se tako izognili podvajanju funkcij. Za to je seveda potreben temeljit pregled nad razpoložljivimi kadri. Poleg tega naj bi priprave na temeljne kandidacijske konference povezali z izpeljavo drugih vsebinskih nalog, saj so bile denimo nedavne skupne seje občinskih organov — konference

socialistične zveze in sindikalnega sveta — po oceni predsedstva pomurskega medobčinskega sveta SZDL bolj ali manj formalnost. Poprijeti bodo morale volilne komisije, vendar z roko v roki. Se pravi, da bodo recimo tiste pri občinskih konferencah SZDL tesno povezane s tistimi pri občinskih skupščinah.

Ker so bližnje volitve navsezadnje tudi pomembna politična manifestacija, bo treba začeti z ustreznim propagandno dejavnostjo. Tudi nam bodo v Pomurju prišle še kako prav izkušnje, ki smo si jih nabrali v doslejšnjih podobnih aktivnostih, vzemimo referendumih.

B. Žunec

GORNJERADGONSKI KOMUNISTI O KOMUNALI IN GRADBENIŠTVU

OD BESED K DEJANJEM!

Že vrsto let v občini Gornja Radgona ugotavljajo vrsto slabosti, pomanjkljivosti, predvsem pa slabo organiziranost v celotnem kompleksu gradbeništva in komunalne dejavnosti. Prizadevanja, da bi se stvari v obeh dejavnostih slednjih uredile in prispevale k boljšim poslovnim uspehom in nudenju kakovostnejših storitev razdrobljenega gradbeništva in komunale, pa se vlečejo že skoraj v nedogled.

Prejšnji teden so o reorganizaciji in racionalizaciji poslovanja na omenjenih področjih že tako drugič v nepopolnem letu spregovorili na seji občinske konference ZKS Gornja Radgona. Komunisti v občini kljub naporom na-

meč niso uspeli doslej uresničiti naloge, ki jim jih na tem področju nalagajo resolucija 8. kongresa ZKS in stališča predsedstva CK ZKS o uresničevanju samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov.

Za neurejeno stanje je krivec več, od komunistov v obeh komunalnih organizacijah — gornjeradgonski in radenski — in Opekarniškem podjetju do vodilnih delavcev v vseh omenjenih izvajalskih organizacijah v občini kot tudi v obeh samoupravnih interesnih skupnostih. Na izboljšanje stanja ni vplivalo niti delovanje posebne delovne komisije pri OK OKS Gornja Radgona.

Seveda ob vsem tem ostajajo najbolj prizadeti uporabniki. To se odraža v vrsti nerešenih komunalnih problemov, ki bi jih združena komunalna zmožla premostiti. Zato se mora ta dejavnost, ki je posebnega družbenega pomena, čimprej povezati in delovati pod eno streho. Prvi korak k temu bi bil bržkone v združitvi strokovnih služb obeh — samoupravne stanovaljske in samoupravne komunalne interesne skupnosti. To nenazadnje nalaga tudi reorganizacija teh skupnosti. Zadnji čas je, da se premakne tudi v gradbeništvo. Bodisi da se te organizacije najdejo v okviru enovite delovne organizacije ali da se povežejo z gradbeništvom zunaj občinskih meja. Vodilo je jasno: racionalizacija poslovanja in nudenje kakovostnejših oziroma cenejših gradbenih storitev.

V. Paveo

KAJ JE POKAZALA ŠTUDIJA O MREŽI ŠOL V OBČINI LENDAVA?

Racionalna šolska mreža

Študija o šolski mreži v občini Lendava je naročila občinska izobraževalna skupnost z namenom, da se odpravijo nekatere dileme, ki so nastajale ob načrtovanju investicij v osnovnošolski prostor, ter da se racionalizira šolska mreža v obdobju prihodnjih 20 let. Pred nedavnim je Inštitut za geografijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani naročeno študijo pripravil, o njej pa bo v kratkem stekla javna razprava v krajevnih skupnostih, ki jo bo vodila občinska konferenca SZDL Lendava. Kaj torej ponuja omenjena študija?

Najprej je potrebno povedati, da v sedanjem srednjeročnem obdobju do leta 1985 ne bo potrebno ukiniti nobene sedanje centralne šole, potrebno pa bo začeti z adaptacijo ter dozidavo novih prostorov pri nekaterih centralnih šolah. Tako naj bi v šolskem okolišu šole Drago Lugarič uredili dve učilnici v Dolgi vasi, usposobili prostore stare osnovne šole v Lendavi, adaptirali prostore v Čentibi, v Dolini in Gaberju. Možnosti za večji razvoj ima tudi šola v Dobrovniku in Turnišču, v Polani je zgrajena nova šola, zatakne pa se pri vprašanju šolske mreže v Odrancih, Crenšovcih in na Bistrici. Pri načrtovanju in gradnji centralne šole naj bi bilo v perspektivi zajamčenih vsaj 400 do 500 učencev. Nobena od centralnih osnovnih šol v omenjenih krajih v perspektivi menda nima minimalnih pogojev, zato bo potrebno tu dobro razmisлити o organizaciji izobraževanja. Poseben problem sta tudi šoli v Genterovcih in Kobilju, slednja je specifična in naj bi tudi v bodoče ostala, težje pa bo s šolo v Genterovcih, saj ji v perspektivi grozi nevarnost, da ne bo dovolj učencev za vpis v prvi razred. V študiji je dolgoročni predlog za gradnjo centralne celodnevne osnovne šole v šolskih okoliših Crenšovci, Odranci in Bistrica. V tem srednjeročnem obdobju naj bi prioriteto imela adaptacija osnovne šole v Odrancih, nato pa prizidek pri osnovni šoli v Turnišču. Finančno ovrednotenje predlogov iz študije pa sta izvršni svet skupščine občine Lendava in izvršni svet izobraževalne skupnosti strnila v naslednje: V tem srednjeročnem obdobju bi referendumsko sredstva porabili za adaptacijo šole v Odrancih ter dozidavo večnamenskega prostora, dozidavo 5 učilnic v Turnišču in izgradnjo telovadnice v Turnišču, odplačevati pa bo potrebno tudi anuitete za šolo v Veliki Polani. Vse ostale naložbe bi bile realizirane s pomočjo lastnih amortizacijskih sredstev ob soudeležbi republiških sredstev. Za naložbe iz referendumskega programa bi zagotovili nekaj nad 36 milijonov dinarjev, za druge naložbe, ki jih predlaga študija, pa nekaj več kot 19 milijonov dinarjev. Občinska konferenca SZDL Lendava, bo, kot sem že omenil, vodila javno razpravo v krajevnih skupnostih, upati je, da bo ta plodna in odgovorna, saj nekaterih dejstev iz študije res ne kaže zanikati, pa čeprav bodo marsikoga prizadele.

Jani D.

Uspešno sodelovanje z verskimi skupnostmi

Komisija za odnose z verskimi skupnostmi pri izvršnem svetu skupščine občine v Murski Soboti je skupno s koordinacijskim odborom za urejanje odnosov med samoupravno družbo in cerkvijo pri občinski konferenci socialistične zveze pripravila že tradicionalni novoletni sprejem za predstavnike verskih skupnosti iz murskosoboške občine. Potem, ko je orisala dogajanje pri nas in v svetu, je Silva Cenar, predsednica komisije za odnose z verskimi skupnostmi in članica izvršnega

sveta, izrazila željo, da bi se odnosi med verskimi skupnostmi in družbo še naprej uspešno razvijali. »Minulo šestletno obdobje, kolikor traja naše sodelovanje, je bilo uspešno, saj ni prihajalo do kakršnih zaostroitev, ki bi kazale na nepripravljenost materialnih pogojev za delovanje verskih skupnosti, kar je le en aspekt sodelovanja, je bilo v tem obdobju kar 53 novogradenj, prizidkov in adaptacij, ki so pripomogli k normalnim pogojem za vaše delo«, je poudarila Silva Cenar.

M. J.

Ljudska obramba in družbena samozaščita Spremenjen način usposabljanja prebivalstva

V Sloveniji letos prehajamo na spremenjen način usposabljanja prebivalstva na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite. Usposabljanje bo sestavljeno iz dveh delov. V obliki predavanj in razgovorov bosta obdelani temi: Delovanje družbenopolitičnega in družbenoekonomskega sistema v krajevni skupnosti in temeljni organizaciji združenega dela v vojni in drugih izrednih

razmerah ter Oklepna sredstva in vodenje boja proti njim. Tak način je v soboški občini vpeljan in občani ga že dalj časa sprejemajo kot stalno obliko pouka splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Za izvedbo tega dela pouka ne bo težav, saj bo trajal tri ure.

Povsem nov pa je drugi del usposabljanja prebivalstva, v katerem bodo morali občani samo-

stojno proučiti učno gradivo: Mobilizacija v različnih pogojih in Diverzantsko udejstvovanje. Učna snov je bila objavljena v decembrski številki revije Naša obramba. Vsi občani, ki se morajo obvezno usposabljati, bodo dobili to številko revije brezplačno. Uspešnost posamičnega usposabljanja prebivalstva pa bodo ugotavljali z razgovori, ki bodo v mesecu marcu. Take oblike usposabljanja so prav gotovo zahtevnejše tako za obveznika kakor tudi za organizatorja. Pri tem pa imajo poleg občinskega upravnega organa za ljudsko obrambo pomembno vlogo tudi socialistična zveza Zveza rezervnih vojaških starešin, komiteji za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, sindikati, zlasti pa rezervne vojaške starešine kot obrambno in samozaščitno najbolj usposobljen del prebivalstva. Usposabljanje delovnih ljudi in občanov za naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite je urejeno z zakonom o ljudski obrambi in je obvezno za vse moške od 15 do 60. leta starosti in ženske do 55. leta starosti razen pripadnikov oboroženih sil in milice. Pouk tudi ni obvezen za redne učence srednjih šol in študente ter izvenšolsko mladino, ki se šola po posebnem programu izobraževanja.

Sekretariat za ljudsko obrambo občine Murska Sobota je že za jutri pripravil enodnevni seminar za nosilce usposabljanja delovnih ljudi in občanov za naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Pričakujejo, da se ga bo udeležilo nad 100 predavateljev, ki bodo izvajali usposabljanje prebivalstva v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih soboške občine.

F. Maučec

GORNJA RADGONA

Pomembna sleherna ped

Gornjeradgonsko kmetijstvo bo svoje velike obveznosti lahko izpolnilo le ob pomoči celotne družbenopolitične skupnosti. Za uresničitev zadanih nalog pa je pomembno obdelati sleherno ped rodovitne zemlje. Zato so na zadnji seji sveta za kmetijstvo pri OK SZDL posvetili največ pozornosti prav problematiki kmetijskih zemljišč in sprejeli sklep, da se ustanovi posebna komisija — sestavljali bi jo naj delegati kmetijsko-zemljiške in krajevnih skupnosti, ki bo skrbela za boljšo izkoriščenost razpoložljivih obdelovalnih površin. Pri tem pa morajo po mnenju sveta za kmetijstvo, odigrati v prihodnje aktivnejšo vlogo tudi inšpekcijske službe in občinski upravni organi.

Kljub temu pa na območju občine Gornja Radgona ne bodo obdelane vse površine, če ne bodo usklajali interesov družbene in kooperantske družbene proizvodnje. Le na ta način bodo obdelana tudi vsa hribovita območja v občini.

Kmetijstvo pa je vendarle tudi lani doseglo v gornjeradgonski občini pomembne uspehe, saj so izboljšali 327 hektarov zemlje, ki jih bodo združili še letos, pridelali in odkupili pa so tudi načrtovane količine življenjsko pomemb-

nih prehrabnih poljščin. Za letos pa že imajo skoraj v celoti sklenjene pogodbe za odkup pšenice, pridelali pa bodo — tako vsaj predvidevajo — tudi dovolj sladkorne pese.

Na seji so spregovorili še o novih predlaganih zakonih s

področja kmetijstva. Pri tem so se zavzeli, da naj status kmeta v bodoče določa kmetijsko-zemljiška skupnost, za napovedano spremembo v obdavčitvi pa menijo, da lahko negativno vpliva na rast kmetijske proizvodnje.

V. Paveo

PROGRAM DELA IS SO LENDAVA

100 točk dnevnih redov malo ali preveč?

Program dela izvršnega sveta skupščine občine Lendava za letošnje leto je akt, ki ga bodo na podlagi ocen in potreb v občini med letom dopolnjevali. Ustaljena praksa je že, da se izvršni svet sestaja vsak teden in razpravlja o domala vseh pomembnejših vprašanjih s področja družbenoekonomskega življenja občine. Iz programa za letošnje leto je razbrati, da bo na sejah izvršnega sveta okoli 100 točk, 43 se v prvem trimesečju. Opozoriti velja, da bo izvršni svet lahko poglobljeno razpravljal o vseh vprašanjih le tedaj, če se bodo tudi sestavljenci gradiv obnašali odgovorno, predvsem pa, če bodo gradiva pripravljali pravočasno. Preteklost je namreč pokazala, da marsikatera točka dnevnega reda seji izvršnega sveta ni bila obravnavana, ker ni bilo gradiva, ali pa je bilo le-to slabo pripravljeno. Tudi letos bo največ pozornosti posvetil spremljanju tekočih družbenoekonomskih gibanj v zvezi z resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju občine. Pomembno mesto v programu bodo dobile tudi pobude delegacij TOZD, krajevnih skupnosti in SIS, to pa je novost, ki dobiva iz leta v leto večji pomen. Če je potrebno posebej omeniti poglobljeno nalogo izvršnega sveta, potem je to zagotovitev normalnega poslovanja INA-Nafte, ki predstavlja dobro polovico gospodarskega potenciala občine. 100 točk dnevnih redov seji izvršnega sveta torej ni preveč, če bo razprava o njih kvalitetna, sklepi pa obvezujoči in uresničeni v praksi.

Jani D.

„Tehnostroj“ industrija in servis
vozil Ljutomer, n. sol. o.

Razpisna komisija

RAZPISUJE

prosta dela oziroma naloge, združene s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

vodja sektorja računovodstva in financ

Za opravljanje teh del je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjuje še naslednje pogoje:

— da ima najmanj srednjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri in z delom pridobljeno delovno zmožnost samostojno voditi računovodske in finančne posle srednje velike delovne organizacije s področja gospodarstva

Za razpisana dela oziroma naloge bo delavec izbran za čas 4 let in je po tem času lahko ponovno izbran. Vloge z opisom dosedanjega dela, kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju zahtev za opravljanje razpisanih del morajo kandidati poslati v 15 dneh od dneva objave v zaprti ovojnici z oznako „Tehnostroj“ industrija in servis vozil Ljutomer, n. sol. o., Prešernova cesta 40 — za razpisno komisijo.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav.

PESTER MANIFESTATIVNI PROGRAM

Komite občinske konference ZK Ljutomer je v četrtek na seji kritično spregovoril o delu delegatov ZK družbenopolitičnem zboru SO Ljutomer. Kljub nekaterim pomanjkljivostim pa le-te niso takšne, da se jih ne bi dalo odpraviti. To pa so si zadali tudi za prihodnjo nalogo.

Na tej seji so spregovorili tudi o programsko-volilnih konferencah posameznih osnovnih organizacij. Splošen vtis je zadovoljiv, čeprav bo potrebno v bodoče intenzivneje spremljati delo osnovnih organizacij.

Komite pa je sprejel tudi okvirni program kulturnih in drugih manifestacij v počastitev kongresov ZK. Osrednja prireditve bo vsakorazstava o revolucionarnem delu tovarišev Tita in Kardelja. Ta razstava bo potujoča in bo predstavljena v vseh organizacijah združenega dela v občini Ljutomer. Prav tako bo občinska matična knjižnica pripravila razstavo marksistične literature. V predkongresnem obdobju bodo tudi sprejemi v vrste ZK bolj slavnostno obeleženi, popestrjene pa bodo tudi slovesnosti, na katerih bodo jubilarji — tisti, ki so že 30 let člani ZK.

Kinosekcija KUD Ivan Kavčič bo pripravila poseben program filmov s tematiko NOB in revolucije. Mladina v občini Ljutomer pa bo pripravila pohode k spomenikom revolucije. Občina Ljutomer pa bo zastopana tudi na vseh prireditvah medobčinskega značaja. D. L.

Dobre volilne konference v OO ZK

Priprave na programsko-volilno konferenco ZKS Lendava dobro potekajo, k čemur so veliko pomagale tudi osnovne organizacije ZK, saj je po oceni dela volilnih konferenc, tako z vsebinskega kot organizacijskega vidika, lahko sklepati, da je velika večina osnovnih organizacij dobro opravila svoje delo.

Preteklo obdobje označujejo predvsem naslednje kadrovske in organizacijske značilnosti: število članov ZK v osnovnih organizacijah je povsod poraslo, zlasti pa v organizacijah združenega dela. Osnovne organizacije so se po mnenju komiteja občinske konference ZKS v vseh okoljih aktivno vključevale v obravnavanje in spremljanje kadrovskih vprašanj ter ocenjevale delo nosilcev pomembnejših funkcij v TOZD in nosilcev drugih družbenih funkcij. Slabost pa je v tem, ker se komunisti, organizacijsko povezani v OZD, še vedno premalo vključujejo v politično aktivnost in delo v krajevnih skupnostih. Komite občinske konference je na nedavni seji med drugim ugotovil, da sta bili v minuli mandatni dobi tako v organizacijah združenega dela kot krajevnih skupnostih prisotni dve težnji, to sta stabilizacija gospodarstva in krepitev odgovornosti, seveda pa so v osnovnih organizacijah poudarili veliko pozornosti tudi krepitvi političnega sistema socialističnega samoupravljanja ter nadaljnji krepitvi obrambne pripravljenosti.

Osnovne organizacije so na volilnih konferencah izvolile tudi nova vodstva, struktura le-teh pa je zadovoljiva, saj je denimo 42 odstotkov novih sekretarjev starih med 30 in 40 let. Komite občinske konference ZKS Lendava je na seji

sklenil, da bi morala biti občinska programsko-volilna konferenca opravljena do 15.

marca. Na seji so se dogovorili tudi o organizaciji letošnje občinske politične šole in sklenili, da bo le-ta pričela z delom 25. januarja, obiskovalo pa jo bo 30 članov ZK. Jani D.

Nadaljevati akcije v gradbeništvu

V ospredju nedavne seje komiteja občinske konference zveze komunistov v Murski Soboti je bilo vprašanje uresničevanja stališč občinske konference ZK o gradbeništvu, ki so jih sprejeli lanskega oktobra. Takrat so ugotovili, da se stališča skupščine občine, s katerimi so hoteli samoupravne dejavnike, vodstva in subjektivne sile v organizacijah združenega dela na področju gradbeništvu ter v drugih sorodnih dejavnostih spodbuditi k aktivnostim za tesnejšo medsebojno povezanost, ne uresničujejo. Zato so komuniste v gradbenih in drugih organizacijah, ki sodelujejo v izgradnji stanovanjskih, industrijskih in ostalih objektov, pozvali, da s svojo dejavnostjo znotraj samoupravnih, vodstvenih in političnih organov ter organizacij zagotovijo uveljavitev omenjenih stališč. Hkrati je občinska konferenca zveze komunistov poudarila, da so stališča o nujnosti povezovanja v gradbeništvu sprejeta tudi kot politika zveze komunistov.

V razpravi je sekretar komiteja OK ZKS Martin Horvat navzoče seznanil o sestanku, ki so ga imeli pred kratkim s predstavniki političnega življenja mariborske občine Rotovž in delovne organizacije Konstruktor predvsem z namenom, da bi se v odkritem medsebojnem pogovoru opredelili do bistvenih ciljev uresničevanja sklepov slovenskih komunistov do gradbeništvu. Ta pogovor pa žal za zdaj ni rodil pričakovanih sadov, saj so v mariborskem Konstruktorju odločno proti vsakršni spremembi sedanje samoupravne organiziranosti, pri čemer zavračajo tudi izstop murskosoboškega tozda Gradbeništvo Pomurje v samostojno delovno organizacijo. Pa čeprav je v tem tozdu zaposlenih že okrog 1200 delavcev, kar tudi ni v skladu z zakonom o združenem delu. Še več, saj jim v Mariboru celo očitajo zapiranje v občinske meje, čeravno je res, da si v murskosoboški občini prizadevajo doseči kvalitativne premike v celotni reprodukcijski gradbeniški verigi.

Sicer pa zdaj v TOZD Gradbeništvo Pomurje, kjer je osnovna organizacija zveze komunistov podprla stališče komiteja o nezaupnici dosedanjemu direktorju, posebna delovna skupina pripravlja ekonomski elaborat z več variantami. Člani komiteja so se ob tem zavzeli za nadaljevanje akcije pri odpravljanju pomanjkljivosti na področju gradbeništvu, pri čemer je treba izhajati zlasti iz samoupravnega položaja delavcev v tej pomembni gospodarski panogi.

Govor je bil tudi o pripravi na programsko-volilno sejo OK ZKS, ki bo konec februarja ali pa v začetku marca letos. Milan Jerše

PRIPRAVE NA LETOŠNJO AKCIJO NNNP

Prometna in požarna varnost v ospredju

Občinska konferenca SZDL Lendava, oziroma njen koordinacijski odbor za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito, se te dni pripravlja na izdelavo programa akcij NNNP 82. Na nedavni seji so se dogovorili, da bodo v letošnjem letu največ pozornosti posvetili prometni in požarni varnosti ter aktivnosti za zagotovitev učinkovitosti delovanja civilne zaščite. Ni čudno, da so letos namenili prometni varnosti osrednjo pozornost, saj podatki kažejo, da ta, kljub naporom sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu skupščine občine Lendava ni najboljša. Prometna varnost bo morala postati tudi sestavni del načrtov krajevnih skupnosti, saj se velika večina prometnih nesreč zgodi prav v naseljenih krajih. Tudi požarna varnost dobiva v letošnjem programu pomembno mesto. Gasilstvu bi bilo potrebno posvetiti še več pozornosti, zlasti pa pri ustanavljanju gasilskih društev v vseh vaseh in, kar je še posebej pomembno, v vseh organizacijah združenega dela. Civilna zaščita, ki ta čas vključuje kakih 13 do 14 odstotkov prebivalstva, je že doslej zelo

napredovala, odpraviti bo treba le manjše slabosti. Vse te akcije so seveda namenjene enemu samemu cilju, da se bolje organiziramo in usposobimo, zato je nadvse pomembno, da se nanje pripravljamo že sedaj, posebej v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela.

Z letošnjimi akcijami so bili seznanjeni tudi vsi predsedniki krajevnih konferenc SZDL in predsedniki osnovnih sindikalnih organizacij.

Jani D.

Ne manjka aktivnosti mladih

Aktivnost kluba mladih v Murski Soboti tudi v tem zimskem obdobju ne jenjuje, saj so pripravili vrsto oblik koristne izrabe prostega časa mladih. Trenutno poteka v klubskih prostorih foto krožek, in sicer vsako soboto od 10. ure dalje. Člani krožka, med katerimi je veliko zanimanje, pravkar opravljajo tečaj iz A in B programa, kjer se seznanjajo z osnovami fotografije in fotografiranja, karneje pa bodo pripravili tudi razstavo svojih del. Za plesni tečaj, ki je ob ponedeljkih med

Nesreče pri delu v nekaterih delovnih organizacijah še vedno niso redkost. Nemalokrat je treba vzroke zanje iskati pri delavcih samih, saj sami premalo skrbijo za svojo osebno varnost, med čestimi vzroki pa navajajo tudi neustrezne ali slabo zavarovane delovne priprave. Naj bo vzrok takšen ali drugačen, posledice so enake, zato v pomurskih delovnih organizacijah posvečajo varstvu pri delu posebno pozornost. Za mnenje o tem smo tokrat povprašali v štirih pomurskih delovnih kolektivih, kjer imajo varstvo pri delu dokaj dobro urejeno in temu primerno je tudi nizko število nezgod v teh kolektivih.

DRAGO POSAVEC, varnostni inženir v tovarni Mura: V našem 4500-članskem kolektivu že več let namenimo veliko pozornost varnosti človeka za strojem, zato beležimo, na primer, v lanskem letu le 0,1 odstotek bolniškega staleža. Dobro se zavedamo, da je človek naše največje bogastvo, zato skupno s strokovnjaki s področja medicine dela delovno okolje in naprave prilagajamo delavcu in ne obratno. Po drugi strani pa je način proizvodnje v tovarni Mura takšen da ne prihaja do kakšnih večjih delovnih nesreč. Hkrati smo uspeli ustanoviti posebno skupino, ki jo sestavljajo psiholog, zdravnik itd., ki opravlja za delavce preventivne preglede in jih tudi pošilja na zdravljenje.

HELMUT VIDIC, referent za varstvo pri delu v IMP DO Panonija: Z akcij imamo urejene zadeve s področja varstva pri delu, kar je seveda v največji meri odvisno od delavcev samih, ki morajo svoje delovne navade čim bolj uskladiti z zahtevami za pravilno zaščito pri delu. Kot opažam, marsikdo še nerad natakne zaščitna očala in drugi pribor, ki pa je v delovnem procesu nujen. Večinoma se pri nas pripetijo le manjše delovne nezgode, kajti imeli smo samo en primer težje poškodbe na delovnem mestu. To je pri 700 zaposlenih vsekakor spodbuden podatek kar dokazuje, da je tudi komisija za izobraževanje pri varstvu pri delu, ki vsaki dve leti testira delavce, opravila pomembno vlogo.

MARJAN BANFI, vodja službe za varstvo pri delu v Gorenje-Elradu: V naši DO smo to službo ustanovili leta 1977, prej pa je te naloge opravljal referent. Ustanovitev službe je bila potrebna zaradi povečanja števila zaposlenih. Naše osnovne naloge so nadziranje izvajanja varnostnih prepisov in ukrepov, nudimo pa tudi strokovno pomoč pri projektiranju in izdelavi delovnih priprav. Rezultati našega dela se odražajo v zmanjšanju delovnih nesreč in izboljšanju delovnih pogojev. Žal pa še vedno nismo uspeli prepričati vseh vodilnih v DO o nujnosti zaščite naravnega okolja, zdravja in življenja naših delavcev.

IVAN RIHTAREC, inž. varstva pri delu, Gorenje-Varstroj Lendava: »V naši delovni organizaciji smo zahvaljujoč izobraževanju delavcev, povečani kontroli s strani predpоставljenih in službe varstva pri delu ter z disciplinskimi postopki uspeli zmanjšati število nesreč pri delu. Lani smo jih namreč evidentirali 50, leto prej pa 60. Največ nesreč se je zgodilo v TOZD Varilna oprema. Nesreče pri delu so se pojavljale v največ primerih ob torkih, in sicer v drugi polovici delovnega dne, torej 5., 6., 7. in 8. uro. Največkrat so nesreče v času menjave letnih časov: zima—pomlad in jesen—zima. V največ primerih gre za poškodbe prstov in zapestja. Lani smo imeli 18 takih nesreč. Glede na čas zaposlenosti, ugotavljamo, da se delavci v največ primerih ponesrečijo v 2., 3. in 4. letu zaposlitve. Z raznimi ukrepi si prizadevamo število nesreč zmanjšati.

dna sekcija, saj bodo izdali glasilo »Mlada jelšnica«, ki bi naj posledje izhajalo vsak mesec. Hkrati imajo v murskosoboškem klubu mladih zaprto prvenstvo v šahu in namiznem tenisu, pripravljajo pa se že na otvoritev razstave »Po poteh 14. divizije«, na kateri bodo udeleženci lanskega pohoda prikazali svoje uspele fotografije.

Razstava bi naj bila odprta v času od 8. do 20. februarja.

Kmalu pa bo začela z delom tudi informativno-propagandna

Milan Jerše

Veliko zanimanje za novosti

Dober mesec dni je vsekakor prekratek čas za javno razpravo o osnutku zveznega zakona o temeljnih pravicah pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zato bi morali javno razpravo podaljšati, so menili na regijskem posvetu, ki ga je sklical MS ZSS za Pomurje. Čeprav osnutek zveznega zakona ne zmanjšuje zavarovalne dobe, ker so mnogi pričakovali, prinaša vseeno nekatere novosti.

Med novosti, ki jih prinaša osnutek zveznega zakona o temeljnih pravicah pokojninskega in invalidskega zavarovanja je obvezno zavarovanje za vse osebe v delovnem razmerju v družbenem ali zasebnem sektorju ne glede na čas trajanja delovnega razmerja. Doslej je bilo obvezno zavarovanje za tiste osebe, ki so delale najmanj štiri ure dnevno. Nadalje je v osnutku zakona rečeno, da morajo biti zavarovani vsi naši delavci, ki so na začasnem delu v tujini, ne glede na to v kateri državi so zaposleni, četudi Jugoslavija nima sklenjene pogodbe o socialni varnosti, kakor tudi jugoslovanski državljani, ki so pri nas zaposleni pri tujih delodajalcih ali mednarodnih organizacijah ter pri OZD, ki opravljajo dela v tujini. Nova vrsta zavarovancev so torej tudi kmetje, ki so kooperanti. Novost je tudi odprava gostote pokojninske dobe pred upokojitvijo, razširitev kroga

upravičencev pri družinskih pokojninah in višina družinske pokojnine. Sicer pa je bilo največ razprave o minulem delu, predčasni upokojitvi in pokojninah kmetov. Razprava pa je pokazala, da je glede obravnavanja minulega dela, ki ga osnutek zveznega zakona obravnava le v temeljnih določbah, še veliko nejasnega. Izredno veliko zanimanje razpravljalcev pa je glede možnosti predčasne upokojitve, kar doslej že imajo uveljavljene nekatere republike, o čemer pa bo dokončno odločil republiški zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Zavzemali so se za to, da bi predčasna upokojitve morala biti urejena za celotno državo in da bi to možnost morali uveljaviti, kajti mnogi delavci zaradi izčrpanosti ali bolezni ne morejo več svojega dela opravljati tako kot bi bilo potrebno, hkrati pa bi s tem omogočili nove zaposlitve mladim. V tem primeru bi torej šlo za širši družbeni interes. Veliko govora pa je bilo tudi o statusu združenega kmeta in o njegovih dohodkovnih možnostih glede obveznega zavarovanja. Predvideno je, da bi moral dosežati minimalni osebni dohodek. Govor pa je bil tudi o upoštevanju vojaškega roka nad 15 mesecev, kot pravica iz minulega dela, in še o nekaterih drugih vprašanjih.

F. Maučec

Kako zavzeto in tvorno se v pomurskih sindikatih pripravljajo na tretjo konferenco o socialni varnosti — znano je, da bo 5. in 6. februarja v Ljubljani — pričajo številni posveti, tematske razprave in delovni razgovori na vseh ravneh. Ker smo o njih dokaj obširno poročali, bi se zdaj zadržali pri nekaterih pripombah, mnenjih in predlogih, ki jih imajo v Pomurju na stališča in usmeritve za omenjeno konferenco. Se posebej pa se bomo zadržali pri razmišljanjih o osnutku zveznega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je ta čas v javni razpravi.

Nasledki dileme: kdo je združeni kmet?

Tako na ljutomerskem občinskem sindikalnem svetu menijo, da je v zvezi s 13. členom osnutka omenjenega zakona, ki določa obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje združenih kmetov, in 19. členom, ki določa pogoje za pridobitev starostne pokojnine, potrebno razrešiti še nekatera druga predhodna vprašanja. Tako bi bilo treba najprej najti odgovor na vprašanje, kateri kmet sploh lahko pridobi status združenega kmeta. V 13. členu osnutka zakona je to vprašanje sicer razčlenjeno, vendar le po vsebini in oblikah, ne pa tudi po obsegu. Se pravi, kakšno stopnjo združevanja dela in sredstev naj zagotavlja kmet, da bi lahko dobil tak status. Sodijo, da bi trajno poslovno sodelovanje združenega kmeta z delom delavca v združenem delu moralo biti določeno količinsko ali vrednostno najmanj v takšnem obsegu, ki bi kmetu zagotavljal z zakonom zajamčeni osebni dohodek. Le tako bi namreč kmetje zmogli plačevati obveznosti, ki izhajajo iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

V Ljutomeru poudarjajo, da so ta vprašanja vsekakor povezana z usmeritvami in stališči za tretjo konferenco slovenskih sindikatov, saj gre za postopno izenačevanje pogojev v invalidsko-pokojninskem zavarovanju kmeta z delavcem v združenem delu.

V eni od razprav o socialni varnosti zaposlenih v Pomurju je eden od delegatov menil, da je dandanes že pravi čudež, če lahko denimo štiričlanska družina, ki se ji mesečno nabere v blagajni borih osem tisoč dinarjev, sploh shaja. Njegov pomislek sam po sebi ni izjema, prej pravilo, da se čudeži še dogajajo. S podobnimi mesečnimi dohodki shajajo namreč še številčnejše družine in ne bomo daleč od resnice, če zapišemo — drugače skorajda ne more biti — da je očitno v družinskih proračunih pomembna »postavka« stranski zaslužek (»šušmarjenje« ali »fušanje«) ali vsaj parola: znajdi se, kakor veš in znaš. Cene življenjskih stroškov so namreč tako poskočile, da bi si delali kaj slabo uslugo, če bi zadrževali nasprotje. Lahko se le vprašamo — brez da bi seveda že vnaprej jemali korajžo — kako se bomo sploh dokopali do jasne socialne slike zaposlenih in hkrati brezposelnih, za kar se tako odločno zavzemajo v sindikatih.

Pa še: ali nam bo sploh kdaj uspelo stopiti na prste vsem tistim, ki na tuj račun — jasno, da za svoj žep — kujejo mastne denarce. No, nemara nam pa kdaj vendarle uspe!

Sprašujejo se tudi, kako se bo reševalo vprašanje upokojitve kmetov, ki so stari nad 40 oziroma 50 let. Gre za to, da je povsem jasno, da ti slednji — se pravi kmetje stari nad 50 let — ne bodo izpolnili niti pogojev iz drugega odstavka 19. člena, kajti starostna struktura kaže, da večina naših kmetov presega to starostno mejo. Resno se zastavlja dilema, če ne bodo kmetje, ki so sicer doslej trajno poslovno sodelovali z združenim delom in so imeli ali bi po tej stopnji združevanja dela in sredstev lahko

imeli status združenega kmeta, niso pa bili invalidsko-pokojninsko zavarovani, prenehali sodelovanjem in raje postali občasni kooperanti različnih kmetijskih organizacij. Ali s tem ne bo ogroženo podružbljanje kmetijske proizvodnje, setvenih in proizvodnih planov družbenopolitičnih skupnosti, prizadevanje za večjo proizvodnjo hrane in tako naprej?

Dedovanje in dediči

Tudi glede dedovanja imajo v Ljutomeru precej pripomb in predlogov, posebej spričo sila neugodne starostne strukture kmetov. Ta je v ljutomerski občini naslednja:

- do 30 let 6 kmetov,
- od 30 do 40 let 43,
- od 40 do 50 let 134,
- od 50 do 60 let 327,
- od 60 do 65 let 130,
- od 65 do 70 let 217,
- od 70 do 75 let 243 in
- nad 75 let 269 kmetov.

V poprečju je skoraj 20 odstotkov kmetov starih nad 75 let in ravno zato imajo kup pomislekov glede uresničevanja zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in ali ga v tej zvezi ne bi morda kazalo dopolniti ali celo spremeniti. Vprašanje je namreč, kdaj naj dedič deduje. Ali takrat, ko je mlad in se je odločil za delo na kmetiji ali pa šele, ko mu bo recimo njegov 70 ali večletni oče prepustil kmetijo kot 50 let staremu nasledniku. V tem primeru nikoli ne bo dosegel pogojev za starostno upokojitev. Ali, če mu oče preda posestvo ob svoji

varovanje. Kako bo v tem primeru?

Ali bo obveznosti iz omenjenega zavarovanja treba plačevati za oba in ali bo kmetija z oziroma na vzdrževanje ostalih družinskih članov to sploh zmogla? Kako bo z ženo upokojenega kmeta oziroma materjo dediča? Kdo naj vzdržuje?

Tudi ena sama pokojnina na kmetijo najbrž ne bi prišla v poštev.

Naši kmečki ljudje, pravijo v Ljutomeru, so čvrsti, utrjeni in precej jih dočaka visoko starost. Tako se torej postavlja pomislek, če ne bi že ta drugi dedič izpolnjeval pogojev za pokojnino, vrh tega pa je tu še stari oče — če že vnuk prevzema posestvo — potlej prideta na kmetijo dve pokojnini.

Predčasna upokojitev: da ali ne?

To je le nekaj argumentov za to, pravijo na ljutomerskem občinskem sindikalnem svetu, da bi veljalo javno razpravo o osnutku zveznega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju podaljšati, saj očitno ni usklajen z zakonom o združenem delu, vrh tega pa je bilo treba nanj tako ali tako čakati kar 7 let. Poleg tega v Ljutomeru menijo, da bi kazalo za združenega kmeta za določen čas vpeljati fakultativno, neobvezno zavarovanje, kar pomeni, dati mu možnost, ne pa zakonsko obveznost.

Nekaj pripomb imajo v tej pomurski občini na 20. člen glede predčasne upokojitve oziroma razlogov zanjo. Najprej zaradi enotnega pristopa in reševanja pokojninskega zavarovanja v jugoslovanskem prostoru, kar je še posebej pomembno za obmejna območja, kakršno je denimo tudi Pomurje. Potlej zaradi naraščajočega števila invalidnosti oziroma

domovino in našo industrijo, pa niso delali le 7 ur — kot mi danes — marveč 10 in več ur dnevno. Se ni umestno vprašati: ali niso ti delavci že v 35 letih dela izpolnili pogoja 40 let za pokojninsko oziroma starostno upokojitev.

Družbena prehrana, cene, oddih

V pomurskih sindikatih pa imajo pripombe tudi na druga področja. To so — če jih kar naštejemo — zaposlovanje, izobraževanje, zdravstveno varstvo, varstvo pri delu, delovna invalidnost, življenjske razmere delavcev in občanov, stanovanjsko gospodarstvo, otroško varstvo, družbena prehrana, pokojninski sistem, preskrba občanov, socialno varstvo starejših občanov, produktivna in smotrna izraba delovnega časa in oddih in rekreacija.

Tako v Gornji Radgoni menijo, da gotovinskih izplačil kot nadomestil za

prehrano med delom ne bi kazalo vpeljavati oziroma se dosledno pridrževati usmeritve, da daje sindikat soglasja k izdaji prehrabnih bonov. Vendar pa bi veljalo — spričo vsakovrstnih zlorab — dobiti pregled, morda preko SDK ali kako drugače, za kaj v resnici delavci porabijo bone, če jih že dobivajo.

V Gornji Radgoni se ob tem zavzemajo, da bi moral imeti sindikat veliko več besede pri cenovni politiki ali še določene rečeno, da bi dajal soglasja k določenim cenam proizvodov in storitev.

V Murski Soboti ponudjajo, da bi bilo potrebno v prihodnje veliko več pozornosti nameniti stalnemu izobraževanju in usposabljanju sindikalnega članstva in da bi v tej zvezi moral priti do večje veljave republiški izobraževalni center sindikatov v Radovljici. Seveda pa bo veljalo dodobra izkoristiti tudi posebno politično šolo pri medobčinskem svetu ZSSS za Podravje v Mariboru, kjer je prav zdaj na izobraževanju druga generacija 70 slušateljev, medtem ko jih je bilo v prvi generaciji 35.

Ob tem nikakor ne gre zanemariti samouizobraževanja in samousposabljanja sindikalnih aktivistov.

Pri organiziranem oddihu in rekreaciji delavcev bo sindikat še naprej vztrajal, da se bodo v ta namen krepile počitniške kapacitete in da bo v načrtno preživljanja letnega oddiha vključenih kar največ delavcev.

Razgled po drugih odprtih vprašanjih

Naj se za kratko pomudi-mo pri nekaterih drugih nalogah, ki čakajo sindikalne delavce in jih bodo podrobneje pttresli na bližnji sindikalni konferenci.

V prvi vrsti jih čakajo »neporavnani dolgovi« do prve in druge sindikalne konference, na katerih so

K stališčem in usmeritvam slovenskih sindikatov za 3. konferenco daje sindikalni svet iz Lendave za področje zaposlovanja in izobraževanja naslednjo pripombo, ki naj bi jo vključili v tekst: »Prav tako se bomo organizacije in organi sindikata zavzemali, da bi organizacije združenega dela iz razvitejših območij republike v večji meri usmerjale svoja investicijska sredstva na manj razvita območja Socialistične republike Slovenije kjer je več delavcev, ki iščejo zaposlitev ali so na začasnem delu v tujini«.

obravnavali uveljavljanje družbenega sistema planiranja in s tem povezano samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje oziroma uveljavljanje načel delitve dohodka in sredstev za osebne dohodke

po delu in rezultatih dela ter nagrajevanje po delu, kjer je bilo doslej sploh najmanj storjenega.

S tega vidika je bil lanski tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije dobra osnova, zdaj gre za to, da se takrat sprejete naloge in usmeritve tudi v resnici začno uresničevati.

Glede razvijanja množične raziskovalne in inovacijske dejavnosti se lahko mirno pridružimo mnenju, da sta poglobitvi prepreki zavist in egoizem, poleg tega pa še borna materialna spodbuda.

Verjetno bi morali vztrajati pri zahtevi, da bi moral imeti vsak vodilni in vodstveni delavec vsaj malo inovatorske žilice in to tudi upoštevati pri kadrovanju.

Dobrnemu delu omenjenih nalog, težav in problemov pa bo sindikat kos le v sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi, nenazadnje pa tudi v tesnejši povezanosti s krajevnimi skupnostmi. Na tem področju imajo v Pomurju že nekaj izkušenj, zlasti pa v krajevni skupnosti Beltinci, kjer so se lani uspeli najti s tamkajšnjim tozdom Rašice Beltinka.

Glede spleta nalog na področju družbenih dejavnosti pa naj za sklep tega zapisa navedemo usmetitev iz gradiva za tretjo konferenco:

»Sindikati si bodo prizadevali, da bodo delavci v družbenih dejavnosti s področja socialne politike humani in nepristranski do ljudi, da bodo krepili pozitivno etiko, odgovornost in delovno disciplino, da bodo poglobljali svojo strokovno usposobljenost, povečevali družbeno angažiranost in krepili odgovornost za smotrno uporabo razpoložljivih materialnih sredstev za posamezno dejavnost. Zavzemali se bodo, da bodo delavci, ki zavzeto uresničujejo te vrednote, dobili tudi ustrezna družbena priznanja.

Obenem se bodo sindikati odločno borili proti raznim škodljivim pojavom, kot so tehnokratski, brezčuten odnos do ljudi, protekcionizem in podkupljivost, privatizacija in črna praksa, nedisciplin pri delu in neodgovorno ravnanje z družbenimi sredstvi. Zahtevali bodo javno obravnavanje takih primerov in dosledno ukrepanje proti njim.« Ker je letos leto starostnikov in

Branko ŽUNEC

Skupno spomeniško varstvo

Izvršni svet skupščine občine Lendava je podprl prizadevanje za sklenitev samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Zavoda za spomeniško varstvo Maribor, ki ga bodo v kratkem podpisale vse občinske skupščine severovzhodne Slovenije. Udeleženci sporazuma bodo v sistemu družbenega planiranja določili in uveljavili politiko varovanja naravne in kulturne dediščine in sofinancirali nemoteno delovanje. Seveda pa bodo morali tudi za lendavsko občino dejansko zagotoviti varovanje naravnih in kulturnih objektov in spomenikov. Ker je v Sloveniji narejen katalog naravnih in drugih spomenikov in vrednot, bi bilo prav, da zanje zvedo tudi občani, sicer bi lahko zavoljo nevednosti uničili pomembne naravne lepote. Kar se tiče slednjih, je verjetno malo znano, da imamo v Petišovcih, Bistricah in Kobilju redke rastlinske vrste. Spomeniško varstvo, še posebej pa varstvo narave, se mora torej v prihodnje bolj uveljavljati.

Jani D.

MURSKA SOBOTA

LEPA BESEDA LUTK

Minuli četrtek je bilo v grajski dvorani v Murski Soboti zelo živahno. Napolnili so jo otroci, ki so si prišli ogledat občinsko revijo lutkovnih skupin. Videli so kar pet igrice, ki so jih prikazale lutkovne skupine z osnovnih šol Dokležovje (Grdi maček), Bogojina (Kako sta se igrala muca in psiček), Edvard Kardelj Murska Sobot (Fidi-Fadi) in Gornji Petrovci (Polček gre čestitat) ter skupina vzgojnovarstvenega zavoda Murska Sobot (Šilo-Bodilo po svetu hodilo). Obenem so si v predprostorih lahko ogledali razstavo lutk.

Revija, ki jo je organiziral odbor za lutkovno dejavnost pri Zvezi kulturnih organizacij Murska Sobot, je vsekakor uspela. Razveseljivo je, da so lut-

kovno dejavnost začeli razvijati tudi na celodnevni osnovni šoli Gornji Petrovci, ki je letos prvič sodelovala na srečanju.

Občinske revije se je udeležil tudi predstavnik področnega odbora Združenja gledaliških skupin Slovenije Bojan Čebulj, ravnatelj lutkovnega gledališča iz Maribora, ki je takole ocenil letošnje srečanje: »Lahko rečem, kot je to že običaj v Murski Soboti, da je prišlo do izražanja velika zavzetost, in temu primerno so se pokazali tudi uspehi. Zlasti za moj občutek pa je dragoceno to, da so otroci lepo govorili, da so skupaj s svojimi mentorji posvetili veliko skrbi za lepo knjižno besedo. To me vsako leto posebej preseneča.«

JOŽE GRAJ

LENDAVA

ODDAJA V ŽIVO

V okviru Kulturnega društva Lendava deluje tudi slovenska dramska skupina, ki se te dni vneto pripravlja na uprizoritev novega gledališkega dela z naslovom Oddaja v živo. Gre za »zloženo scensko kompozicijo«, katere avtor je Rajko Stupar, obenem pa je tudi režiser. Igra se bo odvijala na odru, kot da bi gledalci gledali neposreden TV prenos pogovora o napredovanju kmetijstva, vmes pa kot da bi teklen redni TV program, v katerem bo namesto risanke med drugim tudi lutkovna igrice. Žreti še ne pomeni preživeti. Vsebinsko se nanaša na razmere in dogodke v Pomurju, ki so obravnavani na humoristično-satirični način, zato bo najbrž za predstave lendavskih amaterskih gledaliških umetnikov veliko zanimanje. Premiera bo predvidoma ob koncu februarja.

J. G.

● Odlomek iz lutkovne igrice ŽRETI SE NE POMENI PREŽIVETI

MLAD ŠTRK: Hočem namakat svoje dolge smrdljive tace v vodi!
OČE ŠTRK: V Liji bo termalna voda za takšne revmatike, kakor je vajin oče. Za vaju je dober Crmec. Tam se namakajta, tam so tudi najslastnejše ribe.

ČRV MODRIJAN: Ja, sosedica mi je rekla, da ni z ribami nič! Vse so pocrkale, ko so čistili čistilne naprave.

OČE ŠTRK: Sakraborti! Človeški dvonožci! Še na svoje riti ne mislijo, kaj bi jih brigale nače.

MLADA ŠTRKA: Lačna sva, hočeva jesti, hočeva žreti! (skandirata) Žreti, žreti!!

MATI ŠTORKLJA: Že letim! Že letim! (med krempelj nosi kačo). Ujela sem za vas najslastnejšo kačo.

MLADA ŠTRKA: Hura, hura, trikrat hura za našo mamo, ki je ujela slastno kačo. Hura, hura, hura!

OČE ŠTRK: Počasi, otroka, da se ne bosta preobjedla.

ČRV MODRIJAN: No, dragi sosed, vidim, da me ne potrebujete več.

OČE ŠTRK IN MATI ŠTORKLJA (priliznjeno): O, ne, nasprotno, le pridite bližje sosed.

ČRV MODRIJAN: Na svidenje, na svidenje, kdaj drugič, ko mi ne bo več do življenja.

MLADA ŠTRKA: Mama, daj nama vendar najino kosilo.

KAČA: (sika silovito) Pusstite me! Ve štoklje sakramenske! Jaz nisem močvirna kača. Komaj sem se priplazila iz vinskih gor. Le kaj se motovite štoklje štokljaste po teh suhih krajih. Vam je odklenalo, ne meni! (Štrka se med vrskanjem lotita kače) Au, ne žrite me! Strupena sem! (Mlada štrka žreta slastno)

MLAD ŠTRK: (razočarano) Mama, ta kača pa ni več tako slastno strupena! Fui!

MLAD ŠTRK: Fui! Res ni tako slastna!

MATI ŠTORKLJA: Ti preklemska kača, kje si se plazila?

KAČA: (kriči z zadnjimi vzdihljaji) Saj vam pravim, po vinogradih, poljih — povsod sam trup! DITAN, KOSAN, PANTAKAN, PESTICIDI, PESTICIDI, STRUP, PESTICIDI — (veselo, crkne)

Štokljam se v grlu, zatakne (glasba udari). Mlada štrka začudeno crkneta.

— LUČ UGASNE —

V RITMU POLKE IN VALČKA — V restavraciji Tromejnik v Monoštru je bil v nedeljo 1. slovenski bal, na katerem so se zbrali številni porabski Slovenci in tudi Madžari ter ob zvokih Veselih planšarjev in ansambla Lacijs Korpiča plesali dolgo v noč — tokrat za spremembo v ritmu slovenske polke in valčka.

Foto: J. G.

Pester kulturni teden

Na osnovni šoli Ivan Cankar Ljutomer se lahko ponašajo z dokaj bogato kulturno dejavnostjo in udejstvovanjem učencev in zapišemo lahko, da je tamkajšnje pionirsko kulturno-umetniško društvo, katerega mentorica je Nada Zrelec, eno najuspešnejših v Pomurju, če ne še širše. To oceno je potrdil tudi 2. kulturni teden, ki so ga organizirali od 18. do 22. tega meseca. Pripravili so pester program, ki se je odvijal v domu kulture v Ljutomeru. Najprej je bilo srečanje z mladinsko pisateljico Nežo

Maurerjevo in drugimi literarnimi ustvarjalci; drugi dan je bilo na programu lutkovno popoldne, ko sta se predstavili lutkovni skupini z OŠ Ivan Cankar (Na svidenje spomladi) in VVZ Murska Sobot (Ciciban teče v zeleni dan); v sredo so prišli na svoj račun ljubitelji folklorne plešne nastopa folklorne skupine iz Beltince in šolske folklorne skupine, gost popoldneva pa je bil tudi Karel Žuman iz Ljutomera, ki je predstavil lončarsko obrt; četrtekovega popoldnevu

so dali naslov Gremo v gledališče, na sporedu pa je bil odlo-mek iz Monodrame Intervju v izvedbi Julke Bezjak in Ljuba Kralja, zatem pa še igrice Pepelka, ki so jo zaigrali člani gledališke skupine gimnazije Ljutomer; kulturni teden pa so zaključili z Glasbenim popoldnevom, ki ga je pripravila glasbena sekcija OŠ Ivan Cankar v sodelovanju z Ljutomersko glasbeno šolo.

Razen učencev si je prireditve ogledalo tudi večje število staršev in drugih obiskovalcev.

J. G.

KULturno DRUŠTVO KOBILJE

Vaški običaji na odru

»Imamo dvorano v zadru-žnem domu, tudi nekaj igral-skih izkušenj, pa dobro vo-ljo... le zakaj ne bi oživeli odra?« so 1975. leta ugotovljali na Kobilju in se čez čas lotili Partljičeve komedije Ščuke pa ni. Obisk na pred-stavi je bil zelo dober, enako na gostovanjih, zato so igralci dobili novo spodbudo in po-zneje pripravili še dve kome-diji: Boeing-Boeing in Župa-novo Micko.

Z oživitvijo dramske sekcije se je na Kobilju začelo novo obdobje kulturnega društva. Leta 1975 so ga »na novo« ustanovili. Ne le gledališniki, ampak tudi drugi domači umetniki so prišli na svoj račun in seveda gledalci. Tako so ustanovili folklorno skupi-no, v kateri se vrtil sedem pa-rov. Nastopajo ne le doma, ampak tudi na občinskih re-vijah in drugje, kamor jih povabijo. Enako je s 16-član-skim pevskim zborom. Lju-bitelji glasbene umetnosti si z vajami prizadevajo, da bi na nastopih zapeli kar najbolj ubrano. Tisti, ki so jih poslu-šali (to pa niso le domačini), pravijo, da njihova pesem lepo zveni.

Člani kulturnega društva Kobilje pa ne podajajo le tekstov, ki so jih napisali po-klicni oblikovalci besedne umetnosti, ampak tudi vsebi-no, ki jo hrani domače ljudsko izročilo. Predlani so kar tri mesece zbirali v tem kotičku slovenske zemlje ljudske pe-smi, pridno beležili pri starih lju-deh pripovedovanje o ljudskih običajih in navadah, naposled pa so 22 vaških igralcev postavili kar na oder, da so se na ta način »v živo«

predstavili. Dvorana v zadru-žnem domu je bila razumljivo pretesna za vse obiskovalce. Prireditve so posneli za radio Ljubljana in jo predvajali v ciklusu torkovih oddaj o slo-venski ljudski glasbi in ob-čajih. Tako je za dejavnost kobiljskih zanesenjakov zve-dela cela Slovenija. Razum-ljivo, da brez njih tudi ni mo-gla prireditve v domu Ivana Cankarja v Ljubljani, ki je bila prav tako posvečena ljudski glasbeni ustvarjalnosti. Tudi tod so se Kobiljčani lepo predstavili.

Kako naprej? Predsednik kulturnega društva Kobilje Marjan Farkaš sicer ne na-poveduje preveč svetle bo-dočnosti na področju kultur-nega udejstvovanja v Kobilju; meni, da je prvi zalet mimo in da v prihodnje najbrž ne bo toliko prireditev kot doslej. Ugotavlja namreč, da so se tudi tamkajšnji občani nalezli »civilizacije« in se držijo bolj doma in gledajo televizijo. Tako nato pa sogovornik pove, da le ni povsem pesi-mist: prav te dni se ljubitelji odra spet dogovarjajo, ali morda ne bi tudi to zimo na-študirali kakega odrskega dela. Šest ali sedem resnih kandidatov za vloge že imajo, zato se le utegnje zgoditi, da bo na kobiljskem odru spet kaj veselega. Kaže, da imajo ve-seloigre in komedije največ obiskovalcev. Vzrok, da so »dramatiki« tako dolgo čaka-li, pa je dvorana. Le-ta je sicer lepo urejena, vendar pa — mrzla! V hladnem prostoru pa se človeku ne da nastopati in tudi gledalcev ne dobiš v mr-zel prostor. Z navadno pečko, pa naj bo to »kraljica peči« ali

kakšna druga, dvorane ni moč na hitro ogreti, zato bi Ko-biljčani radi peč na toplem zraku, ki stane okrog 100 tisoč novih dinarjev, vendar se ne morejo sporazumeti, ali bi bilo pa-metno iti v nakup peči na kurilno olje, ker ga je vse težje dobiti. Upamo, da bodo na-posled našli skupen jezik. Najbrž se bo tu izkazala osnovna šola, ki vaško dvo-rano uporablja tudi kot telo-vadnico. Taka kombinacija je v trenutnem stabilizacijskem obdobju še kar sprejemljiva; pripeljati mora k izhodu.

Kobiljsko kulturno društvo pa ima poleg drugih še kino sekcijo. V okviru nje so lani predvajali 12 filmov, v letoš-njem letu pa jih hočejo pred-staviti nekaj več. Obisk na predstavah je še kar dober. Dobro pa je obiskana tudi vaška knjižnica, ki so jo uredili ob izdatni pomoči Zavoda za kulturo Lendava. Knjižni sklad obsega kakih 500 na-slovov, knjižnica je odprta dvakrat tedensko: v petek zvečer in v nedeljo dopoldne. Trenutno imajo 80 rednih bralcev knjig, želijo pa si jih seveda še veliko več.

Poleg že omenjene pono-vne oživitve dramske sekcije, bodo v Kobilju ob bližnjem slovenskem kulturnem pra-zniku pripravili primerno proslavo, po njej pa bo raz-govor s kulturnimi animatorji o poslanstvu kulture. Kultura je del življenja in tega se v Kobilju včasih bolj, včasih pa manj zavedajo.

Š. SOBOČAN

kulturni koledar

MURSKA SOBOTA — V novi galeriji kulturnega centra bo do 3. februarja odprta za-nimiva razstava likovnih del, ki so jih pomurski slikarji po-darili bolnišnici v Rakičanu. Razstavo si lahko ogledate vsak delovni dan od 8.00 do 13.30 in od 16.00 do 18.00, v soboto od 8.00 do 12.30, v ne-deljo pa od 9.00 do 12.00.

LENDAVA — V razstavnih prostorih lendavskega gradu bo do 15. februarja na ogled razstava mladih pomurskih li-kovnih umetnikov, ki so se povezali v skupino 676.

RADENCI — Tatjana Ko-šir, likovna ustvarjalka iz Ljubljane, še vedno razstavlja v razstavnem salonu hotela Radin. Razstava bo odprta do 5. februarja.

RADENCI — V tozdu Pol-nilna oprema Radenska bodo 3. februarja organizirali javno kulturnozabavno oddajo. Gre za oddajo Obisk, ki jo pripra-vlja Radio Ljubljana.

uspešnice

Pretekli teden so bile v knjigarni Dobra knjiga v Murski Soboti najbolj iskane naslednje knjige:

NOVE SANJSKE BU-KVICE — Založba Obzorja Maribor

TERRORIZEM — Janez Čuček, Cankarjeva založba Ljubljana

NOVI PRILOZI ZA BIO-GRAFIJU JOŠIPA BRO-ZA TITA — Vladimir Dedijer, Mladost Zagreb.

Kaj bo s FKK Karel Grosman?

Občni zbor foto-kino kluba Karel Grosman iz Ljutomera je načel vso problematiko, s katero se srečujejo amaterji tega kluba. Najbolj pereč je problem prostorov. Po izgra-ditvi in ureditvi muzejske zbirke Edvard Kardelj Tabor-ska gibanja na Slovenskem, so se člani kluba znašli kar na cesti, brez lastnih prostorov Ravno s tem pa se pojavlja problem njihove dejavnosti, kajti brez laboratorija dejan-sko ne morejo delovati.

Naslednje, kar so ugotovili, je, da je njihova tehnična oprema, milo rečeno, zastare-la. Finančnih sredstev za na-bavo nove opreme ni. Težave pa premagujejo z lastno opre-mo. Člani kino kluba posojajo lastne kamere in projektorje za festivale in ostale prireditve, ki jih organizira klub (verjetno je to tista »privatizacija«, ki jim je bila očitana).

Težave so tudi z naraščanjem. Po osnovnih šolah še nekako delujejo foto klubi, s kamero pa se ukvarja le malokdo. Srednješolska mladina pa se nikakor noče ukvarjati s to amatersko dejavnostjo. Ker pa je kino klub v letošnjem letu pred organizacijo pomembne prireditve (v Ljutomeru bo re-publiški festival amaterskega filma, na katerem bodo letos prvič podelili tudi Grosmanovo plaketo), bo potrebno zavihati rokave in pričeti z delom ure-diti prostorske težave, uspo-sobiti tehnično opremo in po-nuditi primerne in privlačne tečaje za foto in kino amaterje. To so sklepi občnega zbora. Mednje lahko prištejemo tudi nalogo o pričetku zbiranja zgodovinskega arhiva (foto in kino) mesta in občine Ljuto-mer.

D. L.

STREHOVCI: nadoknadi zamujeno

Če bi bili Strehovci »bogu za hrbotom«, potem bi po vsej verjetnosti skušal »opravičiti« podoba vasi. Ker pa to niso, bom napisal brez dlake na jeziku to, o čemer sem se prepiral, ko sem obiskal to naselje tik ob cesti Lendava—Murska Sobota. Ugotavljam, da bi vaščani za podobo svojega kraja lahko naredili veliko več kot so! Namreč med vožnjo po vasi gor in dol sem se nalezal neprijetnega občutka. Opazil sem nemalo zanemarjenih hiš; ugotovil sem, da so mnoge prazne; pred očmi so se mi zvrstile tudi domačije, koder bi bolj rabili nekaj dni zidarje kot pa traktor na dvorišču...

MLADI V ŠOLE, KDO BO DELAL?

Sogovornik Jože Česar, član sveta krajevnne skupnosti in član istoimenske delegacije, se je v glavnem strinjal z mojimi ugotovitvami. Ovedal je, da je res v vasi nekaj praznih hiš, da bi mnogim bilo treba urediti pročelje in temeljito počistiti dvorišča... hkrati pa se je vprašal: »Kdo naj to stori? Starejši ljudje? Ti so se nagradili; komajda zmorejo redno vsakodnevno delo doma pri živini in poleti na polju, časa za vzdrževalna dela doma na gruntu pa takorekoč ni. Pa tudi moči ne! Mladi bi morali poprijeti! Toda teh ni. Vsi se šolajo, da bi jim bilo lepše in ne bi bilo treba delati težkih del.«

Tako je torej v Strehovcih. Mladi so odšli v šole, v svet. V tujni jih je še okrog 30. Pred leti jih je bilo seveda veliko več. Kam so dali denar? So ga potrošili za traktorje? Teh je v vasi resnično veliko. Več kot preveč! Mehanizacija je res potrebna, toda tako kot marsikje drugje, tudi v Strehovcih s tem pretiravajo.

Koristneje bi denar porabili, ko bi ga usmerili v tržno proizvodnjo. Trenutno sta v vasi le dve taki kmetiji, ki ustvarjata pomembnejše tržne viške: Trajberjevi in Gerčnerovi imajo namreč velike hleve. No, ja, saj si tudi ostali prizadevajo, vendar kakih posebno velikih rezultatov na področju pridelovanja hrane ni. V tem času je tudi proizvodnja mleka manjša, kar skrbi tudi Česarjevo mamo, ki ima na svojem gruntu zbirnico mleka.

Med razgledovanjem vasi sem opazil, da tudi združni dom ni kdo ve kako dobro

bližnjem 8. marcu ne bo ne proslave ne pogostitve.

PETROLEJKE SO UGASNILE

Ali bodo Strehovci nazadovovali? Vaški aktivisti so trdno odločni, da razvoj vasi ne sme zastati. Te dni na primer zelo živo razpravljajo, kako zbrati denar za asfaltiranje 5 kilometrov vaških cest. Brez krajevnega samoprispevka seveda ne bo šlo. Hudo jim je, da so z odločitvijo o modernizaciji tako dolgo odlašali, saj se je zdaj asfalt zelo podražil in bodo morali seči globoko v žep. Hkrati z volitvami bodo v Strehovcih izvedli referendum. Prepričani so, da bo

upel in da bo tako čez čas z vaških ulic izginilo blato. Če bi imeli po ulicah asfaltni trak, bi bil vtis na obiskovalca gotovo prijetnejši!

Strehovčanom bi delal krivico, ko ne bi zapisal, da pa so vendarle naredili nekaj več kot pa to ugotoviš ob bežnem pogledu na panoramo naselja: pred tremi leti so napeljali vodovod, pred dvema letoma pa so potegnili električno omrežje še v gorice. Da ljudje niso razdvojeni in da lahko z združenimi močmi naredijo veliko, je dokaz prav v tem podvigu: drogeve so dali sami, kopali so jame, vlekli žico... Omrežje v dolžini okrog 3 kilometrov so tako precej pocenili. Električni tok so dobili 4 gospodinjstva, ki stalno stanujejo v goricah (dotlej so si svetila s petrolejkami), nanj pa se je priključilo tudi okrog 50 zidanic oziroma počitniških hišic. Strehovske gorice namreč niso več območje, kjer raste samorodna šmarnica, ampak je vse več žlahtnih nasadov.

VAS BREZ VŽIGALIC

V Strehovcih nimajo ne trgovine ne gostilne oziroma bifeja. Že res, da je Dobrovnik, neke vrste nakupovalno središče za bližnje kraje, oddaljen le 2 in pol kilometra, vendar si Strehovčani želijo, da bi imeli svojo trgovinico. Promet bi vsekar imela dober, saj bi lahko prodajala ne le domačinom, ampak mnogim drugim, kijih vodi pot skozi Strehovce, ko gredo v gorice. Strehovčani zdaj ne morejo doma kupiti niti vžigalic. V vasi pa je, žal, obmolnilo tudi kovaško kladivo, saj je vaški kovač umrl, naslednikov pa to delo ne mika. Ravno tako je tudi z mizarstvom! Mojsogovornik Jože Česar se je naveličal »dirkanja« za materialom, odložil je oblič se rajši zaposlil kot varnostnik pri INA-Nafti v Lendavi. Sploh med Strehovčani vlada večje zanimanje za redno zaposlitev kot pa za delo na zemlji. Trenutno je zaposlenih okrog 50 delavcev.

Š. SOBOČAN

Središče Strehovec z vaškim zvonikom in združnim domom. Foto: Š. S.

Jože Česar se je zaposlil. Delavnice pa kljub temu ni opustil; tu in tam kaj naredi za potrebe domačije. Foto: Š. S.

Mislijo že na jutri!

Za krajevno skupnost Boris Kidrič v mestu Murska Sobota, kjer so delovni ljudje in občani samoupravno organizirani v naslednjih ulicah: Kidričeva, Stara, Mojstrska in Vrtna, bi lahko z upravičenostjo trdili, da predstavlja pravo blokovo naselje. Več kot dva tisoč prebivalcev, ki živi v 700 družinah, se zato v stanovanjskih blokkih srečuje s specifičnimi problemi, ki se bodo stopnjevali z nadaljnjo blokovo stanovanjsko gradnjo v pomurskem središču. Zanimiv je tudi podatek, da je okrog 70 odstotkov zaposlenih iz te krajevne skupnosti našlo zaposlitev v tovarni oblačil in perila Mura, medtem ko v KS Boris Kidrič zaenkrat ne premorejo nobene delovne organizacije.

BOLJ PRITEGNITI OBOČANE

Pohvalijo se lahko z dosežki pri izgradnji objektov družinskega standarda, saj je program naložb na področju otroškega varstva, asfaltiranja cest, izgradnje kanalizacije in vodovoda v minulem srednjeročnem obdobju 1976—1980 presežen za okrog 30 odstotkov. Tako so dotlej v celoti uresnili predviden program na področju kulture ter vzgoje in izobraževanja, ostala je le še obnova stadiona, pri čemer je zamuda posledica težav pri pridobitvi lokacijske dokumentacije.

In kako je izpolnjen plan za lansko leto? V letu 1981 so imeli predvsem veliko načrtov glede urejanja ulic in še nekaj obrobni zadev, saj so ugotavljali, da nekateri predeli krajevnne skupnosti Boris Kidrič niso urejeni niti z osnovnimi komunalnimi objekti. Spričo dejstva, ker so se v Murski Soboti enotno odločili, da bo vseh šest krajevnih skupnosti v mestu združevalo sredstva, je bilo lansko leto na tem področju največ storjenega v krajevni skupnosti Turropolje. Za letošnje leto pa je dogovorjeno, da bi prišle na vrsto tudi ostale ulice v mestu Murska Sobota. »Kar zadeva ostalo aktiviranje občanov, moram povedati, da tu še nismo uspeli, saj se kaže še premala zainteresiranost za delovanje delegatskega sistema in za razreševanje drugih problemov. Verjetno smo temu krivi tudi sami, ker nismo našli tistih oblik in metod dela, ki bi pritegnile naše krajanje in jim tudi zagotovile, da bi njihove želje bile tudi uresničene. To bomo poskušali popra-

že podrobneje opredeljene. V prvih mesecih leta 1982 bo veljala osrednja pozornost čim boljši izvedbi volitev in celotnega postopka evidentiranja možnih kandidatov za najdogovornejše funkcije. Tako bodo izoblikovali ustrezne delegatske strukture in druge organe, ki so potrebni v okviru omenjene krajevne skupnosti. Od novega evidentiranja in prevzema določenih nalog, ki jih čakajo v naslednjem obdobju, si zatorej dosti obetajo, kajti pričakujejo, da bodo poslej občani bolj tvorno sodelovali v raznih organih krajevne skupnosti Boris Kidrič. Na ta način pa bodo vsekaror tudi prispevali k hitrejšemu in lažjemu razreševanju problemov.

»Glede urejanja ostalih komunalnih zadev in še nekaterih drugih področij družbenega življenja v naši krajevni skupnosti nimamo prevelikih zahtev, ker se dobro zavedamo, da so finančna sredstva v znatni meri omejena. Več bomo lahko storili z združevanjem sredstev vseh krajevnih skupnosti v mestu Murska Sobota, ker bodo na ta način lahko uspehi večji, kot če bi ta sredstva dobili,« poudarja tovariš Trplan.

Tudi v prihodnje bo za ta predel Murske Sobotne značilna nadaljnja blokova izgradnja in urejanje nekaterih komunalnih in drugih zadev, s katerimi se ne nehn soočajo. Najbolj pomembno pa bo, če bodo uspeli še v večji meri pritegniti krajanje, ki bi naj dejansko prispevali k bolj-

PRAVO BLOKOVSKO NASELJE — Za KS Boris Kidrič v Murski Soboti to lahko povsem trdimo, saj je usmerjena blokova stanovanjska izgradnja omogočila veliko gostoto prebivalstva v tem predelu pomurskega središča.

viti že v tem letu oziroma v tekočem srednjeročnem obdobju do leta 1985. »meni predsednik krajevnne organizacije socialistične zveze v krajevni skupnosti Boris Kidrič v Murski Soboti Jože Trplan.

VELIKO SI OBETAJO OD VOLITEV

Zato ni nič čudnega, če imajo poglavitne naloge za letošnje leto

šemu delovanju hišnih svetov kakor tudi k hitrejšemu povezovanju, da bi lažje razreševali konkretne probleme v času bivanja občanov doma. Predvsem torej v ustreznih popoldanskih urah, ko se lahko pogovarjajo o vseh problemih, ki tarejo občane krajevne skupnosti Boris Kidrič, in jih s skupnimi močmi tudi opravijo.

Milan Jerše

NAŠI KRAJI

Presiški vtisi

Ena izmed avtobusnih prog Ljutomer—Ormož vodi tudi skozi majhno vasico Presika. Naključnemu popotniku se zazdi, kot da se ne vozi skozi vas. Ozka dolina, ki se proti koncu razširi v kotlino in zapelje zopet med strme klance, daje občutek osamelosti. Posamezne hiše, redkokdaj v skupinah po dve ali tri skupaj, so raztresene po celi dolini Presiškega potoka. In česa za urico ali dve ustavite tam, vam kaj kmalu izginijo občutki osamelosti. Slabih dvesto vaščanov živi v tem zaselku na meji med občinama Ljutomer in Ormož. Zaradi visokih hribov je v tej dolini pozimi kaj malo sonca. Zato pa so vrhovi na gosto posejani z vinogradi in hišicami, kjer lastniki uživajo redke urice ob koncu tedna in gojijo svojo žlahtno trto.

Kljub temu pa je zgodovina Presike dokaj razgibana. Do leta 1918 je bila to obmejna vas med Štajersko in ogrskim Medmurjem. Tu je bila nastanjena obmejna straža in v času kužnih bolezni so tu kontumacirali potnike. Od leta 1941 je ob Presiškem potoku potekala meja med Hitlerjevo Nemčijo in Madžarsko, ki je s tem uveljavila svojo mejo iz časa

pred prvo svetovno vojno. Razlaga imena Presika je zanimiva. Ime izhaja od besede preseka, Ogrska je namreč tu zaščitila svojo zemljo z gozdovi, ki so bili zaradi ceste presekanj.

Se ena zanimivost je (bila) v Presiki: Takoj po prvi vojni leta 1918 so v Presiki odprli manjši rudnik rjavega premoga. Prvi lastnik je bil rudar Franc Havlas iz Velike Nedelje. Od leta 1920 do 1922 je lastništvo prevzel Viktor Kukovec iz Ljutomer, potem pa do druge svetovne vojne Melvin

Watzlawek iz Žalca. Ta rudnik je imel rove v Rinčetovi grabi, Ilovcih, Kumerski grabi in Globoki. Rok v Kumerski grabi se je razvil v samostojen obrat. V premogovniku, ki je bil dokončno opuščen in zaprt leta 1970, je bilo povprečno zaposlenih 30 do 60 rudarjev iz bližnjih vasi. Po zadnji vojni so zgradili več zasebnih hiš in rudarski stanovanjski blok.

Danes je v Presiki le še nekaj rudarjev. Ostalo prebivalstvo se je usmerilo v mesto Ljutomer in njegove industrijske obrate. Kljub

temu pa Presika ne umira. Po dolinici hitro rastejo nove hiše. Mir, tišina, prijeten zrak vabijo vedno več ljudi, da se umikajo mestnemu hrupu, še zlasti odteje, ko so do Presike asfaltirali ceste, ki so jo zgradili s samoprispevkom vaščani in krajanje krajevnne skupnosti Stročja vas in Presike.

V Presiki znajo poskrbeti za družabno življenje. Predvsem v dveh društvenih organizacijah: TVD Partizan in pa strelska družina Rudar. Strelsko družino so ustanovili že rudarji (od tod tudi ime), in to leta 1950. V tridesetih letih je družina dala nekaj dobrih strelcev. Posebej lansko leto je mladi Rajko Robnik dosegel svoj največji uspeh in se uvrstil v mladinsko republiško ekipo.

Presika je na videz podobna mnogim drugim vasem, a je vendarle drugačna. Drugačna pa zato, ker so ljudje drugačni, čeprav podobni mnogim drugim, z istimi cilji in hotenji, a malo drugačni. Vsekakor je prijaznost in odprtost ena njihovih oblik. In takšne malenkosti (ki velikokrat dosti pomenijo) jih ločijo od drugih. Zato je prijetno obiskati Presiko. Tudi za tisti dve ali tri urice, čeprav je zima.

Dušan Loparnik

Pogled na »središče« Presike. O življenju pričajo le nekateri dimniki. Če vaščani nimajo »gorice«, pa imajo vsaj okoli hiše zasajeno trto. V ozadju pa so urejeni vinogradi, ki se razprostirajo po vrhovih na obeh straneh Presiške doline.

Foto: D. L.

NASVET ZA TRAKTORISTE VZDRŽEVANJE TRAKTORJEV

V eni izmed prejšnjih števil smo po knjigi Marjana Mrhara (Traktor varnost in promet) povzeli zapis o vzdrževanju traktorskega motorja, sedaj pa vas želimo opozoriti na vzdrževanje še ostalih delov.

VZDRŽEVANJE SKLOPKE

Vzdrževanje sklopke obsega naravnavanje mrtvega hoda, predvsem pa pravilno delo s sklopko. Mrtvi hod stopalke je enak poti, ki jo napravi tlačni ležaj na gredi, preden zadene ob prste, ki aktivirajo sklopko. Mrtvi hod je potreben, sicer bi ležaj tudi pri popuščeni stopalki pritiskal na prste in slabil silo, s katero tlačna plošča pritiska na sklopno ploščo. Sklopka bi drsela in se hitro izrabila. Prevelik mrtvi hod škodi transmisiji. Čeprav stopalo pritiskamo do kraja, se sklopna plošča ne sprostí, zato ob pretikanju škrtá. Mrtvi hod naravnamo s posebnim vijakom na rogovju stopalke. Naravnamo ga po navodilih proizvajalca. Če jih nimamo, pa naravnamo mrtvi hod na približno 20 do 25 milimetrov giba stopalke.

Sklopko pritismo vedno do kraja, izjema je le dvostopenjska sklopka. Pri speljevanju jo popuščamo počasi, drsenje sklopke naj traja le krajši čas. Če sklopko prehitro vključimo, povzročimo sunke v transmisiji. Zaradi njih lahko poškodujemo sklopko, menjalnik ali diferencial (traktorji s turbinsko sklopko niso občutljivi v tem pogledu).

VZDRŽEVANJE MENJALNIKA

Zobniki menjalnika so v olju. V sezoni večkrat preverimo raven olja in ga po potrebi dolijemo. Ob času ga tudi zamenjamo. Vrsto olja in roke menjave preberemo v navodilih. Če smo brez njih, nalijemo v menjalnik domače olje hipenol; poleti z označbo 90, pozimi z označbo 80. Olje menjamo po 800 do 1000 obratovnih urah oziroma enkrat v sezoni. Pri novem traktorju menjamo prvič že po 100 urah dela. Če dela traktor v nagibu, je treba v menjalnik naliti več olja kot sicer. Koliko ga dolijemo, predpisuje proizvajalec. Navadno pa 20 do 25 odstotkov nad običajno mero. Traktorji, ki imajo v ohišju menjalnika tudi hidravlično črpalko, rabijo motorna olja.

Menjalnik dobro deluje, če pretikamo z občutkom. Kadar pretikamo pri visokem številu vrtljajev motorja ali celo, ne da bi uporabljali sklopko, poškodujemo zobnike!

VZDRŽEVANJE DIFERENCIALA

Vzdrževanje diferenciala obsega le preverjanje ravni olja in njegovo menjavo. Kakšno olje uporabimo in kdaj ga zamenjamo, predpisuje proizvajalec traktorja. Če ima menjalnik in diferencial skupno ohišje, imata tudi isto olje. Če pa sta ločena,

uporabljamo hipoidno olje (hipenol 90).

VZDRŽEVANJE NAPRAVE ZA UPRAVLJANJE TRAKTORJA

Vzdrževanje naprave za upravljanje traktorja obsega preverjanje steka koles, mazanje zglobov krmilne naprave in pritegovanje vijakov. Prednji kolesi morata biti na sprednjem delu malenkostno staknjeni in nagnjeni navznoter. Pri vožnji se namreč sprednja prenašala, pri čemer se kolesi izravnavata. Bočne sile, ki delujejo prek koles na premo, pa blažijo vertikalni nagib koles. Zglobe mazamo z mastjo za šasijske LIS-2, v ohišje polža volana pa dolivamo predpisano olje. Olje menjavamo enkrat v sezoni, zglobe in ležaje pa podmazujemo na vsakih 10 ur dela. K vzdrževanju naprave za upravljanje spada tudi mazanje ležajev na premnikih in pritegovanje konusnih ležajev.

VZDRŽEVANJE ZAVOR

Zavore, ki so v neposredni zvezi z varnostjo pri delu s traktorjem, zahtevajo od voznika nenehen nadzor in vzdrževanje. Preden gremo s traktorjem na pot, moramo preveriti učinkovitost zavor. Zavorna naprava mora posredovati enakomerno zavorno silo na levo in desno kolo ter po potrebi tudi blokirati kolesa. Ker se zavorne obloge — feroide obrabijo in zavorna sila slabi ali je neenakomerno razporejena na kolesi, je treba zavoro časoma uravnati. Pri mehanski zavori s čeljustmi je treba predvsem naravnati zračnost med njimi in zavornim bobnom. Za naravnavanje uporabljamo poseben vijak. Pri popuščeni sklopki smejo biti čeljusti tik ob zavornem bobnu, sveda pri obeh kolesih enako. Če se obloge preveč izrabijo in z naravnalnimi vijaki ne moremo uravnati zavor, je treba čeljusti zamenjati z novimi in obnoviti obloge. V določenih primerih je treba uravnati tudi hod stopalke.

Pri hidravličnih zavorah je delo v zvezi z vzdrževanjem zavor manj zamudno. Običajno moramo zamenjati izrabljene čeljusti — feroide z novimi. Zaradi hidravličnega prenosa sile od stopalke na čeljusti ne pride v poštev uravnavanje zavor. Skrbeti moramo, da je dovolj zavorne tekočine in da v sistem ne vdre zrak. Popravilo in obnovo hidravličnega sistema pa prepustimo strokovnjaku. Pri naravnavanju ali zamenjavi zavornih čeljusti moramo paziti, da ne zamastimo feroide, ker postanejo neuporabne.

K vzdrževanju traktorja pa sodi seveda še vzdrževanje elektroopreme in pnevmatik oziroma njihova zamenjava z novimi.

Pogoj za uspeh — v korak s časom!

Nekoliko nepričakovano hladno vreme v prvi polovici tega meseca je prikovalo za tople kmečke peči tudi večino kmetov. Pri Fleisingerjevih v Spodnjih Ivancih 31 smo sicer naleteli na gospodarja Karla že zunaj, zato pa je prijeten ogenj v stari zidani peči v kuhinji kar vabil na posedanje in klepet. Za kmete sicer pravijo, da niso, kdo ve kako, zgovorni in da raje to, kar mislijo, pokažejo z delom, toda če nanese beseda o kmetovanju, se kako razvežejo jezik. Predvsem napredni in usmerjeni kmetje. In taki so tudi pri Fleisingerjevih.

PROIZVODNJA MLEKA, PITANCI...

Pri tej domačiji so že od nekdaj redili živino, in to predvsem krave. Kakšno desetletje nazaj so prvi v vasi nosili mleko v zbiralnico, ki je bila takrat še samo v sosednjem Grabonošu. Garali so, vstajali zgodaj, k počitku se odpravljali pozno v noč — pa ni bilo pravega uspeha.

»Kmetje so kupovali traktorje, si postavljali nove hleve in gospodarska poslopja, mi pa smo capljali na mestu«, se spominja tistih časov Karel. »Šele od kmetijskega tehnika iz KZ Gornja Radgona smo zvedeli za ugodnosti, ki se ponujajo v kooperantskem odnosu. Odtlej z ženo nisva omahovala: včlanila sva se v zadruzo, prejela kredit, odkupila nekoliko zemlje in se odločila za krave molznice. Že nekaj let jih imamo v hlevu okrog osem, kar po-

meni, vsaj lani smo namolzli toliko, 38.000 litrov mleka.«

Bera pa ni vsako leto enaka, zato obdržijo nekoliko doma prirejenih bikcev in telic, jih pitajo in kasneje prodajo. S tem nadomestijo izpad mleka. Ob tem pa se pri Fleisingerjevih na 10 hektarih obdelovalne zemlje bavijo še nekaj malega s poljedelstvom, kot vsi kmetje v Slovenskih goricah pa imajo tudi nekaj vinograda.

DOBRA KRMA POVEČUJE KAKKOVOST IN MLEČNO MASO

Do spoznanja, da brez dobre krme ni dobrega mleka, so prišli že zgodaj.

»Zato imamo kar polovico zemlje spremenjene v travnike. Leta 1975 smo s pomočjo kredita pričeli z zida-

čas, ko so govorili v šoli: »Tebi se tako ni treba učiti, saj boš kmet!« Žal takšna miselnost še ni povsem zamrla. Zato je tudi moj sin Zoran, ki bo nadaljeval naše delo, končal dvoletno šolo za kmetovalce.«

Ta poizkus s krmljenjem krav molznic z zelenjem sladkorne pese je še posebej

Izkušnje kmetovalcev

vo novih hlevov in silosov, nabavili stroje in si olajšali delo. Ker vse podrežemo živinoreji in kravam molznicam, se trudimo za čim kakovostnejšo živinsko krmo.«

Pri tem pa so ji priskočili na pomoč tudi kmetijski strokovnjaki iz KZ Gornja Radgona. Pol silosa so napolnili z koruznico, ki so ji dodali zelenje sladkorne pese, drugo polovico pa s silažno koruzo. In rezultat?

»Obe krmi sta dali povsem enake rezultate, saj smo namolzli povsem enako maso, pa tudi kakovostno povsem enakovredno mleko«, ni mogel skriti zadovoljstva Karel Fleisinger. »To me je ponovno prepričalo, da je tudi pri kmetovanju še kako potrebno slediti času in znanstvenim ter strokovnim spoznanjem. Ni pa še daleč

navdušil Zorana. In ni daleč čas, ko bodo pri Fleisingerjevih zasejali s to rastlino mnogo več od dosedanjih 40 arov, na katerih so lani pridelali 21.000 kilogramov pese. Težave so pa v tem, ker zanjo ni primerna vsa zemlja, pa tudi parcele so precej razkosane.

»Ja, če bi končno regulirali reko Ščavnico, bi bilo dosti lažje kmetovati. Veliko več tržnih viškov bi oddali zadrugi, in tako bi imeli korist mi kmetje in družba,« so opozorili domačini na še nerešena agrarna vprašanja v tem delu gornjeradgonske občine.

To pa bi pomenilo še večji preporod kmetijstva ne samo pri petčlanski družini Fleisingerjevih v Sp. Ivanjih, temveč na vseh domačijah, kjer kmetujejo ob Ščavnici. V. Paveo

Z AKCIJSKE KONFERENCE ZVEZE KOMUNISTOV SOZDA ABC POMURKA

Na podlagi seznama vabljenih (vsi sekretarji OO ZK TOZD IN DO SOZD ABC Pomurka, vsi direktorji DO SOZD ABC Pomurka in drugi) sem pričakoval, da bo konferenca zares »akcijska«, ustvarjalna, da se bodo v pogovoru vključili mnogi »zunanjci« (predstavniki organizacij združenega dela)... Zdaj, ko je konferenca minila, pa ugotavljam, da se (moja) pričakovanja niso izpolnila. Nalezem sem se občutka, da so v glavnem govorili »domačini«.

ABC Pomurka je sestavljena organizacija združenega dela, na katero moramo računati, saj njene

PREMALO ŽIVA RAZPRAVA — GOSTJE SE NISO RAZGOVORILI

dati tudi nekaterim domačim dobaviteljem, sicer ne dobi potrebnega blaga, na primer umetnih gnojil, soje, zaščitnih sredstev itd. V tem stabilizacijskem letu si bodo v SOZD ABC Pomurka prizadevali za čim manjši uvoz, da bi tako časoma ustvarili neke vrste devizno aktiven saldo. Da se to utegne zgoditi, bo pripomogel tudi samoupravni sporazum, po katerem bodo članice SOZD s prispevki spodbujale izvozno naravnano proizvodnjo. Dejstvo je namreč, da so jugoslovanski proizvodi na tujem trgu dragi, ceno je treba torej zmanjšati, če hočeš prodreti ven, seveda pa je treba

Kaj pa cene? Prodajna cena mesa v trgovinah je oblikovana na kalkulacijah, po katerih naj bi bila proizvodna cena svinjine nekaj čez 50 dinarjev. Seveda vsi vemo, da ta cena ni realna in da se giblje že okrog 80 dinarjev. Nizke odkupne cene in zmeda, ki vlada na tržišču, seveda ne spodbujajo večje proizvodnje mesa v zasebnih hlevih. Če se razmerja ne bodo spremenila, se utegne zgoditi, da SOZD ABC Pomurka ne bo urenil svojih načrtov na področju oskrbe z mesom ne na domačem tržišču ne v izvoznih prizadevanjih. Pač zaradi tega ne, ker pod ceno rejci niso pripravljeni proizvajati. Ob bližnjem načrtovanem obisku predsednika izvršnega

sveta SR Slovenije v SOZD ABC Pomurka bodo povedali, kje tiče vzroki.

V SOZD ABC Pomurka niso vključene samo pomurske kmetijske in trgovske organizacije, ampak tudi številne z drugih območij. Preveč prostora bi porabil, če bi naštel vse. Upravičeno se zastavlja vprašanje, zakaj smo na akcijski konferenci, ki je kljub vsemu še kar uspela, slisali govoriti pretežno predstavnike najožjega vodstva, ne pa tudi v večji meri zastopnike ostalih članic SOZD. Prišli so vendar na akcijsko konferenco, kjer bi lahko odkrito povedali, kako napreduje usmerjati »sozdovska« prizadevanja. S. SOBOČAN

Na akcijski konferenci so imeli na dnevnem redu tudi točko: Oblike in vsebina obveščanja združenega delavca in kmeta v SOZD ABC Pomurka. Ob tem so zlasti izpostavili problem svojega »sozdovskega« glasila, katerega uradni naslov je »ABC POMURKA, glasilo delavcev in kmetov«. Gre za list z dokaj visoko naklado, vendar je njegov problem v tem, ker ga piše v glavnem odgovorni urednik. Kje so vzroki za to? Na to vprašanje je težko odgovoriti, v premislek ponujamo tele odgovore: Številčno prešibko uredništvo, Zaprtost informacij, Mesečno izhajanje, Neprilikačnost glasila, Zapoznele informacije... Nekaj je treba storiti, da se stanje izboljša, kajti sicer je škoda denarja za glasilo, ki ga v »nekaterih tozdihi odklanjajo...« (izjava odg. urednika).

članice zadovoljujejo 30 odstotkov potreb po hrani v naši republiki. Ni nam torej vseeno, kako potekajo proizvodnja, predelava in trgovina v tej sojeverstni »interesni« skupnosti. Usmeritev, ki so jo sprejeli za to in prihodnja leta, se zdi pravilna in aktualna: povečevanje izvoza, čimboljša preskrba domačega tržišča in investicije, ki bodo dale primeren dohodek.

SOZD ABC Pomurka na tujih trgih ni neznanka. Lahko so izvozili za 10 milijonov dolarjev, letos pa načrtujejo izvoz v vrednosti 12 milijonov dolarjev. To je številka, ki jo bodo nedvomno dosegli, prav gotovo pa je možnosti še veliko več. Ugotavljajo namreč, da so doslej pretežno izvažali mesne izdelke, na tujem trgu pa bi lahko bili prisotni tudi s piščanci. V tem letu bodo napako popravili in bodo torej izvažali tudi brojlere. S tem pa — trdim — možnosti seveda še niso izčrpane.

Zakaj SOZD ABC Pomurka izvažajo? Prav gotovo ne zaradi tega, da ne bi mogla mesa in drugih proizvodov prodati doma. Izvažajo zaradi tega, ker si s tem ustvari devizna sredstva za uvoz nekaterih surovin oziroma za pridobitev valute, ki jo je treba

razliko doma pokriti, sicer nastane izguba. Torej se obeta večja odgovornost vseh za izvoz in seveda tudi večje pravice od ustvarjenih deviz.

Omenil sem že osnovno usmeritev v letošnjem in prihodnjih letih. Tu naj dodam, da si bo ABC Pomurka prizadevala povečati družbeni sklad kmetijskih zemljišč, saj je jasno, da svojega obsega poslovanja ne gradi le na zasebni proizvodnji, ampak vsako leto v večjem odstotku na delu organizacij združenega dela. Da se bo ta dejavnost (poljedelska proizvodnja in posredno prireja v hlevih) povečala, pa bo treba čimprej meliorirati kar največ zamočvirjenih zemljišč, prav tako pa obnoviti ali na novo zasadiť lani opustošene vinograde. Za vse to pa bo potreben denar, kupi denarja, ki ga v celoti ne bo mogel zagotoviti SOZD, četudi je velik. Poleg sredstev iz interne banke, pa temeljnih bank Ljubljanske banke (torej ne le LB — Pomurske banke), se dogovarjajo tudi z Beograjsko banko. Načrtovanih nalog najbrž ne bo moč izpolniti tudi brez sovlaganja in seveda ne brez pomoči interesnih skupnosti za preskrbo mest Ljubljane in Maribora.

KMETIJSKA ZADRUGA GORNJA RADGONA

Kreditna služba širi poslovanje

STANJE KREDITOV OB KONCU LETA 94.270.000,00 DINARJEV

V Radgoni so hranilno-kreditno službo ustanovili 1975. leta in posluje kot samostojna delovna enota. Njena naloga je zbiranje hranilnih vlog in kreditiranje kooperantov. Prek te službe pa prejema osebné dohodke delavci zadruga in kmetijskega kombinata Radgona. Razumljivo je, da zadruga izplačuje preko hranilno-kreditne službe kmetom denar za prodane prideleke in druge proizvode.

Hranilne vloge v letu 1980 so znašale 49.506.000,00 dinarjev, lani pa 72.546.000,00 dinarjev, kar je za 46 odstotkov več. Čeprav je saldo med vlogami in izplačili vseskozi aktiven, pa razpoložljiva sredstva ne zadoščajo za kreditiranje kmetov za nakup zemlje, gradnjo objektov, nakup plemenske živine, obnovo vinogradov in za druge posege v razširjeno reprodukcijo, zato hranilno-kreditna služba najema tudi bančne kredite. Predlani so bančna sredstva znašala 62.136.000,00 dinarjev, lani pa 68.663.000,00 dinarjev. To pa ne preseneča, saj je povpraševanje po kreditih še vedno zelo veliko. V letu 1980 so si kmetje izposodili 80.240.000,00 dinarjev, lani pa za 17 odstotkov več: 94.270.000,00 dinarjev. Ker je pri hranilno-kreditni službi moč dobiti tudi stanovanjske kredite, ne presenečajo tudi te številke: v letu 1980 so kmetje najeli 3.944.000,00 dinarjev, lani pa 5.647.000,00 dinarjev kreditov za adaptacije stanovanj oziroma novogradnje. S. SOBOČAN

TURNIŠČE: cene pujskov

Tisti, ki spremljate, kako se gibljejo cene pujskov na turniškem sejmišču, ste prav gotovo opazili, da za prejšnji četrtek (14. jan.) nismo objavili podatkov. Zgodilo se je namreč, da rejcev ni bilo, in sicer najbrž zaradi prevelikega mraza. Tudi nretekli četrtek (21. jan.) je bila ponudba preskromna. Rejci so pripeljali samo 42 pujskov in jih kmalu vse prodali. Cene so se gibale od 3.100,00 do 3.400,00 dinarjev za par.

Mladost je naša največja vrlina

Na mladih stoji svet — stara resnica, ki pa se v naši družbi praktično vse prepočasno uresničuje. Za svoje mesto pod soncem so se vse naše mlade generacije borile po svojih močeh. Zagnanosti ni manjkalo mladini nikdar, čeprav so bili doseženi uspehi različni. Prihodnje skupščinske in delegatske volitve so bržkone nova priložnost za mlade, da se kot organizirana subjektivna družbenopolitična sila prek svojih izvoljenih delegatov še vplivneje vključijo v vse družbene tokove in procese odločanja. O tem in vrsti drugih vprašanj, s katerimi se danes soočajo mladi, smo se pogovarjali s 30-letnim mladincem, ki je obenem še sekretar OK ZSMS Gornja Radgona.

— Kot ostale DPO pričakuje tudi ZSM v prihodnjem letu kongres, ki bi naj osvežil delo mladinske organizacije, utrl pa tudi pot za doseg večjega vpliva v prihodnje. Kaj mladi pričakujete od tega?

„Vsak kongres je prinesel novosti. Od prihodnjega pa pričakujem predvsem kakovostne premike. Že v medkongresnem obdobju je v ospredju vseh aktivnosti družbeno-ekonomski položaj mladih. Pri nas, v občini, je sicer zaenkrat zadovoljiv, vendar, žal tako ni povsod. Prav tako pri nas zaenkrat ni problemov z zaposlovanjem mladih, stanovanjsko in štipendijsko politiko.

Od kongresa pa vsekakor pričakujem svežo kri za delo za delo mladinske organizacije, ki je po mojem osebnem mnenju v krizi. Mladi smo si namreč po naravi dokaj različni, heterogena je tudi starostna struktura v mladinski organizaciji. To vse vpliva, da posameznik težko najde svoje mesto, predvsem v delegatskem sistemu.

— Ob naštetem pa bi bržkone tudi mladi morali opustiti nekatere navade, lagodnosti in se aktivneje vključiti v dogajanja v družbi?

„Pri tem moramo ločiti mladega človeka na vasi od vrstnika v urbanih okoljih, pa tudi tistega, ki izhaja iz dobro situirane družine in mu ta omogoča izlete v tujino, smučanje, morje... in od mladince, ki izhaja iz socialno bolj ogroženih družin. Ta tudi v osnovnih mladinskih organizacijah težko usklajujeta stališča in interese.

Res pa je, da je danes med mladimi vse bolj opazno nezanimanje in egoizem. To velikokrat izvira od starejših. Zato v ZSMS stremimo za akcijami, ki bi naj povežale mlade in jih združile (mladinske delovne brigade, razna taborjenja...).

V marsikaterih okoljih in osnovnih organizacijah pa še vedno prevladuje miselnost, da mora mladinska organizacija skrbeti le za zabavno, kulturno in športno udejstvovanje mladih.

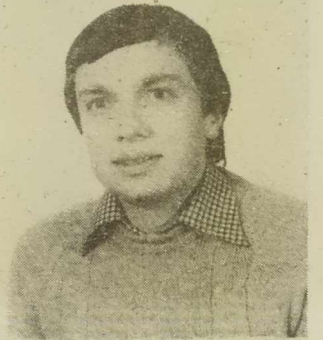
— Bržkone pa tudi sedanjost mlado generacijo krasijo določene vrline?

„Saj tako hudo pa spet ni. Tudi našo generacijo krasijo vrline, izoblikovane v najtežjih časih naših narodov in narodnosti med NOB. Te tudi vedno znova izpričujejo v konkretnih akcijah. Naša največja vrlina pa je — mladost. Toda mladostni elan in zanos vse premalo izkoriščamo in prezgodaj odnehamo. To pa ni le naša napaka.

— Kakšen pa je odnos ostalih DPO v organizacijah združenega

del, krajevnih skupnosti in širših DPS do mladinske organizacije? Imate dovolj manevrskega prostora?

„Na to vprašanje bom odgovoril na osnovi izkušenj pri delu naše OK ZSMS v občini in osnovnih organizacij ZSMS v OZD in KS. V okviru DPS dobro sodelujemo z ostalimi DPO in se prek svojih delegatov enakopravno vključujemo v delo vseh organov. To velja tudi za osnovno mladinsko okolje, ki delujejo

v združenem delu. Praksa — skupne seje vseh treh DPO: mladinske, partijske in mladine — ki so jo uvedli v nekaterih večjih DO v občini, to sodelovanje še krepi.

Na vasi pa so stvari nekoliko drugačne. V večini so osnovne organizacije sicer dobro organizirane in vključene v skoraj vsa področja dela, le da odnos do njih ni najboljši. Zaradi napak, ki smo jih mladi počeli v preteklosti, je marsikje še opaziti nezaupanje. Pri tem gre bolj za posameznike, ki pa mnogokrat zavzemajo pomembna mesta v organih in DPO v krajevnih skupnostih. Tu je opazen generacijski razkol. Včasih dobim občutek, da ti ljudje sploh niso bili nikdar v naših letih in delali v mladinskih vrstah.

— Pa se še malce dotakniva vzgoje in izobraževanja, ki je za mladega človeka izjemnega pomena. Kaj ste na tem področju storili pri vas?

„Naša občina, pa tudi OK ZSMS, je pri tem v svojevrstnem položaju, saj premoremo le eno srednjo šolo. Zato namenjam pozornost predvsem vzgoji osnovnošolske mladine in njenemu kasnejšemu vključevanju v osnovne organizacije ZSMS v KS. Drugi problem so tisti, ki se vozijo. Skrbimo pa za razne oblike izobraževanja mladih kadrov. Prirejamo seminarje v okviru OK, naši mladinci se udeležujejo partijskih šol na ravni regije in republike, delovnih akcij, taborjenj...“

— Kako pa ste se mladi v gornjeradgonski občini vključili v priprave na volitve in kaj od njih pričakujete?

Tako v osnovnih organizacijah kot na OK smo se dela lotili temeljito. Iz naših vrst smo že evidentirali možne kandidate in pričakujemo, da bodo našli svoja mesta tudi na kandidatnih listah. Menim pa, da v naši občini vse premalo zaupamo mladim in sposobnim kadrom. Ti gredo skozi vsa sita in rešeta, pa vendar ne uspejo dobiti zaupanja. Kljub temu pa sem prepričan, da bo po opravljenih volitvah na odgovornih družbenih mestih še več mlajših.

V. Paveo

Soboški urbanistični načrt na tapeti

Za večjo načrtnost v gradnji

Osnutek urbanističnega načrta mesta Murska Sobota in njegove bližnje okolice je, po odmevih so-deč, naletel na dokajšnje zanimanje občanov. Vsaj po javnih razpravah v vseh šestih mestnih krajevnih skupnostih bi to lahko upravičeno trdili. Na razširjenih sejah skupščin KS skupno z vodstvi vseh družbenopolitičnih organizacij in svetih krajevnih skupnosti je prevladalo mnenje, da tako celovito urejen urbanistični načrt, ki so ga izdelali strokovni delavci Zavoda za ekonomiko in urbanizem iz Murske Sobote, nedvomno zagotavlja večjo načrtnost v gradnji objektov in namembnosti zemljišč, bodisi za industrijsko, zasebno ali blokovo stanovanjsko gradnjo. Prav tako so ponujene rešitve povsem strokovno opredeljene, izhajajoč iz dosedanje prakse, čeprav so se ponekod vendarle zavzemali za pripravo več variant, ker se sicer delovni ljudje in občani s svojim poprečnim poznavanjem teh zadev nekolikant težje vključujejo s kakršnimi bistvenimi pripombami.

FAZANERIJO LE ZA REKREACIJSKE NAMENE

Zlasti pa so bila v ospredju javnih razprav v mestu Murska Sobota tista vprašanja, ki zadevajo reševanje problemov v pomurskem središču. Lahko bi rekli, da je bila širina razprave zastavljena na tak način, da so po eni strani spregovorili o osnutku urbanističnega načrta kot takem, po drugi strani pa so se izoblikovala različna mnenja tudi na poznejše

dokumente, ki iz njega izhajajo. V mislih imamo, na primer, zazi-dalne načrte, ki jih strokovne službe in upravni organi vsekakor morajo upoštevati. To je nekaj osnovnih in načelnih ugotovitev iz javne razprave, k čemur lahko dodamo tudi polemiko o tem, ali je odnos zasebne in blokove stanovanjske izgradnje v sedanjem obsegu mesta Murska Sobota pravilen. Kajti vemo, da praktično poleg teoretičnih 350 parcel za zasebno stanovanjsko gradnjo ni druge zasebne gradnje v tem obdobju do leta 1985 in tudi pozneje, kot kaže, ne bo na pretek.

Vprašanje, ki se je zastavljalo ob tem, je, ali se zdajšnja zasebna stanovanjska gradnja, ki je usmerjena na vasi, tudi ne razvija na kmetijsko kvalitetnejših zemljiščih.

»Tudi glede lokacije določenih objektov, širitve mesta Murska Sobota na jug in podobno, je bilo veliko vprašanj s strani občanov.

Gre za to, da bi naj predlagatelj ocenili v drugi fazi, ali so te stvari ustrezno rešene z vseh družbenih, ekonomskih in drugih vidikov.

Med konkretnimi pripombami moram omeniti, da so se ljudje zavzemali za to, da se na južnem predelu mesta, ob Trstenjakovi, Ivana Regenta in Mladinski ulici, zaključi zasebna stanovanjska gradnja. Hkrati pa se naj prehod v bodoče predvidene širitve Murske Sobote opravi postopoma, in sicer iz nizkih v višje stanovanjske zgradbe, ne pa neposredno v blokovo gradnjo. V vseh krajevnih skupnostih je bila sprejeta ocena, da se predvidena

zasebna gradnja pred parkovnim gozdom Fazanerijskega ne bi upoštevala, ampak bi naj tisto okolje, kljub nekaterim ugodnostim, vendarle ostalo trajno usmerjeno v športno-rekreacijske namene. Pravi Ludvik Filo, tajnik krajevnih skupnosti v mestu Murska Sobota.

OPROMETU IN OGREVANJU STANOVANJ

Nadalje so občani menili, da bi naj že sedaj poskušali iskati vmesne rešitve, recimo, vzporedno z ureditvijo prometnega režima, s čimer bi lahko zagotavljali večjo prepustnost cestnega prometa, zlasti osebnih vozil in gostega tranzitnega prometa. Ob vsem tem pa je treba vendarle upoštevati boljše izkoriščenost komunalnih objektov in naprav, pri čemer so se občani zavzeli za ustreznejšo rešitev problematike energetike, kar je ugotovil že sam predlagatelj osnutka, urbanističnega načrta. Tu so predvsem mislili na ogrevanje stanovanj, kar je v sedanjem trenutku vsekakor eno od najaktualnejših vprašanj, posebej zato, ker so pogrešali študijo oziroma predlog za ustreznejšo rešitev tega problema.

Prav tako se občani pomurskega središča niso strinjali z namembnostjo zemljišč v krajevni skupnosti Turpolje, kjer bi se naj razvijala Agrotehnika. Dejstvo je, da imamo v Murski Soboti že na več območjih predviden razvoj industrije.

Milan Jerše

V samem vrhu najboljših kolektivov

KVALITETA ZA USPEH

73 ZAPOSLENIH LENARŠKEGA TOZDA IZOLACIJSKO STEKLO DO »KRISTAL« IZ MARI-BORA JE V MINULIH LETIH PREHTELO ZASTAVLJENE CILJE.

Čeprav je od dneva prve poizkusne proizvodnje v novo zgrajenem obratu za proizvodnjo izolacijskega stekla v Lenartu, kigaje ustanovila DO »Kristal« iz Maribora, preteklo komajda nekaj več kot pol desetletja, pa se prav ta mlad kolektiv danes lahko pohvali z lepimi uspehi.

Osnovni program prvotne delovne enote v Lenartu je bila proizvodnja izolacijskega stekla vseh vrst in za vse namene. Predvsem pa so si prizadevali izdelovati kvalitetna izolacijska stekla z dobrimi toplotnimi in zvočnimi izolacijskimi lastnostmi. Iz dneva v dan so delali več in bolje, prav zaradi tega pa so že po prvih štirih letih prehiteli zastavljene cilje.

Program, ki bi ga naj uresničili šele v letu 1980, so izpolnili že leto prej, že takrat pa so tudi začeli razmišljati o odpravi ozkih grl v proizvodnji in dograditvi prostorov. Kajpak za proizvodne potrebe.

IZBOLJŠANJE DELOVNIH POGOJEV IN MODERNIZACIJA PROIZVODNJE

Lotili so se torej načrtov, sprejeli tudi ustrezne samoupravne odločitve in že lani začeli delo v dograjenem prizidku in na novih

montažnih linijah. Ob bistveno izboljšanih delovnih pogojih in hkrati modernizirani proizvodnji pa so mislili tudi na samoupravni razvoj in začetno delovno enoto, ki je štela komaj 23 zaposlenih, oblikovali samostojno TOZD s 73 delavci.

Za gospodarsko nerazvito občino Lenart TOZD Izolacijsko steklo DO Kristal iz Maribora seveda veliko pomeni. Tudi sicer pa je proizvodni program, ki ga imajo in ga želijo še razširiti, vse bolj aktualen. Znanе težave energetske krizne obdobja, ki

smo ga začeli, so namreč že na samem začetku vpile po dobrih rešitvah. Mednje pa zagotovo sodijo tudi izolacijska stekla omenjenega lenarškega kolektiva.

PROIZVODNJA V SVET

Doslej še niso imeli težav s prodajo svojih proizvodov. Nasprotno! Temu ustrezni pa so seveda vsa leta doslej bili rezultati gospodarjenja, ki so med najboljšimi v lenarški občini.

Direktor TOZD ing. Jože Govedič je o tem takole pripovedoval:

»Prav v letu 81 smo se vključili tudi v izvozna prizadevanja in moram reči, da smo tudi tu uspehi.

Izvažamo v Nemčijo in Avstrijo, kjer kupci iščejo prav naša visoko kvalitetna izolacijska stekla. Zanimivo je tudi to, da smo izvoz sicer v tem srednjeročnem obdobju načrtovali, vendar šele v kasnejših letih. Samo lanskoletni izvoz pa ocenjujemo na okrog 5 milijonov dinarjev, kar za začetek niso mačje solze.

NOVI PROGRAMI

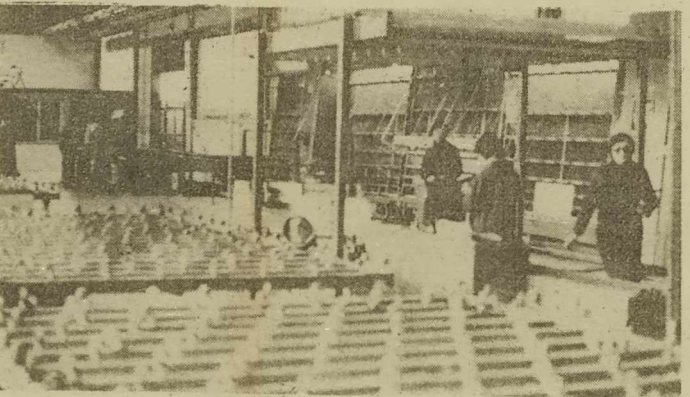
V kolektivu načrtujejo tudi nekaj novosti, ki naj bi še pripomogle k povečanju izvoza in prihodnjem obdobju. Pripravljajo se namreč na proizvodnjo specialnih izolacijskih stekel s plinskimi polnjenji, ki dajejo odlično toplotno in zvočno izolacijo. V načrtu pa imajo tudi povsem nov program proizvodnje lepljenega stekla, ki poleg dobrih zvočnoizolacijskih lastnosti pomeni pomembno novost tudi na področju varnosti.

Se je po vsem tem čuditi ambiciozno zastavljenim načrtom — tudi na področju izvoza — tega majhnega kolektiva?

Tekst in foto: Janez KURBUS

Ing. Jože Govedič, direktor tozda.

Novi prostori bodo omogočili sodobnejšo proizvodnjo, boljše delovne pogoje in nove kvalitetne programe.

DROBNO GOSPODARSTVO

Zadruga si podajajo roke

KONZORCIJ ALI POSLOVNA SKUPNOST?

Po večurni razpravi na seji na medobčinski gospodarski zbornici v Murski Soboti, so si bili razpravljalci enotni, da pobuda o povezovanju obrtnih zadrug Prlekija Ljutomer, Prekmurka Murska Sobota in 14. oktobra Gornja Radgona ni slaba, vendar je treba dobro preštudirati, kako obliko naj izberejo. Predlagani konzorcij (neke vrste odbor) je po mnenju nekaterih (tudi predstavnik izvršnega sveta skupščine občine Murska Sobota) premalo obvezujoča oblika sodelovanja. Takih „konzorcijev“ imamo menda v jugoslovanskem gospodarstvu nešteto, vendar le na papirju. Da se ne bi enako zgodilo tudi s konzorcijem pomurskih obrtnih zadrug, je torej treba opraviti temeljite pogovore, kaj pravzaprav hočemo doseči. Takoj je treba povedati, da vsi pomurski obrtniki niso člani obrtnih zadrug, saj le-te združujejo „le“ proizvodne dejavnosti, v obrti pa imamo še druge, na primer osebne storitve. Če se zadruga povezujejo, da bi tako racionalizirale svoje poslovanje, usklajevale proizvodne programe svojih članov, skupaj nabavljale reprodukcijski material, skupaj prevzemale večja naročila, bile bolj „močne“ pri bankah, skupaj razvijale tehnologijo in, če hočete, da si ne bi nezdavno konkurirale... potem moramo pobudo vsekakor podpreti. Bojimo pa se, da za vse to neformalna oblika kot je predlagani konzorcij le ne bo dovolj močna vez.

Treba bo najbrž poiskati kako drugo organizacijsko obliko, ki bo bolj obvezujoča in konkretna.

Sedanjemu predlogu samoupravnega sporazuma namreč najbolj očitajo, da je preveč abstrakten, saj ne opredeljuje nalog, obveznosti in pravic konkretno posameznih zadrug, ampak le „načelno“. Vzrok za to je najbrž tudi v dejstvu, da sestavljalci, ki so se sicer zelo potrudili, niso imeli na čem graditi. To, na kar bi se lahko naslonili, namreč še ni dano v beli dan. V mislih imamo študijo o možnostih razvoja drobnega gospodarstva v Pomurju. To analizo namreč že dalj časa pripravljajo na soboškem Zavodu za ekonomiko in urbanizem. Na seji na gospodarski zbornici smo slišali, da je že na-rejena, vendar še ni prepisana...

Upajmo, da je študija res temeljita in uporabna. Predlog, da je treba s pogovori o podpisu samoupravnega sporazuma o oblikovanju konzorcija obrtnih zadrug počakati, dokler ne bo študije, je vsekakor umesten. Upamo, da bo analiza pokazala, kje so še možnosti za osebno delo, prav tako pa tudi ugotovila, kakšna je pripravljenost zanj med občani. Večkrat namreč slišimo, da dela ne manjka, le ljudi ni, ki bi delali. Se pač zavedajo, da obrtnik nima časa za pohajkovanje, ampak mora trdo prijeti, če hoče odplačati obveznosti do družbe in dobro zaslužiti.

Konzorcij oziroma kaka druga oblika povezovanja pomurskih zadrug seveda ne bosta rešila vseh problemov obrti v naši pokrajini. Pač pa si bo treba prizadevati, da bo s posredovanjem zadrug in njihovega skupnega predstavnika organa dobilo delo čimveč domačih obrtnikov.

Saj so zanje vrata v zadruga tudi zdaj odprta, vendar skoznje ne stopajo vsi, ki bi lahko. Nekaterim se pač ne zdi prav, da bi prek zadrug le šla njihova dokumentacija (osebni nakup materiala z naročilnico zadruga in računi za izvršeno delo, od katerih si zadruga odtegne provizijo) ampak hočejo od nje nekaj več. Taka stremiljenja so vsekakor upravičena. Če se bodo pomurske obrtnice zadruga res povezale in opravljale naloge, ki so jih opredelili sestavljali samoupravnega sporazuma, potem se res utegne zgoditi, da bo delo njihovih članov racionalnejše in da ga ne bo manjkalo.

Š. SOBOČAN

LENDAVA

Pester program izobraževanja

Za aktivno delovanje v sindikatih je potrebno čedalje več znanja in usposobljenosti, zato so se v lendarški občini odločili, da bodo v letošnjem letu popestrili delo na tem področju. Program družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja v letošnjem letu je razdeljen na: Temeljni program za usposabljanje članov v osnovnih organizacijah, na občinsko sindikalno politično šolo, na seminarje za vodje sindikalnih skupin ter predsednike posameznih komisij in odborov, za člane odborov SDK, predsednike komisij za inventivno dejavnost, za člane osnovnih organizacij delavcev pri zasebnih delodajalcih, za člane občinskega sveta ter druge oblike usposabljanja. V vseh teh oblikah izobraževanja bo dovolj prostora za vsakega člana sindikalnih organizacij, seveda pa bo potreben odgovoren pristop k izobraževanju. Za izvedbo programa usposabljanja so določeni tudi vodilni delavci v organizacijah združenega dela, to pa pomeni, da izobraževanju pripisujejo velik pomen.

Jani D.

dopisniki so zabeležili

DRUŠTVO UPKOJENCEV

Za nami je pestro leto

Po besedah podpredsednika Društva upokojencev M. Sobota tov. Ferbežarja je bilo preteklo leto eno najplodnejših, kar se tiče aktivnega delovanja njihovih članov.

Da bi se upokojenci med sabo čimbolj spoznali in izmenjali razne izkušnje, da bi proslavili 35-letnico društva ter državne in druge jubileje, so organizirali srečanja v vseh poverjeništvih v celotni občini. Na vseh teh srečanjih so bili upokojenci pogoščeni, pogovarjali so se o načrtih in načinu delovanja v prihodnosti, na koncu pa so skoraj vsepovsod priredili kulturni in zabavni program.

V minulem letu so organizirali tudi nekaj izletov in sicer v Logarsko dolino, sosednjo Madžarsko itd. Poglavitni del pa so opravili tudi pri organiziranju in otvoritvi balnišča in delavnice za upokojence v Murski Soboti. Ob občinskem prazniku so nekaterim dolgoletnim aktivnim članom podelili razna priznanja, katera so jim zahvala in hkrati spodbuda za nadaljnje delo.

Milan Gašpar

GORNJA RADGONA

ZADRUŽNI POROČEVALEC

Pred kratkim je izšlo glasilo Kmetijske zadruge Radgona, katero sestavljajo tri temeljne združne organizacije: Videm—Ivanci, Radgona—Radenci in Apače. Glasilo prinaša pregled o pridelovanju sladkorne pese na območju radgonske občine v okviru zadruge in med kooperanti. Poleg tega je v glasilu prikazan proizvodni program KZ Gornja Radgona v letu 1982. Na koncu glasila je objavljenih nekaj misli o pravicah kmečkih žena do porodniškega dopusta.

L. K.

Naselje Grajski hrib brez vode!

V ponedeljek 18. januarja so stanovanjci Grajskega hriba v Gornji Radgoni ostali brez vode. Kot so nam povedali prizadeti prebivalci tega naselja, so jim vodo dovažali gasilci, ki v takih primerih radi priskočijo na pomoč. Vprašanje je le, zakaj upravljavec vodovoda ne poskrbi za bolj redno vzdrževanje teh dodatnih naprav, o katerih je pred kratkim pisal Manko Golar, da bi ne prišlo do takih izpadov. Grajsko naselje sedaj ni več tako malo, a v svojem okolju nima niti enega priročnega vodnjaka, da bi lahko krajani vsaj v sili prišli do vode.

L. K.

LAMANOŠE

Nabavili so vlečnico

Pred kratkim so vaščanji Lomanoš in Podgrada nabavili novo prestavljivo smučarsko vlečnico, ki bo služila mladim smučarjem teh dveh krajev. Izvedli so nabiralno akcijo, ki jim je prinesla sadove. Kot nam je povedal član iniciativnega odbora Marjan Fras, so se za nakup vlečnice odločili zato, ker je smučanje v smučarskih centrih vse dražje. Še to malo vlečnico bodo na tak način prihranili marsikateri dinar, obenem pa še bolj dragocen bencin, ki je v stroških smučanja kar močna postavka. Smučarske vlečnice pa so najbolj veseli otroci, katerim je v glavnem namenjena.

L. K.

GORNJA RADGONA

Smučarski tečaji na Mariahajmu

V Gornji Radgoni skrbi za vzgojo mladih smučarjev pred leti ustanovljen smučarski klub, ki danes šteje že več kot 700 članov. Tudi letos nameravajo izvesti smučarske tečaje za cicibane iz vrtcev. Smučarski vaditelji so člani kluba, ki tečajnike poučujejo brez plačila.

Da bi bili tečaji še uspešnejši, je SK Radgona nabavil novo Tomosovo smučarsko vlečnico, katero bodo ob ugodnih snežnih razmerah postavili na smučiščih Mariahajma ob Apaški cesti.

SREDNJEŠOLSKI CENTER MURSKA SOBOTA

NOVA PRIDOBITEV

Pred nedavnim je bila na srednješolskem centru v M. Soboti otvoritev novega čebelnjaka. Za to priložnost so pripravili kulturni program, ki so ga zaradi slabega vremena izvedli v prostorih srednješolskega centra. Proslavi so prisostvovali poleg učencev ter delavcev centra tudi čebelarji od drugod. Zbranim je spregovoril tudi predsednik zveze čebelarskih društev M. Sobota.

Za srednješolski center pomeni čebelnjak veliko pridobitev, saj se bodo mladi ob njem izpopolnjevali v čebelarstvu ter pridobivali med za šolsko kuhinjo. Obenem pa je čebelnjak v okras šoli ter v ponos vsem, posebej pa članom čebelarskega krožka na šoli.

Zdenka Kikec

BOGOJINA

Še naprej delavni

Člani gasilskega društva Bogojina so na letnem običnem zboru razpravljali o delu v minulem obdobju. Najbolj pomembna je pridobitev radijske postaje v orodno vozilo, saj imajo tako zvezo z občinsko gasilsko zvezo ter ostalimi gasilskimi društvi. Društvo šteje 70 članov, 10 pionirjev in 13 članic.

K opremi in orodju, ki ga ima društvo, lahko prištejemo tudi dober strokovni in vodilni kader. Na raznih tekmovanjih so se vse ekipe dobro odrezale, posebno članice.

Tudi informiranje je dobro urejeno, saj na vse sestanke vabijo člane s posebnimi vabilii. Posebno pozornost posvečajo pionirjem in mladini. Tako so se na zboru med drugim tudi dogovorili, da bodo na osnovni šoli ustanovili pionirsko društvo „Mladi gasilec“.

Letos nameravajo rešiti tudi problem vodnih razmer v vasi. Zgradili bodo kar dva večja bazena, da bo vode dovolj tudi za večje požare. Drago Ivanič

ZIMSKA RAZGLEDNICA — Zima je najlepši čas za smučanje in sankanje, zato se je najbolj veselijo otroci. Zdaj je čas počitnic in mnogi bi jih radi izkoristili na snežnih poljanah. Le da bi bilo tudi v Pomurju dovolj snega. Foto: Franc Feher

SPODNJA ŠČAVNICA

Občni zbor GD

Gasilci gasilskega društva Spodnja Ščavnica so imeli vsakoletni občni zbor. Sestanka so se udeležili tudi poveljnik OGZ Gornja Radgona Janko Trstenjak, načelnik oddelka za NO Viktor Kovačič in predsednik gasilskega društva Gornja Radgona Peter Cvetkovič.

Obpravljali so delo gasilskega društva v preteklem letu. Ugotovili so, da je bilo delo dobro načrtovano in organizirano, saj je bil tudi uspeh veliko večji kot prejšnja leta. To delo se odraža v rezultatih, ki so jih dosegli na raznih pokalnih tekmovanjih, še posebej veseli so z občinskim in medobčinskim gasilskim tekmovanjem. Postali so trikratni prvaki občine Gornja Radgona, na medobčinskem tekmovanju v Lendavi pa so dosegli dve prvi mesti in sicer članice in enota CZ, mladinci pa so bili drugi. Ti dobri rezultati bodo še večja spodbuda za nadaljnje delo.

Več pozornosti bi morali posvetiti gasilsko-preventivnemu področju in pritegniti čimveč mladih v svoje vrste. Saj vse od ustanovitve gasilskega društva, to je že polnih trideset let, imajo zdaj najboljše pogoje za uspešno delo.

I. Pintarič

Veliki načrti

Tudi pri Gradu imeli letni občni zbor gasilskega društva.

Že več let nazaj so si v društvu prizadevali, da bi ustanovili pionirsko desetino. To jim je uspelo v tem letu. Tako so na letošnjem običnem zboru imeli prvič med seboj pionirje, ki so ustanovili pionirsko desetino. Na običnem zboru so razpravljali o delu društva v preteklosti in prihodnosti. Ugotovili so, da je društvo v zadnjih letih napredovalo, saj je razvilo gasilski prapor, nabavilo terensko vozilo, katero jim dobro služi za hribovite kraje. V to vozilo je v teh dneh dala občinska gasilska zveza montirati UKV napravo, s katero so povezani z Mursko Soboto.

V načrtu pa imajo nakup gasilske avtocisterne, ki bo služila za potrebe občanov tega sektorja, kakor tudi za širši okoliš. V upanju, da jim bo pri tem priskočila na pomoč tudi SIS za požarno varnost, družbeno-politične skupnosti in občani s samopriskevkom, so prepričani, da jim bo ta akcija uspela.

Čebelnjak na sleherni šolski vrt

Čebelarska zveza v Ljutomeru je organizirala posvetovanje o čebelarskih krožkih na osnovnih šolah. Na posvet so povabili predstavnike zavoda o šolstvo, skupnosti za pospeševanje kmetijstva izobraževalne skupnosti, mentorje krožkov pri osnovnih šolah ter predstavnike zveze socialistične mladine. Glede na udeležbo ugotavljamo, da nekateri še nimajo pravega odnosa do teh pomembnih krožkov.

Pregledali so dosedanje delo čebelarskih krožkov ter se zavzeli za njih poživitev ter ustanovitev tam, kjer jih še ni.

Na posvetovanju so predlagali, da naj čebelarstvo pride v okvir šolskega pouka osnovnih šol (biologije). Posebno skrb bi morali posvetiti tistim učencem, ki nameravajo ostati na kmetijah, v vrtnarstvu, sadjarstvu in poljedelstvu.

Da bi pouk še bolj ponazorili, bi naj na sleherni šolski vrt postavili čebelnjake. Lep primer šolskih čebelnjakov, imamo v občini Ljutomer. Prvi tak čebelnjak je bil postavljen v Sloveniji — v Križevcih pri Ljutomeru, sledili pa sta šoli Cezanjevci in Stročja vas. V ostalih šolah ljutomerske občine pa bodo s pomočjo kmetijskih organizacij, čebelarskih društev in vodstev šol poskrbeli za postavitev čebelnjakov.

F. S.

30 let kmetijske zadruge Lendava

ABC Pomurka — Kmetijska zadruga Lendava je nedavno praznovala 30-letnico obstoja. O njeni prehojeni poti in uspehih smo se pogovarjali z direktorjem zadruge Jožetom Vidičem.

Začetki današnje Kmetijske zadruge Lendava segajo v leto 1951. S priključitvijo še nekaj zadrug, se je okrepila. Splošne kmetijske zadruge so v tem obdobju odkupovale kmetijske pridelke, oskrbovale so kmetovalce z gnojili in semeni ter se ukvarjale s trgovanjem.

Z ukinitvijo posebne organizacije, ki je v Lendavi razpolagala s kmetijskimi stroji, je dobila zadruga prvo kmetijsko mehanizacijo. To je omogočilo razvijanje sodobnejše agrotehnike. Za pospeševanje kmetijske dejavnosti je zadruga uporabljala akumulacijo iz trgovske dejavnosti. Ko se je 1957. leta trgovina odcepila od zadruge, so nastale težave. Za združništvo je bilo potrebno najti nove usmeritve. Jasnejši koncept kmetijskega združništva se je pričel oblikovati ob pripravi programa ZKJ in je bil podrobneje oblikovan v knjigi Edvarda Kardeja Problemi socialistične politike na vasi.

Prišlo se je z združevanjem zadrug, ki je potekalo do leta 1962, ko je ostala na območju lendavske občine le ena zadruga. 1966. leta se je priključila KZ Lendava še KZ Črenšovci, ki je prej spadala v občino Beltinci. Zadruga se je gospodarsko okrepila. Uspešno je razvijala kooperacijske odnose. Kmetje so prek KZ prodali 1960. leta 1.652 glav goveje živine, leta 1980 pa že 4.358. Kmetje so prodali leta 1980. 6.858 prašičev ali le 376 več kot 1960. leta. Vmesno nadoziranje pri pitanju prašičev in sorazmerno počasna rast pitanja govedi v zadnjih šestih letih je odraz odnosov, ki so vladali v tem obdobju do živinorejske proizvodnje, ko je bila živinorejska proizvodnja zastopljena. Med opravičenimi vzroki za takšno stanje je bila tudi premajhna kupna moč domačega prebivalstva in omejitve drugih držav za naš izvoz.

Občasno slabe ekonomske razmere, v katerih je delovala zadruga, so povzročile odhod kmetijskih tehnikov v druge dejavnosti. Posledica je, da imamo danes znatno manj kmetijskih pospeševalcev kot n. pr. leta 1962, da zaradi tega zadruga ni posvetila potrebne pozornosti rastlinski proizvodnji in, kar je najpomembnejše, da se starostna struktura kmetov ne nekega slabša, ker ni ekonomskega interesa mladine za kmetovanje.

Doseženi pozitivni uspehi niso samo zasluga zadruge. Na razvoj živinorejske sta vplivala tudi obstoj in delovanje mesne industrije in tovarne mlečnega prahu v Murski Soboti, čeprav so bili prav v prodaji goveje živine zastoji, o katerih smo že pisali. Na rast kvalitete goveje živine in prašičev je vplivalo tudi delovanje živinorejske veterinarskega zavoda Murska Sobotica, ki je s selekcijsko dejavnostjo prispeval k izboljšanju klavnih in mesnih lastnosti svetlo lisastega goveda ter k uvedbi primernih pasem prašičev za pitanje, ter Veterinarski postaji Lendava, ki je s svojo preventivno in kurativno dejavnostjo ter osemejevanjem v določeni meri prispevala k kvaliteti in k zavarovanju že doseženega. Delovanje kmetijske zadruge je torej splet odnosov in

naporov in dokazuje, kakšen vpliv lahko ima na količino in kvaliteto proizvodnje povezava proizvodnje s selekcijo, pridelavo in zaščito ob ustreznih ekonomskih in demografskih pogojih.

Težave v prodaji goveje živine in prašičev, ki so se pojavljale v vedno pogostejših cikličnih zaporedjih, so pripeljale zadrugo k razvoju klavnice in predelave mesa.

Tako je imela zadruga v sedemdesetih letih razvito

Jože Vidič, direktor Kmetijske zadruge Lendava.

lastno poljedelsko proizvodnjo s približno 500 hektari zemljišč in lastno mesno predelavo, po letu 1974 pa tudi mlinsko proizvodnjo, prevzeto dod prejšnjega Elektromlina in HKS, ki deluje od ustanovitve KZ. To je bila kmetijska organizacija, ki je daleč preseгла nekdanje trgovsko poslovanje, čeprav iz različnih razlogov vsaka dejavnost sama zase ni bila vedno rentabilna.

Zadruga tudi po integraciji kmetijskih zadrug v občini ni ostala organizem, zaprt v občinske meje. Na pobudo zveze komunistov se je leta 1974 vključila v KIK Pomurka in tako prešla tudi v organizacijsko povezanost s tistimi organizacijami, s katerimi je že prej sodelovala.

Bila je ena od delovnih organizacij v lendavski občini, za katero občinske meje nikoli niso predstavljale omejitve za povezovanje in sodelovanje, čeprav to vedno ni ustrezalo niti njenim niti občinskim interesom v prizadevanjih za lastni razvoj.

Z vključitvijo KZ v KIK Pomurka organizacijske spremembe še niso končane. Zaradi nadaljnjega razvoja samoupravnih odnosov v kmetijski zadrugi, zaradi racionalnejšega koriščenja družbenega kmetijskega prostora in zaradi boljšega izkoriščanja kmetijske mehanizacije, je KZ v letu 1978 odstopila skoraj vsa kmetijska zemljišča, ki jih je obdelovala, skupno z mehanizacijo, novo nastali TOZD Poljedelstvo in govedoreja Lendava, obrat mesne predelave pa Mesni industriji M. Sobota.

S to reorganizacijo je ostala KZ kot glavna naloga razvoj kmetijske proizvodnje v zasebnem sektorju s preiskrbo z repromaterialom in kot vzporedno dejavnost TZO Lendava mlinška proizvodnja, ki se po začetnih težavah uspešno razvija.

Na območju zadruge je nastalo 336 usmerjenih kmetij, v nadaljnji preusmeritvi pa jih je še 72. Ko so se po letu 1976 izboljšali pogoji za investiranje v kmetijsko proizvodnjo, so bili zgrajeni hlevi z 2.144 stojišči za govejo živino in s 3.220

stojišči za pitanje prašičev in rejo plemenskih svinj.

Obnovljenih je bilo 34 hektarjev vinogradov, pomembna sredstva pa so bila vložena tudi v kmetijsko mehanizacijo. Žal se te naložbe ne odražajo v ustreznem povečanju proizvodnje. Možnosti za povečanje proizvodnje so bile ustvarjene prepozno. Mladina si je poiskala druge usmeritve, ostale kmetije pa zapuščajo zahtevno živinorejsko proizvodnjo.

Direktor Kmetijske zadruge Lendava tov. Jože Vidič je še med ostalim povedal:

»Danes se pred kmetijsko zadrugo, enako kot pred ostale kmetijske delovne organizacije postavlja naloga, da do leta 1985 zagotovimo 85 odstotkov porabe hrane za SR Slovenijo, da na področjih, kjer lahko presežemo potrebe Slovenije, po hrani, povečamo izvoz zlasti na konvertibilno tržišče in s tem zagotovimo čimveč deviz za pokrivanje uvoza kmetijskih reprodukcijskih materialov — sestavin za gnojila, zaščitna sredstva, krmila, rezervne dele in drugo.

Proizvodnja hrane je prioriteta naloga v SR Sloveniji in slovensko združeno delo bo, kljub nekaterim še nerešenim vprašanjem, zagotovilo sredstva za odkup in izboljšavo kmetijskih zemljišč, za melioracije in komasacije. To pa je področje, kjer nismo dosegli doslej nobenih rezultatov. Vemo, da imamo razdrobljeno posest in več kot 6000 hektarjev njiv in travnikov, ki se jih da z melioracijami bistveno izboljšati. Zato melioracijsko-komasacijski kompleks v Pincah, ki je pred izvedbo, ne more ostati osamljen.

Odpirajo se možnosti, da odpravimo močvirje med Hotizo, Polano, Črenšovci in Dolnjo Bistrico, da storimo korak naprej v prizadevanjih za komasacijo na območju Turnišča in še kaj.

Z izboljšavo kmetijskih zemljišč in v boljšo obdelavo ostalih lahko ustvarimo 3.000 ton planiranih tržnih viškov pšenice, 10.000 ton sladkorne pese ter pokrijemo svoje potrebe po pretežnem delu živinske krme, razen beljakovinske, in to še letos, pozneje pa še več. S tem bomo tudi okrepili krmno bazo za nadaljnji razvoj živinoreje.

Predvidena gradnja silosov in sušilnic za žita v Lendavi, naj bi rabila poleg rastočih potreb mlinске proizvodnje tudi povečanemu odkupu domače koruze in s tem zmanjšanju odkupa od drugod. To so osnove, na katerih bomo lahko krepili tudi živinorejsko proizvodnjo.

Kmetijska zadruga Lendava krepi kmetijsko pospeševalno dejavnost, zagotavlja sredstva za investicije v živinorejo, kmetijsko mehanizacijo in v poljedelsko proizvodnjo, uveljavlja, čeprav v skromnem obsegu, dohodkovne odnose, izboljšuje lastno tehnično opremljenost. Če bomo imeli tudi ekonomsko podkrepjeno podporo kmetov in če bomo uresničevali postavljene cilje, bo odveč vprašanje, čigava je zadruga? Bo kmetova, samoupravna in družbeno koristna!«

Sorodstvo iz vesolja

(Nadaljevanje)

Celo na Zemlji človeška vrsta ni bila edini kandidat za razvoj visoke razumnosti. Če ne bi nastale savane, prednik človeka ne bi šel z dreves na tla ter postal lovec in zbiralec. Če bi bile geološke razmere ugodnejše za razvoj bitij, ki bi letela in ne hodila, bi naravni izbor izbral netopirja in ne opico, oba pa sta potomca istega, mišim podobnega sesalca.

Predpostavimo, da bi vse vrste rib iz paleozoika ostale v rekah in oceanih, ker si ne bi drznile na kopno.

V tem primeru se ne bi razvila neštevilna druga bitja: insekti, lupinarji in celo mehkužci — npr. hobotnica. In kaj bi se zgodilo, če bi bila vsa Zemlja ali kakšen drug planet pokrit z vodo? Na njem bi se razvili dve vrsti morskih sesalcev: mehkužci kot so hobotnice, lignji, različne vrste školjk in morske zvezde. Ne bi bilo sesalcev kot so delfini in kiti ki so se s kopnega vrnili v morje. Tudi nobene ribe vretenčarice ne bi bilo, ker so le-te nastale v sladkih vodah.

Najverjetneje bi postala poglavitna žival na planetu bitje ki bi bilo podobno hobotnici. Celo na Zemlji, kjer hobotnico pravzaprav malo poznamo, začenja pridobivati ugled. Ugotavljajo, da je zelo razumna. Če ni ugodnih naravnih možnosti za bivanje, sama zgradi bivališče. Ima širok razpon čustev: kadar je jezna ali ko jo je strah, spremeni barvo, čeprav so njeni možgani veliki le kot oreh. Druga skupina, katere predniki izhajajo iz morja, so žuželke, ki bi se prav tako lahko razvile v izredno razumne živali, če ne bi z njimi tekmovala kakšna druga žival. Če ne bi bilo dvoživk, sesalcev in plazilcev, bi se lahko žuželke razvile drugače, kot so se. Zemlja pa bi bila v tem primeru planet žuželk. Tudi oddaljeni svetovi bodo verjetno imeli to možnost. Ne smemo pozabiti na ptice. Zdi se, da so bili ptici v vmesni stopnji med izginotjem ogromnih plazilcev in pojavom sesalcev. Številni ptici, ki so se hranili s semenom ali s sadjem, so postali preveliki. Niso mogli več leteti. Razvili so se jim pretirano veliki kljuni zato, da bi se lahko hranili z majhnimi sesalci in ribami ter velikimi žuželkami. Če ne bi bilo sesalcev — roparjev, bi na Zemlji zavladali ptici. Človeka bi na njegovi razvojni poti lahko izpodrinil kakšen plazilec. Če se ne bi doba plazilcev, ki se je začela pred 200 milijoni let, končala pred 65 milijoni let, bi ostali sesalci na tisti razvojni stopnji.

Sovjeti so v nedavnem poizkusu, ki so ga naredili s kompjuterjem, odkrili, da bi bile živali, ki bi prevladovala, zelo dejavne. Razumni plazilci bi hodili po zadnjih nogah, roke pa bi bile zelo spretna. Njihovi potomci bi bili srednje velikosti, hodili bi po dveh nogah, bili bi pokriti z dlako in ne z luskinami.

Življenje na Zemlji se je prilagodilo raznolikim okoliščinam in skrajnostim. In tako bo vedno. Življenje je na vrhu Mount Everesta in v največjih globinah oceanov. Neka vrsta bakterije živi v žveplovih vrelih, ker vsebuje svinjo, ki je odporna proti vročini. V večni temi na dnu oceana živi bitje, ki je podobno črvu. Živi pod pritiskom ki je tisočkrat večji kot na morški gladini.

Nekateri organizmi vplivajo celo na navidez sovražno okolje, v katerem živijo. Lišaji, ki žive na nerodoviti zemlji, si zagotovijo ustrezno količino vode, tako da naredijo majhne rove v skalah, na katerih žive. Tako postane skala bolj luknjičava ter lahko zadrži več vode. To je

Človekovi možgani bi bili večji, če bi bil človek vrečar, ker ne bi moral skozi ozko porodno cev, ko se rodi.

nazoren zgled, kako lahko celo »nerazumna« bitja vplivajo na okolje. Ne smemo podcenjevati možnosti za nastanek življenja na drugih planetih, čeprav se nam ta misel včasih zdi nesmiselna. Več kot milijon vrst živih bitij in približno 250.000 vrst okamnin je del življenja, ki se je ali ki bi se lahko razvilo na našem planetu. Izvedenci so po podatkih o razvojnih spremembah ugotovili, da bi morali najti vsaj še stokrat več fosilov kot doslej. To pomeni da bi bilo samo na zemlji 25 milijonov vrst živih bitij. Če to pomnožimo z milijoni planetov, ki krožijo okoli Sonca in na katerih je možno življenje, dobimo številko, ki presega meje naše domišljije.

stare koprive najbolj pečejo

»Moja pot v službo se prične še v trdi temi, potem ko zajtrka nimam časa niti po-vohati in ko si po stopnicah zavezujem kravato. V dirki do avtobusne postaje tek-mujem s šoferjem avtobusa, ki včasih za kakšno deseti-tno sekundo tudi zmaga. Na postaji je v tem času že mnogo mojih sotripinov, ki tekmujejo v tem, kdo se bo prvi obesil na kljuko avto-busa. Če šoferja ne zebe preveč, nam je dovoljen vstop spredaj in zadaj, sicer pa samo zadaj. Vstopanje na domači postaji ni nič posebnega, ker je mogoče stlačiti v avtobus normalne velikosti »samo« 120 do 130 ljudi. Običajno jih dvajset do trideset ostane na postaji, kar pa ni tako hudo, saj vo-zijo avtobusi ves dan v obe smeri — sicer bolj poredko, a vozijo vseeno in ni vrag, da ne bi teh trideset počasi zvo-zili v mesto. In končno, avtobus se lepo razvija! De-nimo, da mi je uspelo priti v avtobus. Stojim sicer, sedeti ne morem in končno, to moje stanje tudi ležanju ni podo-bno. Moji udje so pomešani v tejenotonski masi človeških okončin s tekstilnim dodat-kom. Ker je človek razumno in potrpežljivo bitje, ne protestiram glasno. Mi, v avto-busu na primer, samo pre-klinjamo — polglasno. Zavi-damo svinjam, bikom in te-lickom, ker imajo oni vsak svoj prostor, ko jih mesarji peljejo na tovornjakih; nek-do pa želi, da na desetih kvadratnih centimetrih av-tobusne površine ob nekaj

O, gospod, ne pusti me na postaji!

litrih smrdljivega zraka ob-staja pet ljudi. Oprostite, tudi če sto, so to stalni potniki, navajeni vsega hudega, je to zaradi mojega profesorja fi-zike nemogoče. Če doseže gostota ljudi in zraka v avtobusu maksimum, potem je kasiranje zelo oteženo; sprevodnik bi moral lebdeti v zraku nad glavami tistih srečnežev, ki sedijo. Ker pa je to za zdaj neizvedljivo, pleza po naslonjalah sede-žev in tudi preklinja. Pri po-tnikih druge in tretje kate-gorije se zgodi včasih, da jih spremljajo otroci. Oh, ta naša zlata deca! Pravico imajo, da se peljejo zastonj, če so po poklicu dojenčki ali za polovično ceno, če so ci-cibani ali mlajši pionirji. Prav tu pa se stvar začne zaple-tati. Sprevodnik trdi, da je neko otroče starejši pionir, če ne že mladinec in mora plačati celo voznino, a mati, ki ve, kdaj je rodila, trdi, da otroče še nima devet let, saj je komaj bilo sprejeto v pi-onirsko organizacijo. Nava-dno se izkaže, da sprevod-nik »natančneje pozna« sta-rost in zaračuna celo karto. Prav je mamicam, zakaj pa ne nosijo s sabo rojstnih li-stov svojih otrok. Prispeli smo v mesto »samo« s po-lurno zamudo. Vsak poišče najkrajšo pot do svojega delovnega mesta in si srčno želi, da bi se neopazno vti-hotapil v tovarno; gorje, če ga sreča šef!« Hvala bogu, da imamo danes — v letu 1982 — že vpeljan sistem S, to je sistem zaupanja, le drobiž je treba imeti. Če ne pa se ti zna primeriti kot avtorju te glo-se iz leta 1968 ali še slabše.

-brž-

Z GOBO NAD NAFTO

V MORJU

Prihodnje leto bo na voljo novo sredstvo za preprečevanje onesnaženja morja in obal z razlito nafto. V zadnjih letih je prišlo nekajkrat do katastrofalnih izlivov surove nafte iz velikih tankerjev in vrtalnih ploščadi. Nesreče so naredile veliko škodo, pospešile pa so raziskovanja in iskanje dovolj učinkovitih zaščitnih sredstev.

Strokovnjaki British Petro-leuma so že preiskusili nov način čiščenja razlite nafte, za katerega pravijo, da je med vsemi doslej najbolj učinkovit in hkrati preprost.

Na razlito nafto brizgajo tekočo umetno gumo, čeznjo pa še neko drugo kemikalijo, ki povzroči, da se tekoča guma preoblikuje v gobasto snov. Goba vsrka razlito nafto tako učinkovito, da je nič ne ostane na morski površini, pa

tudi iz peska izsrka skoraj vso nafto.

British Petroleum je že organiziral posebno stalno ekipo, ki bo lahko takoj posredovala kjer koli na sve-tu, če bo prišlo do katastrofal-nega izliva nafte.

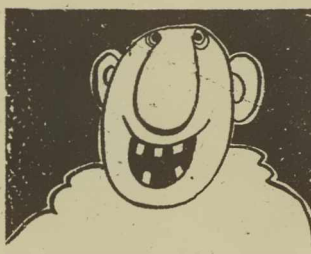

NEKATERI PO ZRAKU, DRUGI PO VODI

Pilot-samouk Paul Rakowski iz Lang-horna (ZDA) je izdelal nekakšno letalo, ki doseže višino 24 me-trov. Naprava je težka 69 kilogramov, poga-nja pa ga motorček iz go-karta.

Sergio Benassi pa je izdelal nekakšen »vodni« tricikel, ki ga je razstavil na ženevski mednarodni razstavi izumov.

za razvedrilo

ZMEŠNJAVA

— Pet koles so mi ukradli lani in doma več nisem našel primer-nih izgovorov, potem pa sem slišal tale nasvet: ukradi še ti!

— Si ubogal?

— Sem, vendar, kakšno na-ključje — ukradel sem enega od svojih petih ... enega od tistih, ki so mi jih ukradli.

ODKRITO

— Milan, sta se z Mirko poročila iz ljubezni?

— Sploh ne. Iz sovraštva. Ona je sovražila dekliški stan, jaz pa siromaštvo.

V ZMERNI PRIPRAVLJE-NOSTI

— Kako je kaj s stri-cem, Miha?

— Slabo, vedno slabše.

— Oh, to je pa žalostno. Kaže, da morate biti pri-pravljeni na vse.

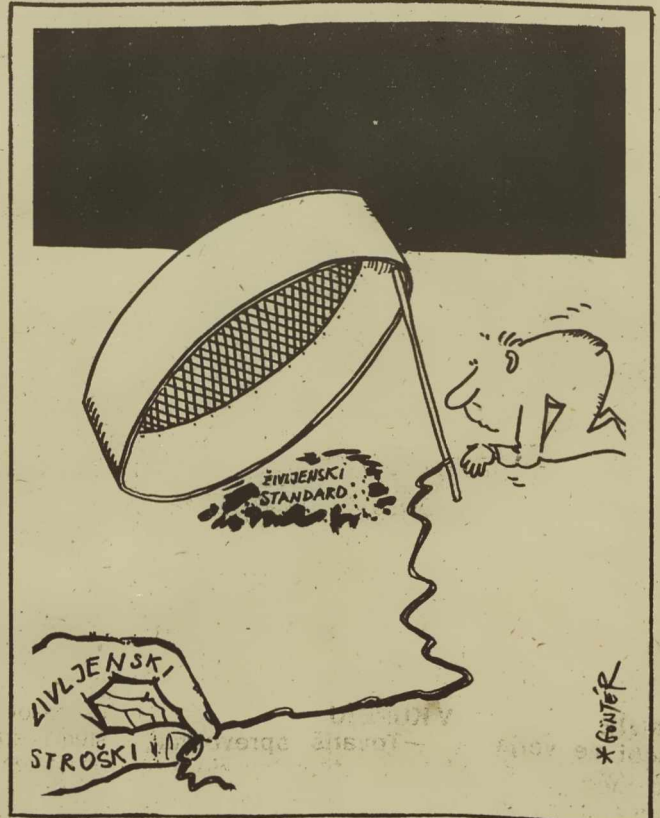
— Na vse ravno ne, po-dedoval bom samo polo-vico.

OBUIJANJE SPOMINOV

— Se spomniš, draga, pod tem hrastom sem te prvič poljubil in to tako strastno, da mi je še klobuk padel z glave.

— Klobuk ti je morda res

padel s z glave, mene pa v tem parku nisi nikoli poljubil. Spomnim se samo, da sem ti pod tem hrastom prvič prislo-la klobuto, ko si objemal tisto lajdro.

Letenje z zmajem je po-stala moda. Neki športnik iz Münchena se je na Novo leto dvignil v višave, nato pa se je s svojim zmajem zaletel v neki zid. V hotelski sobi so potem našli njegova poslo-vilna pisma iz česar so sklepali, da je šlo za samo-mor.

XXX

Mleko v prahu ni nobena sodobna iznajdba. Že Marco Polo, ki je v 13. stol. potoval iz Italije na Kitajsko je videl, kako neka nomadska azijska ljudstva prekuhavajo mleko v prah. Tega so potem vrgli v vodo in tako pili mleko v prahu.

XXX

Čuvar pokopališča v me-stu Kamamoto na Japon-skem je slišal stokanje iz neke grobnice. Poklical je policijo in kmalu so iz grob-nice potegnili neko starejšo žensko, ki so jo neznanci dan prej napadli, okradli in zvezano položili v grobnico.

XXX

Kewankodsdoaspanchin-chadrachderniminkmar-dremriancoshenabliamro-senkramberg. To ni noben rebus, niti ni kaj prevajati.

Tako čudovito se piše neki Nizozemec. Ubogi na duhu tisti, ki so pristali, da Ke-wankodsdoaspanchincha-drachderniminkmardrem-riancoshenabliamrosen-kramberg uveljavi svoj novi priimek. Ampak Kewankod itd. itd. se bo pisala tudi njegova žena, in otroci. Čez nekaj generacij bo na Nizo-zemskem že kakšnih petde-set ljudi, ki se bodo pisa-li... Kaj bi bilo, če bi kakšen potomec iz družine Kewankodsdoaspanchi itd. postal minister ali kaj po-dobnega in bi se z njegovim priimkom vsak dan srečevali v časopisih in na televizi-ji!?

tomobiliste

Prav je prvi letošnji val že za nami, zime konec. Deset zapovedi ravi Martin Česenj v Av-gazinu — ne bi smelo odveč niti zdaj niti kdaj ič. Tudi obilica klepar-ja dela v teh dneh govori d takšni domnevi. je vožnja značilno ka, pravimo takrat, ka- e pod kolesi sneg ali led. tudi napotki veljajo za ne razmere.

ZAPOVED

prednjem pogonu ni kolesi vlečeta in vo- benem. Težje motorja in alnika v nosu jima na voženih ovinkih ni ra- v prid, saj ju rine proti njemu robu. Zaradi tega štrebno volan dodajati, omeni, da ga mora vo-

znik sukati v smeri ovinka bolj kot se zdi navidez po- trebno. Močno vstran zas- kani kolesi pa ne zmoreta več vodenja, ampak močnejše drsita naravnost. To pomeni, da dodajanje volana ne sme biti pretirano in nikdar do ene od obeh skrajnih točk.

DRUGA ZAPOVED

Če je hitrost (ob prednjem pogonu) prevelika, dodaja- nje volana ne pomaga. Za- leže pa sunkovit odvzem plina ali kratak pritisk na zavore (kar olajša zadek in doseže, da ga spodnese navzven) ali pa kratak poteg ročne zavore (samo za prave mojstre!). Zaradi vsakega od teh ukrepov zadnji kolesi zdrsneta proti zunanjemu robu ovinka, zato rečemo, da se je avto sam postavil v ovinek. Toda vedite: dolgo- trajno zaviranje vas bo pri- peljalo naravnost v jarek!

TRETJA ZAPOVED

Kadar pravi čas opazite,

DESET ZAPOVEDI

da ste za ovinek pred vami odločno prehitri, poskusite s pravkar omenjenimi pote- zami postaviti avto poprek že malce pred ovinkom, nato pa ga zvozite s pritiskom na plin in s sukanjem prednjih koles v pravnjo smer. Ukrepanje na cestnem robu je lahko prepozno. Ob zad- njem pogonu spodnese za- dek že zaradi pritiska na plin. Seveda pa morate po- tem volan primerno »odvze- mati«.

ČETRTA ZAPOVED

Izbira pravnje prestave je ne glede na vrsto pogona zelo pomembna. Če je pre- nizka, se vam premalo moči na kolesih hitro maščuje. Če pa je previsoka, preveč moči na kolesih povzroči pretira- no zdrsanje in spodnaša- nje pogonskega dela vozila navzven.

PETA ZAPOVED

Kadar se povsem iznena- da znajdete na spolski pod- lagi (zahrbtno poledenel ovinek na primer), je za omenjene trike navadno prepozno. Zaleže pa tole: stisnite sklopko (da je pre- nos moči od motorja h kole- som prekinjen) in poskusite z nežnimi gibi volana zvoziti ovinek. S tem, ko ste kolesi razbremenili pogona, ste preprečili morebitno zdrsa- vanje in dosegli, da bodo laže ostala v zahtevani smeri. Ob prednjem pogonu je tako razbremenjeni kolesi laže voditi, pa tudi ob zad- njem pogonu takšna zvijača pogosto uspe.

ŠESTA ZAPOVED

Vozite čim enakomerneje! To velja predvsem za viju- gastro cesto, kjer si ovinki

sledijo v naglem zaporedju. Nepotrebno pospeševanje in zaviranje spravi avtomobil iz ravnotežja, pa imate na ta račun potem dosti več dela s predali in seveda z volanom. Tudi pogoštega pretikanja se ogibajte. Prožnost so- dobnih motorjev velja izra- biti.

SEDMA ZAPOVED

Kadar pretikate, skrbno pazite na pravnje doziranje plina in na odločno, a pre- grobo spuščanje sklopke. Enako nežno in preudarno ravnejte z zavorami. Zavira- nje na spolzkih ovinkih vodi ponavadi v sukanje avto- mobila okrog navpične osi.

OSMA ZAPOVED

Vselej upoštevajte obre- menitev vozila. Avto z dve- ma potnikoma se obnaša drugače kot s štirimi in ob- težen prtljajnik koristi le zadnjemu pogonu med vo- žnjo navkreber. V ovinku

navzdol pa je takšna teža bolj v škodo kot korist.

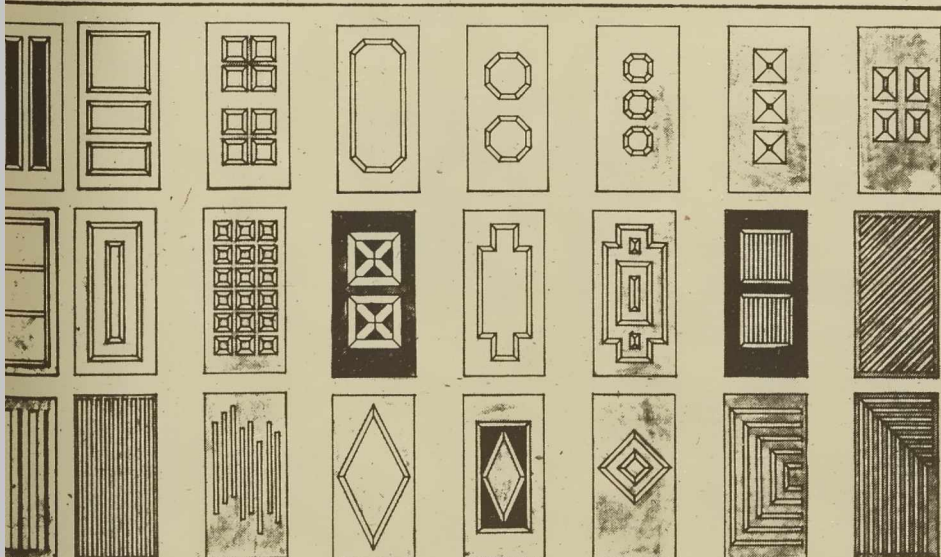
DEVETA ZAPOVED

Če vozite avtomobil s sa- modejnim menjalnikom, upoštevajte nagle reakcije, ki jih povzročijo na kolesih »kickdown« (s pedalom za plin do tal, ko avtomatika pretakne v nižjo prestavo), vedeti pa morate tudi, da motor zaradi takšnega me- njalnika slabotneje zavira.

DESETA ZAPOVED

Temeljito spoznavajte sebe in svoj avtomobil. Za to opravilo izberite nevaren in dovolj velik prostor prekrit s snegom ali ledom in se učite voziti. Tako boste na cestah dosti laže kos zahtevnim si- tuačijam.

SREČNO VOŽNJO VAM ŽELIMO!

NOVA VHODNA VRATA

Marsikaj lahko naredimo mi in nam torej ni treba ikati na mojstra in odšteti tpečka denarja. Tokrat edlagamo, da polepšate odna vrata. To boste stori- na ta način, da nanje lepite lesen profil, ki vam č najbolj ugaja. Predlaga- o vam jih več. Seveda zite na pravilno spajanje. ajboljše bo, da vse dele edhodno odrežete v veliko-

sti, kakršno želite, in šele nato te dele prilepite na vrata. Ne bo odveč, če boste

bodite „samovec“

vzeli vrata s tečajev in jih položili na leseno kozo: na njej vam bo šlo delo lažje od rok.

Potem, ko ste vse dele izrezali in tudi namestili, jih lahko prilepite. Vhodna vrata se zaradi teže največkrat nekoliko »obesijo«, zato ne lepите vedno čisto do roba vrat, sicer se ne bodo v redu zapirala.

Potem ko ste zale- pili ali pribili profile in že držijo, vrata in ornament na njih prebarvajte ali premaži- te z brezbarvnim lakom.

za razvedrilo

ALI DRUGAČE

Če te je bog dal, Sanji, di mi tri tisočake. Niti za bus nimam. Rade volje, vendar ti ne sm posoditi. Prav, potem pa mi vrni ega, ki sem ti ga posodil dvema mesecem...

POZNA UGOTOVI-

Deset let sem rabil poznanje, da nimam nta za pisanje. Zakaj pa nisi nehal? Žal je bilo prepozno. m času sem postal n pisatelj.

MA BO ODLOČILA

Da se ne bova pogajala: j ob sedmih bomo v i po dolgem času spet vrgli karte. Velja? Ne vem, mamó moram šati. Si še vedno tako nave- la svojo mater, saj si tak lojenček. Ne gre za pristanek moje e, ampak za pristanek e mojih otrok.

TIRAVANJE

Sam sebi ne verja- n. Je to mogoče, da vlada soseda toži za

očetovstvo. Saj jih imaš letos že 62, če se ne motim.

—Pretiravaš. Ta je le- toš šele drugi...

OBJEKTIVNI RAZLOGI

—Kaj bomo kar tako sedeli v avtu in čakali tega neboljenega Fran- ca. Trije smo, denar ima- mo, pritisni na plin in hajd na koline na Gori- čko.

—Zakaj smo sploh ča- kali? Franca ne bo, ker leži v bolnišnici.

—Laž! Sinoči ob deve- tih sem ga videl s sode- lavko, prav prijetno je bil razpoložen, v kavarni.

—Morda res, malo po- zneje pa ga je videla njegova žena... Razbito steklenico je plačala sa- ma!

LIKROFOVA SKRIVNOST

—Tovarišica, vašega sode- lavca Likrofa sem osebno in po telefonu iskal vsaj dvajset- krat, pa ga ni in ni. Je sploh v službi, kaj dela?

—Njega boste težko našli. On je kot siv osel v megli.

V KUPEJU

—Tovariš sprevodnik, lahko v tem kupeju ka- dim?

—Sploh ne. To je kupe za nekadilce!

—Razumem, saj sem videl napis. Zanima me še to — zakaj je po- tlehih toliko ogorkov? So tisti pred mano lahko kadili?

—Tisti me niso vpraša- li.

POZNO, NE ZGODAJ

—Predvčeraj pa si šel zgodaj na pot. Luči so bile prižgane že pred četrto zjutraj.

—Nisem šel na pot, le luči sem pozabil ugasniti, ko sem se ob treh vrnil iz bara.

NA PROSTOSTI

—Si že odsedel kazen za tisto poneverbo?

—Sem, kot vidiš. Poneveril sem stari milijon in dvesto tisočakov, vendar so bili po- šteni in so me dali za rešetke po starem — za vsakih sto tisoč en mesec...

Telefon rabi tudi temu, da sprejemamo in odpošiljamo različna obvestila; tak način komuniciranja je veliko hitrejši kot s pismi ali brzojavkami.

Kadar koga kličete, se najprej predstavite. Povejte svoje ime in priimek, potem pa ime tistega, s katerim želite govoriti. Torej ne smete začeti pogovora takole: »Halo, iščem tega in tega...«

Če vas kdo pokliče in če ne pozna pravila, da se mora prvi predstaviti ter vzklikne le »halo«, se ne oglasite s »prosim«, temveč zelo razlo-čno povejte svoje ime in priimek.

Predstavljanje je pri telefo- niranju zelo važno. Mnogi, ki se tega niso navadili, so na lastni koži doživeli že marsi- katero neprijetnost: posredo- vali so važna sporočila napa- čnim ljudem ali pa so jih pomotoma sprejeli.

Če vas je kdo poklical in se predstavil, ime in priimek pa je nerazločno izgovoril, ga prekinite in prosite, naj se še enkrat predstavi. Bolje bo tako, kot pa da ne bi vedeli, s kom ste govorili.

Če ste se predstavili in če tistega, ki ste ga klicali, ni bilo doma in se je oglasil kdo od svojcev, bo lahko vašemu znancu povedal, kdo ga je klical. Tega pa ne bi mogel storiti, če vi ne bi povedali svojega imena.

Pri telefonskih pogovorih bodite kratki. To še zlasti velja, kadar govorite iz tele- fonske govornice in kadar se je za vami nabrala dolga vrsta čakajočih. Morda ima kdo kaj važnega sporočiti. Bodite uvidni.

Ne kličite brez potrebe stanovanja, v katerem leži hud bolnik, če ne veste zago- tovo, ali je kdo pri njem, ki se bo lahko odzval na telefonski klic; morda bo moral bolnik s težavo vstati, da bo dvignil slušalko na vaše zvonjenje.

Sorodnike ali zelo dobre prijatelje lahko povabite na hišne zabave in slavlja, večer- je in podobno po telefonu. Sorodnikom in prijateljem pa čestitajte telefonično le ta- krat, če nimate za to nobene druge možnosti.

Kadar imate v hiši goste in vam je vmes kdo telefoniral, se — če ni kaj nujnega — ne pogovarjajte po telefonu, temveč tistega, ki vas kliče, prosite, naj se oglasi pozneje oziroma to storite sami.

Pred gosti se ne menite po telefonu, predvsem zato ne, ker so prvi prišli v hišo, zato čas, ki ga prebijejo pri vas, posvetite njim.

Včasih se primeri, da mo- rate, ko ste na obisku, odpo- slati ali sprejeti važno sporo- čilo. V takih izrednih prime-

bonton

rih prosite gostitelja za dovo- ljenje, da smete poklicati. Pogovor mora biti izredno kratek.

Zasebni telefonski pogovo- ri iz uradnih prostorov, iz službe, niso dovoljeni. Če je res kaj nujnega, prosite pred- stojnika za dovoljenje, da

smete telefonirati.

Ne kličite, če ni res nujno, v zgodnjih jutranjih urah, v času kosila, popoldanskega počitka, večerje in po 21. uri. Se zlasti ne telefonirajte po- zno zvečer, če je v hiši maj- hen otrok.

Sosedom telefon lahko upo- rabite le v izredno nujnih primerih. Te telefonske šte- vilke ne dajate svojim prija- teljem in ne smete si privošči- ti, da bi vas tja klicali.

Sestavi Marko Napast	Ruski gledališki igralec, režiser in teoretik	Huda zločinka	Zelenica v puščavi	Tkivo, ki pokriva del celu- sti ob zoleh	Reka v južni Angliji	Daven narod v Italiji	Kemična prvina (znak K)
Najsta- rejši eksploziv							
Damska obleka							
Orožarna							
Otok pri Sumatri (anagram: SANI)					Litij	Politik Zimbabve	
Italijanski splošnik			Latinski pesnik				
Južno-ameriška kuna, smrdak			Organ sluha				
Italijan				Zuželka, ki boleče pika			Francoski pisatelj in filozof (Jean-Paul)
				Piat			Organsko barvilo
Avtomo- bilska oznaka Avstrije		Turek					
		Slovnici- ni pojem					
Varnostni svet			Torijec				
			Osebn- ni zaimek				
Konflikt, nespora- zum					Talij	Karel Destovnik	
Glavno mesto republike Gvineje							
Makedon- ski praznik							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: skopost, radirka, Aleksej, mit, KLM, eks, EA, ZO, Bonn, L, banjo, jur, Dev, Iskra, VK, etna, Kozarac, akolada.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

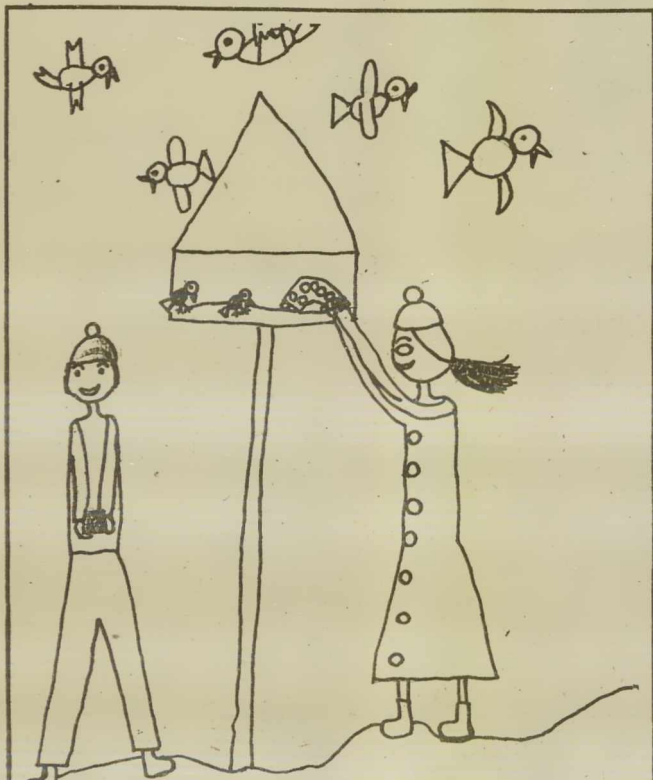
Gančanski dečki so dali pouleg mouve asfalteprane ceste prouti Belincan na dva kraja napraviti tudi avtobusno postajališče. Samo, ka se avtobus rajtra ob 5.30. vóni že dugo ne stavla na postaji, liki 60 metrof fkras od nje na križišču. Či bi tak rano rajtra ostarija bija odprejta, štera je pouleg križišča, bi tou nekak rātemili. Zaj ga krajani bi me rātemijo, kakof so telko prejnoz mogli dati na postajališče. hogouč rātemi vānost. promela?

Berem in berem, ob tem pa razmišljam

Prebudi nas lepo, sončno jutro. Vsi neprespani se vzdignemo in nadaljujemo pot. Do sinoči smo imeli hud boj z Nemci in njihovimi pomagači — belogardisti. Spat smo legli zelo pozno, saj je boj trajal dolgo v noč. Prispemo v neko vas, visoko v hribih, kamor Nemci le malokdaj zaidejo. Tukaj dobimo zajtrk. Ko se napotimo naprej, nekdo zapoje, za njim pa še mi. Tako je dan za dnem...

»Da, nekda je bilo tako,« si mislim, ko to berem. Toda danes je mir, ker ni več vojne in smo svobodni. Kaj je vojna, kaj je mir? Marsikomu se ob branju knjig, ki opisujejo vojno, porodi ta misel. Vojna in mir — to je dvoje nasprotij, med katerima ni sprave. Tudi vojna, ki je bila pri nas, je vzela mnogo ljudi, ljudi, kateri so morali umreti po nedolžnem. Umreti, ker jih je hotel okupator zatreti, pa jih vendar ni zatrl. Okupator pa ni uspel zato, ker so ti ljudje bili zavedni in se niso pustili podjarmiti. To so bili ljudje, ki so zdržali vso nasilje sovražnika in se mu niso predali. Razmišljam in razmišljam pa vendar ne vem, kaj je to vojna in mir.

Miran Senčar, 8. b
OŠ Cezanjevci

IZBRANA RISBA: »Skrb za ptice pozimi« —Narisala Barbara Grum, 1. c. COŠ Gornja Radgona.

Moja pomoč v krajevni skupnosti

Vsa mesta so razdeljena v krajevne skupnosti in v eni živim tudi jaz. V naši krajevni skupnosti je kar precej otrok, zato smo dobili tudi majhno zelenico z gugalnicami, toboganom, peskovnikom in klopcami.

Ko sem nekega popoldneva stopala mimo igrišča, sem obstala kot vkopana. Izgledalo je, da na zelenici rastejo odpadki in smeti in ne trava. Molče sem nadaljevala pot in trdno sklenila, da jutri tega ne bo gledal nihče več. Nato sem stopila k prijateljici in ji potožila svojo težavo. Kmalu se nas je zbralo kar precej mladincev in pionirjev in zakorakali smo proti igrišču. Ko smo prispeli, smo takoj pričeli s čiščenjem in urejevanjem igrišča. Izvršili smo pravo delovno akcijo. Po končanem delu smo v zemljo zabili dve tabli z napisom: »Ne hodi po travi!« in »Smeti so za v koš in ne za na travo«. Ko smo odhajali, smo bili zelo ponosni na naše delo. Naš trud se je izplačal. Mnogi so pohvalno govorili o tem delu.

Zelim si, da bi tudi nas, mladince in pionirje, vključili v delo krajevne skupnosti, ne glede na kakšno opravilo bi šlo. Kajti s pomočjo odraslih in izkušenih ljudi bi lahko storili mnogo več, kot le počistili zelenico.

Metka Kučan
osnovna šola Edvard Kardelj
Murska Sobota

Alkohol

Ubogi naš sosed
spet v jarku leži
in preklinja za tri.

Kako priti domov,
ga strašno skrbi,
ko pa mu alkohol
odvzel je vse moči.

Razjarjena žena
ga čaka doma
spet klada pijana
ji spati ne da.

Štefka Kerčmar, 7. a
OŠ 17. oktober Beltinci

KRIŽEMKRAŽEM

po naših solah

UREJA JOŽE GRAJ

Senca

Grmeče se ziblje senca sredi trat
kakor siva megla, ki zaniha,
kakor plaha misel, ki ne diha
in hiti v zimski hlad.

Veter brije skozi njo,
jo pretrese tih, mračen
rahel hlad kot noč teman
spusti se na zemljo.

Vsa se ziblje, trepeta
in plaho si otira pot.
Njen trepet je vsepovsod
in njen obraz, ki drgeta.

Moj pogled se tja zazre,
ne sluti, da se bliža kraj,
ne sluti niti, kaj bo zdaj,
ne sluti in se ne ozre...

Leonida Donoša, 7. a
OŠ Cankova

Ptice pozimi

Ata je naredil ptičjo krmilnico. Vanjo sem dala hrano. Nato sem jo odnesla ven. Ptčki so prileteli in so vse pojedli. Nato so veselo odleteli. Rada gledam ptice, kako jejo hrano. Spomladi mi bodo na oknu lepo zapele.

Brigita Lebreht, 4. raz.
OŠ Apače

Vestnik

Vestnik je pomursko glasilo. Zelo rada ga berem. Mi ga imamo naročenega vsa leta. Vsi pri hiši ga beremo. V njem zveemo dosti o dogodkih v Pomurju. Vestnik nam prinaša pismočeno. Tovarišica nam pri dopisniškem krožku prebere objavljene članke. Vestnik priporočam vsem ljudem.

Dominika Tibaut, 5. raz.
OŠ Črenšovci

Teliček Belko

Doma imamo telička. Star je dva dni. Vesela sem bila, ko mi je mama zjutraj rekla, da je krava ponoči skotila telička. Njegovo telo je svetlo rjave barve, noge in glavo pa ima belo. Imam ga zelo rada. Klicala ga bom Belko.

Olga Kajdič
OŠ Sp. Ščavnica

Moje prvo zimsko veselje je splavalo po vodi

To zimo pravega zimskega veselja še nisem imel. Tiste dni, ko je zapadel sneg, sem bil bolan in sem z visoko vročino ležal v postelji. Le tu pa tam sem pokukal skozi okno proti parku, kjer so se otroci veselo podili po snegu, se sankali in smučali. Hudo me je mikalo, da bi bil tudi jaz med njimi. Upam, da sneg ne bo kmalu skopnel, in da bom tudi jaz imel kaj od zimskega veselja, ko bom zdrav. Pa je nenadoma prišla odjuga, ki je v nekaj dneh pobral ves sneg.

Tako mi je bilo največje veselje le, da sem lahko natrosil ptičkam hrane, do katere v visokem snegu niso mogle. Upam, da bo zame prišlo pravo veselje v počitnicah, ko se bom odšel smučat v Črno.

Darko Horvat
OŠ Edvard Kardelj

Lačni ptički

Pri nas je zima. Zemljo pokriva snežna odeja. Ptčki so zelo lačni. Pri šoli imamo mnogo krmilnic. V razredu smo se zmenili, da jim bomo nosili hrano. Prinesel sem že štiri vrečke zrnja. Radi gledamo veselo ptičke, ki jejo v krmilnici.

Robi Klemenčič, 1. c
OŠ G. Radgona

FERDO GODINA

ko so cvetele marelice

In res si je nakopala z najinim srečanjem za Jerebicevo zaveso mnogo skrbi. Mogoče so jo te skrbi pri njenem delu sproščale, mene so gotovo reševale. S Helenino pomočjo se je začelo moje popotništvo po Ljubljani. Pozneje si nisem mogla misliti, kaj bi počela, če ne bi bilo Helene z vsemi njenimi mladostniškimi razvadami, ki so vsak čas pljusale čez rob najstrožje obveščevalne discipline. Njena naloga je bila zbirati informacije o Italijanih in belih in sploh vseh vrstah naših sovražnikov v Ljubljani, jih posredovati dalje in skrbeti, da mreža, po kateri se pretakajo vesti, brezhibno deluje. Zdaj pa počne stvari, ki so veliki prekrški. A Helena je bila človek, ki brez prekrškov ni mogla živeti. Počela je to s smehom in veliko brezskrbnostjo pred svojimi predpostavljanimi, kakor sem spoznala pozneje. Ne da bi se zavedala, sem začela živeti v dvojni ilegali: ena je bila kot običajna pred Italijani in belimi, druga pa v ilegali pred Heleninimi nadrejenimi obveščevalnimi asi. O vsem tem seveda nisem imela pojma. Bila sem neizmerno srečna, da sem naletela na tako odprto srce, kakor je bilo Helenino.

Povedala sem ji zgodbo o Krimu, o zvezah, ki jih sploh ni bilo, o moji poti čez blok in pristanek pri Jerebici.

„Zabavno,“ je zaključila, „nekje boš pa morala biti, ne?“

„Seveda,“ sem rekla v zadregi.

„Streho je le treba imeti nad glavo.“

Šalila se je, a se je že odločila:

„Kar z menoj greš.“

Kako je bil Jerebic vesel, ko je slišal, da me bo Helena vzela s seboj, se ne da povedati. Bleda ustnice je zganil v nekaj smehljaj. Škarje so mu kar plesale v roki, ko je na pultu krojil možko obleko. Še bolj sem se razveselila Helenine odločitve jaz. Malo mi je bilo mar, kaj dela Helena, za kaj je odgovorna, glavno je bilo, da čimprej zapustim morečo Jerebičovo delavnico in se potopim nekje v Ljubljani.

Šli sva na ulico. Helena je hodila kakih trideset korakov pred menoj. Vsak njen korak je bil živahen, ženski. Že pri Jerebici sem opazila, da ima barvane lase in živo lakirane nohte. Oprijeto krilo je poudarjalo njeno postavo. Niti na kraj pameti ne bi moglo komu priti, in celo meni ne, da hodi tu eden izmed šefov obveščevalne službe. Italijani so jo seveda požirali z očmi in prav ta njena pojava je je trdneje obdržala na ulicah.

Ne vem, kako bi se počutila, če bi vedela, kako Heleno iščejo Italijani in beli in koliko agentov se mota po ulicah, da bi jo staknili. Prepričana sem bila, da iščejo predvsem mene in da mi je na nosu zapisano, odkod prihajam. Vsak trenutek bi me lahko kdo ustavil, saj je bilo na cesti dosti ljudi, voz in avtomobilov. Tudi šarastih italijanskih uniform je bilo dosti na pločnikih. Razlika med življenjem na Krimu in na teh ulicah je bila strašanska.

Helena me ni vodila v razveseljivo smer. S Šentjakobskega mostu je zavila v desno na Breg, prečkala cesto blizu gostilne. Pri vitezu in nato kmalu zavila v dvonadstropno hišo, v kateri je bila v pritličju pekarna. Oddahnila sem si. Komaj sem čakala, da se zgubiva z ulice. Blizu je namreč Gosposka ulica, kjer sem stanovala, preden sem šla v hribe in kjer je za las manjkalo, da me niso ujeli. Posebno v tej okolici bi me lahko kdo spoznal. Stopila sem za njo v temno vežo in se začela vzpenjati po lesenih stopnicah. Helena me je od časa do časa čakala, a le toliko, da sem ji po stopnicah lahko sledila.

Ena izmed vrat v prvem nadstropju je Helena odklenila, jih odprla in stopila v predsobo. Vrata je pridržala odprta, da sem vstopila še jaz. Zdaj se ji je jezik razvezal. Peljala me je po mračnem hodniku, ki je imel dva okna na ozko dvorišče. Sosednja hiša, prav tako stoletja stara, se je skoraj tiščala te, v kateri je stanovala Helena. Z zidov odpada omet, da kažejo kamnita rebra, povsod mrak in zatohlost.

S hodnika me je peljala v kuhinjo, v kateri je gorela luč. Tudi podnevi je morala goreti. Pri mizi je sedela gospodinja, obilnejša ženska, nasproti njej pa nenavaden dedec. Kvartala sta. Ob pogledu na dedca me je spreletela groza. Bil je v ramah kak meter širok, na licih je imel globoke, ravno navzdol vsekane gube. Bil je plešast, tako da se mu je svetloba odbijala od gole betice. Napravil je vtis človeka, ki bere usodo z dlani, ki požira nože in ogenj. Helena ga je krstila za čarovnika. Oči je imel velike in tako izbuljene, kakor da bi mu vsak čas hotele skočiti iz jamic. Najrajši bi bila zbežala, a Helena se zanj ni zmenila in je čebljala z gospodinjjo. Predstavila me je:

„Moja kolegica. Tuji modistka, samo službo išče in brez stanovanja je.“

Ne bi ugovarjala, Heleni, tudi če bi rekla, da sem padla z Lune.

Gospodinja si je najprej naslonila na prsi pahljačo kart, da jih ne bi videl čarovnik. Pogledala me je in nato preletela moj trebušček. Nisem mogla razbrati, ali ga odobrava ali ne.

„Bo lahko stanovala z menoj, dokler ne bo našla kaj drugega?“ je načela Helena.

Gospodinja se je obrnila nazaj k mizi, odmaknila karte od prsi in nekaj trenutkov molče strmela vanje. Nazadnje je nejevoljno privolila:

„Ampak samo nekaj dni.“

Helena je ponovila:

„Samo nekaj dni.“

„Kje bo pa spala?“ je vprašala gospodinja, ne da bi pogledala Heleno.

„Stisnili se bova obe na postelji. Pod streho ste dobili še boljšo modistko, kot sem jaz,“ je Helena s smehom pridobivala gospodinjjo.

Čarovnik me je ob tem preletel s pogledom, nato je započel bivalske oči nazaj v karte, ne da bi ga kaj posebno privlačile. Bala sem se ga od prvega trenutka. Zdelo se mi je, da bi bil sposoben izdati svojo lastno mater in da se lahko pojavi tudi v zaklenjeni sobi. Preživljali smo čase splošne morije in nasilja in kaj malo je treba taki pošasti, da se ji sprostijo nagoni.

Prvi vtisi o novem stanovanju niso bili preveč rožnati, a zaupala sem Heleni. S svojo živahnostjo, s smehom in posebno s tem, da sem boljša od nje „po stroki“, je napravila pristno vzdušje, čeprav je bila vsaka njena beseda varljiva neresnica. Znala je pričarati svoje misli in kdor to zna, laže živi. Vdajala sem se jim tudi jaz in vanje verjela, saj so vanje verjeli tudi drugi, mogoče celo Helena sama. Vsa množica njenih laži je bila moja rešitev.

Pri Heleni pa sem se vendar v nečem zmotila. Pričakovala sem, da stanuje v človeka vrednem bivališču. Iz kuhinje sva stopili spet na hodnik in nato do naslednjih vrat, ki jih je odklenila in odprla.

Kljub takratnim časom in razmeram sem začudeno obstala. Ko je prižgala luč in zaprla vrata, se nisem takoj znašla. Komaj sva se zrinili v prostor, kjer je stala samo postelja in ob njej stol. Za kaj drugega ni bilo več prostora. Gospodinja je imela prav, ko je vprašala, kje bom spala. Prostor je imel eno samo okno na temen hodnik.

(nadaljevanje prihodnjici)

USMERITEV TELESNE KULTURE V LJUTOMERSKI OBČINI

NOVA NALOGA
KEGLJAŠKI ŠPORT

V Ljutomerski občini imajo sprejet srednjeročni program razvoja telesne kulture. V njem je tudi opredeljena usmeritev nadaljnjega razvoja telesne kulture. O tem smo se pogovarjali s predsednikom skupščine TKS Ljutomer Gezom Horvatom.

— Katerim nalogam pri nadaljnjem razvoju telesne kulture boste letos posvetili največ pozornosti?

»Z letnim programom smo opredelili vse tiste naloge, ki so že predmet dejavnosti, prav tako, pa tudi tiste, ki so bile posebej dogovorjene. Nova naloga, ki jo je TKS sprejela, je zagotavljanje dela sredstev za potrebe kegljaškega športa. V občini je bilo dogovorjeno, da bo TKS v letošnjem letu zagotavljala sredstva za kegljaški šport iz sredstev povečane dovoljene porabe, v naslednjih letih pa za redno dejavnost. Sicer pa je naša usmeritev razvijanje množične telesne kulture vseh starostnih kategorij občanov, ki se odraža v organizaciji krossov, pohodov, kolesarjenja, plavanju, smučanju, delavskih športnih igrah itd. Oblike dejavnosti, bodo prilagojene glede na potrebe in interese. Posamezne ekipe pa bodo tudi tekmovali v občinskih in medobčinskih rekreacijskih ligah. V občini imamo devet društev Partizan, ki imajo organizirane različne oblike rekreacijske dejavnosti.«

— Kako pa je s tekmovalnim športom?

»Tekmovalni šport se izraža v selekcijskem delu v nogometu, rokometu, odbojki, judu in lokostrelstvu. Ta dejavnost zahteva tudi dokaj velika finančna sredstva. Zato TKS zagotavlja sredstva le za strokovno delo in prevoze ter delno za opremo. Ostale stroške si nosilci tekmovalnega zagotavljajo sami. TKS Ljutomer delno tudi sofinancira delo šolskih šport-

nih društev. Ta pa morajo posebno skrb namenjati atletiki.«

— Kako pa je s strokovnim kadrom?

»V Ljutomerski občini nam primanjkuje strokovnih de-

lavcev, zato je ena od pomembnih nalog vzgoja in usposabljanje novih strokovnih kadrov, ki bodo delali z ekipami in posamezniki. V ta namen TKS tudi daje sredstva, ki se bodo prav gotovo dobro obrestovala.«

— V večini občin predstavlja problem zdravstveno varstvo športnikov. Kako je s tem pri vas?

»Zdravstveno varstvo športnikov je sestavni element organiziranega telesnovzgojnega dela. Zato bo TKS Ljutomer sklenila z ZD Ljutomer posebno pogodbo o zdravstvenih pregledih športnikov in tudi zagotavljala potrebna sredstva. Med ostale naloge, ki jih TKS Ljutomer podpira, je tudi zagotavljanje dela sredstev za nabavo opreme za društvo Ivan Cankar na Dulanju. F. M.

DELAŠKI ŠPORT

V PRIMATU SKRBIJO
ZA REKREACIJO

V lendavskem Primatu v zadnjem obdobju namenijo posebno skrb športni rekreaciji zaposlenih. To potrjuje njihova udeležba v delavskih športnih igrah lendavske občine. Tekmovanja na nivoju delovne organizacije in ostale športne prireditve ter srečanja. Prav tako pa tudi igranje odbojke, za katero vlada veliko zanimanje, saj tovarniško igrišče niti v jesenskem deževju ni samevalo. Sindikat z velikim razumevanjem podpira športnorekreacijsko dejavnost, čeprav se zaradi organizacije, prevoza in podobnega srečuje tudi s težavami. Kljub temu pa so z dosedanjim delom zadovoljni, saj dosegajo namen športne rekreacije zaposlenih.

Lendavčani so se posebej izkazali na tekmovalstvu v počastitev

30-letnice Transoma, ko so osvojili pokal kot skupni zmagovalci, hkrati pa so osvojili prvo mesto v malem nogometu, kegljanju in ribolovu. V šahu pa so bili tretji. Uspešni pa so bili tudi na tekmovalstvu, ki so ga pripravili mladi iz delovne organizacije, kjer so zmagali v malem nogometu, v kegljanju in namiznem tenisu so bili drugi, v šahu pa tretji, hkrati pa tudi skupni zmagovalci. V delavskih športnih igrah občine Lendava dosegajo prav tako vidne rezultate. Razvili so dobro sodelovanje tudi z nekaterimi delovnimi organizacijami v občini in izven nje. V programu imajo, da bodo v prihodnje še bolj organizirano razvijali nekatere športne zvrsti, kot so odbojka, rokomet, namizni tenis, strelstvo in šah.

Franc Bobovec

Na nedavni telesnokulturni prireditvi v Ljutomeru so med drugim tudi razglasili najboljšega športnika in športnico Ljutomerske občine za lansko leto. Na fotografiji: Miro Šteržaj podeljuje priznanje najboljšemu športniku Alojzu Slavici.

Foto: Rado Gnezda

STRELSTVO

Na Tišini uspešno delajo

Na letnem občnem zboru SD Koloman Flisar iz Tišine so ugotovili, da so v preteklem obdobju uspešno delovali, saj imajo po vaseh krajevne skupnosti organizirane strelske sekcije, poživeli pa jih bodo tudi v Vanča vasi in Borejih. Strelska družina sodi med najaktivnejše v soboški občini, za svoje uspešno delo pa je prejela tudi priznanja SZ Slovenije. Posebno skrb posvečajo mladim na osnovni šoli, v svojo dejavnost pa vključujejo tudi ZRVS in pripadnike SLO in DS. Na osnovni šoli Tišina deluje sekcija, ki vključuje 106 pionirjev. Najboljšima članoma družine Alojzu Flegarju in Branku Bukovcu so podelili značke in medalje. Sodelujejo tudi s SD Avgust Majerič iz Maribora. Težave imajo z vadbo, saj morajo hoditi v Mursko Soboto.

fk

ŠPORTNA REKREACIJA

PRIZNANJA ZA
LANSKOLETNE DOSEŽKE

Zveza telesnokulturnih organizacij občine Murska Sobota je pretekli teden pripravila majhno slovesnost, na kateri so podelili priznanja posameznikom, krajevnim skupnostim, delovnim organizacijam in telesnokulturnim organizacijam za dosežke v lanskem letu na področju športne rekreacije. Priznanja so prejeli tisti, ki so se posebej izkazali na področju športne rekreacije.

Predsednik ZTKO Murska Sobota Marjan Žekš je v svojem nagovoru poudaril, da je športna rekreacija pomemben del telesne kulture, ki postaja vse bolj potrebna delovnih ljudi in občanov, hkrati pa predstavlja tudi osnovo za razvijanje vrhunškega športa in prispeva k splošnemu zdravstvenemu počutju, storilnosti ter potre-

materialne možnosti in sloni na množici amaterskih delavcev. Športna rekreacija pa ima pomembno mesto v sprejetih dokumentih za to srednjeročno obdobje. Predvideno je, da bi naj do leta 1985 vključili v športno-rekreacijsko dejavnost okrog 30 odstotkov vseh občanov v soboški občini.

Za lanske leto uspešno delo na področju športne rekreacije v soboški občini so prejeli priznanja naslednji: Diplome za sodelovanje v akciji krossov 81 — zlato značko AZS: Janez Težak, Jože Gajšek, Aleksander Čisar, Davorin Babič, Alojz Flisar, Ludvik Zelko in Zoran Cirkvenič. Priznanja za organizacijsko delo pri izvedbi iger KS 81: Ludvik Novak, Rudolf Baša, Janez Jošar, Stefan Harkai, An-

Predsednik ZTKO Murska Sobota Marjan Žekš podeljuje — priznanje. Foto: A. Abraham

bam splošne ljudske obrambe in družbene samozasčite. Z zadovoljstvom je ugotovil, da se v soboški občini ukvarja s športno rekreacijo blizu 20.000 občanov ali 23 odstotkov vsega prebivalstva. V posebne oblike športne rekreacije se letno vključuje okrog 500 predšolskih otrok in v delavske športne igre čez 1.000 zaposlenih. V lanskem letu je bilo vključenih v akcijo „naučimo se plavati“ čez 2.000 občanov ali v zadnjih letih čez 10.500 občanov. V zadnjem obdobju so se na področju športne rekreacije pojavile nove oblike dejavnosti, kot so igre vaških in krajevnih skupnosti. V soboški občini je bilo zgrajenih 5 trimskih stez in 4 trim kabineti, organizirani pa sta bili tudi dve izposojevalnici športne opreme. Zlasti pa je pomembno, da v organizacijah združenega dela zaposlujejo vedno več strokovnih delavcev za športno rekreacijo. Razvejana športno-rekreacijska dejavnost v soboški občini presega

drej Telkeš, Jože Poredoš, Anfonz Balažič, Janko Kardinal, Stefan Farič, Stefan Banfi, Stefan Casar, Stefan Zadravec, Franc Čizmazija, Janko Rožman in Franc Gomboc. Denarne nagrade za uspešno delo in dosežke v športni rekreaciji: PZC Murska Sobota, KZ Panonka Murska Sobota, Slovenija ceste Murska Sobota, DU Murska Sobota, DRŠI Murska Sobota, Partizan Bakovci, NK Puconci in SD Koloman Flisar Tišina. Priznanja za uspešno vključitev v igre KS 81 in uvajanje športne rekreacije: KS Bakovci, KS Dokležovje, K S Bodonci, KS Puconci, KS Lipa, VS Kupšinci in VS Petanjci. Diplome za uspešno končano šolanje za športne rektorije: Jože Celec, Stefan Forjan, Koloman Horvat, Sonja Kováč, Marjan Stranščak, Franc Gomboc in Vlado Zupanič.

F. Maučec

SKL — ŽENSKO

Litija : Pomurje
40:68

V zadnjem kolu prvega dela tekmovalstva je Pomurje iz Murske Sobotke prepričljivo zmigalo v Litiji. Koše za Pomurje so dosegli: Kardoš 20, Žitek 15, Koren 13, Škraban 10, Šiško 6 in Merklin 4. Sodila sta Kobilica (Lj) in Kovačič (Kr). Pomurje ima zaostalo tekmo z Jesenicami.

Mengeš	11	10	1	875:669	20
POMURJE	10	9	1	775:461	18
Rogaška	11	7	4	774:675	14
Comet	11	7	4	638:561	14
Maribor	10	6	4	728:679	12
Jesenice	10	6	4	639:657	12
Senožeče	11	4	7	626:697	8
Libela	11	4	7	670:783	8
Koper	10	3	7	578:710	6
N. mesto	11	3	8	605:730	6
Litija	11	2	9	562:712	4

SD MURA

Odprto
prvenstvo
v namiznem
tenisu

Športno društvo Mura iz Murske Sobotke razpisuje odprto prvenstvo društva v namiznem tenisu, ki bo 30. januarja 1982 ob 9.00 uri v dvorani Mure. Pravico nastopa imajo vsi, ki niso registrirani za ligaske tekmovalstvo v republiškem ali zveznem nivoju. Prijave zbira do 28. 1. 1982 referent za rekreacijo v Muri tov. Hochstater. Ob prijavi je potrebno vplačati 30 dinarjev po tekmovalcu.

ROKOBORBA

Uspeh pionirjev
Pomurja

V Lenartu je bilo pionirsko tekmovalstvo v rokoborbi za pokal SR Slovenije, na katerem so nastopili tudi tekmovalci iz Pomurja in dosegli nekaj odličnih uvrstitev. V svojih kategorijah so zmigali Buzeti in Gray iz Bakovca ter Voigrinec in Kurbus iz M. Sobotke. Druga mesta so osvojili Kurbus in Fajš iz M. Sobotke ter Vereš in Balažič iz Bakovca. Tretji pa so bili Lazar, Vereš in Papič, vsi iz Bakovca.

LJUTOMER

Vozili se bodo
na AREH

ZTKO Ljutomer bo v času od 8. 2. do 12. 2. 82. organizirali dnevni prevoz z avtobusom na Areh na Pohorje, kjer bodo smučarski tečaji. Prijave zbira prof. Tone Ficok. Gimnazija Ljutomer.

PLAVANJE

Radgona in
Sobota

ŠSD dr. Janko Šlebinger je v Radencih pripravilo I. prvenstvo Pomurja v plavanju za učence šol s prilagojenim programom. Nastopili so učenci in učenke iz vseh štirih pomurskih šol. Med deklety so zmigale Radgončanke, pri fantih pa Sobočani.

PRVI SMUČARSKI TEK
TREH SRC

Partizan Radenci organizira v soboto, 30. januarja 1982, s startom ob 9.30 uri na Arehu I. SMUČARSKI TEK TREH SRC za naslednje kategorije: moški od 30 let, moški od 31—40 let, moški od 41—50 let in moški nad 50 let; ženske do 30 let, ženske od 31—40 let, ženske od 41—50 let in ženske nad 50 let. Dolžina proge za moške je 12, za ženske pa 6 kilometrov. Zmagovalci v posameznih kategorijah dobijo priznanja (praktične nagrade), vsi udeleženci pa spominsko značko I. smučarskega teka treh src. Prijave sprejema SK Pohorje. Hoče. Prijavi ti pa se je možno tudi na dan prireditve od 8. do 9. ure. Startnine ni.

Prijavnica za SMUČARSKI TEK TREH SRC
Areh, 30. januarja, s startom ob 9.30.

Ime in priimek:

Naslov:

Kategorija:

1. moški do 30 let 12 km
2. moški 31—40 let 12 km
3. moški 41—50 let 12 km
4. moški nad 50 let 6 km
5. ženske do 30 let 6 km
6. ženske 31—40 let 6 km
7. ženske 41—50 let 6 km
8. ženske nad 50 let 6 km

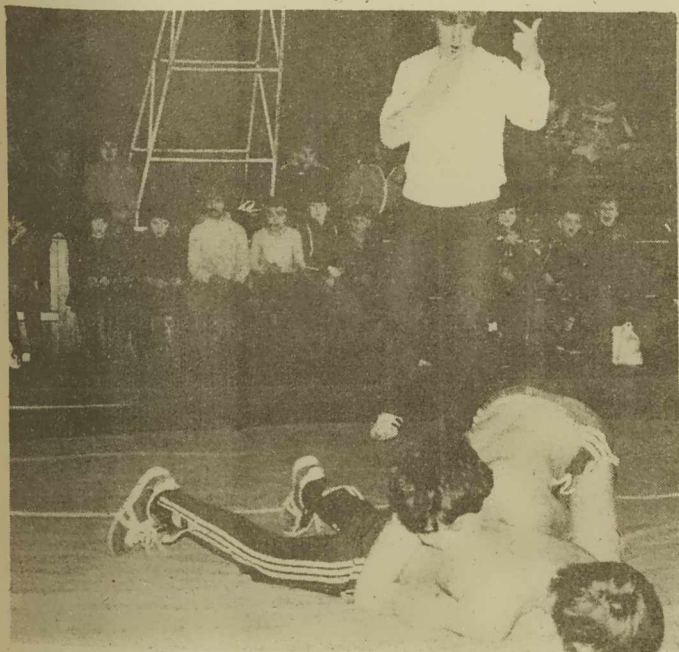
Ustrezno obkroži!

ŠAH

Pionirke iz Prosenjakovec

V osnovni šoli v Gornji Radgoni so v organizaciji zveze prijateljev mladine in tamkajšnjega šahovskega društva uspešno izvedli letošnje šahovsko prvenstvo Pomurja v pionirskih konkurencah. Vrstni red moštev je naslednji: Starejši pionirji — OŠ 2 M. Sobota 8,5, Šafarsko 7, Kobilje 5,5 in Radgona 3 točke. Starejše pionirke: Prosenjakovec 8, Radgona 8, Stročja vas 5,5 in Kobilje 2,5 točke. Mlajše pionirke: Prosenjakovec 9,5, Negova 9, Odranci 5,5, Stročja vas 0 točk. Mlajši pionirji: Beltinci 10, Bistrica 8, Radgona 4 in Šafarsko 2 točki.

M. J.

Pred kratkim je bil v Bakovcih četrti turnir pionirjev v rokoborbi za pokal Slovenije. To je bilo prvo tovrstno tekmovalstvo v Bakovcih, saj so tu pionirji začeli trenirati rokoborbo šele pred letom dni. Pa vendar so se odlično izkazali in zasedli nekaj prvih mest. Nastopilo je čez petdeset tekmovalcev iz Lenarta, Murske Sobotke in Bakovca.

Tekst in foto:
Dušan Antolin

LETOS MANJŠE MOŽNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE

Najbolj bodo prizadeti mladi

V lendarški občini menijo, da je glede na resolucijske usmeritve in pogoje gospodarjenja v letošnjem letu pričakovati, da se bo vprašanje zaposlitve mladih delavcev iz šolskega priliva še bolj zaostri. Ocenjujejo, da bo v letošnjem letu povpraševalo po zaposlitvi okoli 750 občanov, od tega kar 480 mladih. Kakšne pa so možnosti? Ocenjujejo, da bo na voljo le okoli 260 novih delovnih mest, to pomeni, da bo 480 občanov brezposelnih. Če želijo ublažiti problem naraščanja števila iskalcev zaposlitve, predvsem mladih s strokovno izobrazbo, bo seveda nujno potrebno iskati dodatne možnosti, in to v zaposlovanju številnih pripravnikov, v doslednem spoštovanju obveznosti organizacij združenega dela do študentov, v omejevanju vseh oblik dela po pogodbi in nadurnega dela. Dolgoročno pa velja uskladiti izobraževalne interese z zaposlitvenimi potrebami, kar doslej ni uspelo. Največ novih delovnih mest bo na voljo v novem obratu LEK, ki bo zgrajen predvidoma v prvi polovici leta, celotna industrija občine pa bo letos na novo zaposlila le 93 delavcev. Čudno se zdi, da so v kmetijstvu na voljo le tri delovna mesta, in to ob dejstvu, da povsod na veliko poudarjamo razvojne možnosti in potrebo po pridelovanju hrane. Tudi v gradbeništvu ni večjih možnosti, še manj pa v gostinstvu in trgovini. V negospodarstvu občine bo na voljo le 14 novih delovnih mest. Ob tako mali ponudbi novih delovnih mest pa se samo po sebi zastavlja potreba po tem, da dobijo prioriteto tisti, ki so v težjem materialnem položaju.

Jani D.

Bolj angažirati počitnikarje

Kot so ugotovili na programski konferenci počitniške zveze pri občinski konferenci zveze socialistične mladine v Murski Soboti, so si lansko leto zadali dokaj pester program dela, ki pa ga zaradi določene neaktivnosti počitniških družin niso mogli izpeljati. Slednje namreč niso organizirale vseh akcij, o katerih so se dogovorili, ampak so mnogokrat čakale na spodbude od počitniške zveze. Tako jim je v minulem obdobju uspelo ustanoviti dve počitniški družini v mursko soboški občini, medtem ko so morali tri takšne družine izključiti po samoupravnem postopku, ker niso spoštovale pravil počitniške zveze. Sicer pa je počitniška zveza pri občinski konferenci zveze socialistične mladine v Murski Soboti izvedla nekaj posvetov z vodstvi posameznih počitniških družin in občini, izlete in letovanja za svoje člane, večja akcija ob koncu prejšnjega leta pa je bilo kviz tekmovalstvo na temo „Koliko poznaš domovino?“, kjer so počitnikarji pokazali dovolj znanja o kulturnih spomenikih pri nas.

Tudi letošnji program dela počitniške zveze pri OK ZSMS je precej akcijsko zastavljen, saj si bodo prizadevali v svoje vrste pritegniti čim večje število mlajših in starejših članov, ki jih je za zdaj v murskosoboški občini okrog 600. Trenutno sta v organizacijah združenega dela le dve počitniški družini, in sicer v Ljubljanski banki in Mesni industriji ABC Pomurja, čemur bodo namenili še več pozornosti kot doslej. Hkrati pa bodo tudi uskladili program idejnopoličnega usposabljanja za vodstva počitniških družin z OO ZSMS, kar bi naj opravili na skupnem seminarju. Med drugim bodo marca organizirali srečanje družin počitniške zveze na Tromejniku, aprila opravili koristen izlet po poteh AV-NOJ-a, maja po poteh okupirane Ljubljane in se udeležili vseh prireditev v mesecu mladosti. Poletni meseci bodo namenjeni letovanju počitnikarjev na morju in v planinah ter sodelovanju na udarniški akciji MDA Goričko 82. Septembra bi naj opravili kolesarski izlet po Pomurju in se ustavili v znanem kraju iz NOB, kamor bi povabili udeležence teh dogodkov. Ob koncu letošnjega leta pa načrtujejo še razna kviz tekmovalstva in volilno-programsko konferenco počitniške zveze.

Milan Jerše

NALOŽBE V PROMET IN GOSTINSTVO

S prevozom blaga se v lendarški občini ukvarja Integralova temeljna organizacija združenega dela Promet in delavnice, ki se je v zadnjih letih specializirala za prevoz naftnih derivatov. V letošnjem letu bodo vložili kakih 12 milijonov dinarjev v posodobitev voznega parka. S prevozi v tujino bodo ustvarili okoli 4 milijone dinarjev.

Druga temeljna organizacija Integrala pa se ukvarja z gostinstvom in turizmom. Na tem področju so naložbene želje še večje, saj bodo v dograditev novega hotela v Lendavi vložili okoli 65 milijonov dinarjev, da bi tako zaokrožili gostinske in turistične storitve, in tako pritegnili več tujih gostov. Od tujcev naj bi letos iztržili kakih 5 milijonov dinarjev. Na področju turizma in gostinstva bo letos potrebno doseči večjo izkoriščenost obstoječih zmogljivosti, te pa seveda niso samo v zgradbah, temveč tudi v možnostih za lov in ribolov.

Jani D.

V nedeljo, 31. januarja 1982, ob 10. uri bo

prodaja mehkih drv

v Mali grabi, bivša opekarna Nemčavci.

Interesenti morajo položiti varščino v znesku 500 din med 9. in 10. uro pri komisiji za prodajo v gostilni Tiborja Horvata v Nemčavcih.

Stanje v banki — odraz združenega dela

V združenem delu se marsikaj še ne dovolj racionalno trošijo namenska sredstva, zato niso izjemni primeri, da je v teh zaostrenih stabilizacijskih razmerah finančnih sredstev za investicije večkrat premalo.

Poleg tega pa struktura proizvodnje v pomurskih občinah še vedno temelji na ekstenzivnem gospodarjenju, pri čemer bi naj prav s kreditno politiko na preventiven način reševali določene težave v gospodarstvu, kot npr. obratna sredstva v gradbeništvu, da se ne bi pojavljali novi izgubari. Glede na kreditne sposobnosti pa bo uspehe možno doseči edino na področju kmetijstva, pri čemer bodo potrebna tudi večja vlaganja z drugih območij naše republike.

To je prišlo do izraza na seji odbora za razvoj in ekonomsko politiko ter ustvarjanje in delitev dohodka pri medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje v Murski Soboti, ko so obravnavali osnutek dogovora o uresničevanju srednjeročnega plana 1981—1985 LB Pomurske banke v letu 1982. Ob tem so se zavzeli za selektivno upoštevanje kratkoročnih kreditov, saj ne sme biti nikakršnih odstopanj od začrtanih občin-skih resolucij. Precej razneta

razprava o povezovanju gradbeništvu v murskosoboški občini v sklopu akcije za povezovanje pomurskega gradbeništvu pa je opozorila na številne slabosti. Za zdaj ta akcija ni rodila željenih ciljev, saj se, kot smo slišali v razpravi, s podobnimi problemi srečujejo tudi v lendarških in ostalih pomurskih občinah, kjer se niso mogli dogovoriti o skupnem načrtovanju in delitvi dela gradbenih delovnih organizacij. Ob predimenzioniranosti pomurskega gradbeništvu, so poudarili, je nesporejljivo vsakršno zapiranje v občinske ali regijske meje, saj je treba najprej ustrezno urediti družbeno-ekonomsko odnose znotraj gradbeništvu, se konkretno dogovoriti o tesnejšem poslovnem sodelovanju, kar so doslej pogrešali. In kot so opozorili na seji odbora, nobena gradbena delovna organizacija v Pomurju ni uresničila sklepa o predložitvi srednjeročnega plana gospodarskih zbornic, s pomočjo katerih bi lahko v regiji načrtovali združevanje zmogljivosti in enoten nastop navzven.

Nič manj razhajanj ni bilo tudi glede bodoče organiziranosti združenega dela na področju cestnega gospodarstva v Pomurju, čeprav so imeli že vrsto dogovorov. Zato

bo nujno uskladiti variante Cestnega podjetja TOZD Vzdrževanje M. Sobota in DO Sobota, skupno z izvršnimi sveti pomurskih občin, o novi samoupravni organiziranosti na področju vzdrževanja cest, kar bi naj storili do konca letošnjega februarja.

Milan Jerše

JEKLO TEHNA

PRODAJA NA DEBELO
PRODAJA NA DROBNO
IZVOZ IN UVOZ
ZASTOPANJE TUJIH FIRM
INŽENIRING
KOOPERACIJE
SERVISNE STORITVE

Prodajna mesta JEKLO-TEHNE v Pomurju: MURSKA SOBOTA — KRIŽEVCI V PREKMURJU — LENDA

TEHNOSTROJ LJUTOMER n. sol. o.
69240 LJUTOMER, PREŠERNOVA C. 40

TOZD PROIZVODNJA VOZIL IN KMETIJSKE MEHANIZACIJE LJUTOMER b. o.
TEL.: (069) 81-035, 81-615, 81-625, 81-635, 81-645, TELEX: 35263 YU TSL, Ž. P. LJUTOMER

Tehnostroj, industrija in servis vozil Ljutomer n. sol. o. TOZD Proizvodnja vozil in kmetijske mehanizacije

razpisuje po sklepu Delavskega sveta

JAVNO LICITACIJO

v ponedeljek, dne 1. 2. 1982 ob 12. uri v prostorih TOZD-a za prodajo **SERVISNEGA VOZILA R-4,**

letnik izdelave 1979, izključna cena 55.000.— din brez prometnega davka.

Ogled vozila uro pred licitacijo.

UNIOR zreče kovaška industrija

63214 zreče - jugoslavija
tel 063 760 000
telegram unior zreče

UNIOR — kovaška industrija Zreče

VABI K SODELOVANJU

večje število novih sodelavcev za naslednje delovne naloge:

— kovaška pomožna dela

z možnostjo priučitve za

— utopnega kovača

Nudimo ustrezne osebne dohodke, ki se gibljejo od 10.000 do 12.000 din za delavce novince oz. kovaške pomagače in od 11.000 do 18.000 din za utopne kovače. Osebni dohodki so močno odvisni od vloženega dela.

Za delavce imamo urejene ustrezne samske sobe s sanitarijami in kopalnicami.

Ker gre za delo v težjih delovnih pogojih morajo kandidati biti stari najmanj 18 let. Prednost pri zaposlitvi imajo kandidati z odsluženim vojaškim rokom.

Vabimo vse, ki so pripravljeni delati na zahtevnih kovaških delih, da pošljejo pismene vloge na naslov UNIOR — kovaška industrija Zreče. Povabili vas bomo na razgovor, kjer se bomo podrobneje pogovorili o vseh pogojih.

servis ZA RADIATORJE **aklimat** IN SANITARNE ARMATURE **armal**

MARIBORSKE LIVARNE

TEL. (062) 20-680

v Mariboru na Koroški 7 ponuja:
— rezervne dele,
— daje nasvete o vgradnji
in vzdrževanju.

Zaklali ukradeno svinjo

18. januarja ob 13.05 uri je nastal požar v plinarni Radenske v Boračevi. Izvedenci so ugotovili, da je nekdo vključil dovod električne napetosti, ne pa tudi kompresorja. Zaradi tega je prišlo do pregretja olja v zagranjaču in ogretja spiral. Kipeče olje se je vnelo in je zaradi tega na kompresorju nastala škoda za 100 tisoč.

Te dni pa je gorelo tudi na domačiji Jožeta Prše v Dolnji Bistrici. Materialna škoda sicer ni velika, saj znaša 10 tisoč dinarjev, bila bi pa seveda lahko precej višja, ko se ne bi pravočasno lotili gašenja. Ugotovili so tudi vzrok požara: 5-letni otrok je nekje staknil vžigalice, jih prižgal in metal na koruzno slamo v lopi. Ogenj je zajel 50 snopov slame, dva gumijasta plašča na vprežnem vozu, slamo-rezino in 50-litrsko kad. Požar so pogasili domači in sosedje.

21. januarja ob 5. uri se je Oto Gumilar, 32 let, iz Dobrovnika peljal z osebnim avtom proti Lendavi.

Ko je pripeljal v Dolgo vas, zaradi neprimerne hitrosti v sicer blagem desnem ovinku ni mogel izpeljati; s poledenele ceste ga je zaneslo na njivo, kjer se je vozilo večkrat prevrnilo. Gumilar se je lažje poškodoval, popravilo avta pa bo predvidoma stalo 100 tisočakov. Miličniki so voznika napotili na tako imenovani strokovni pregled, da bi tako preverili, ali ni morda zaužil preveč alkohola.

Ugotovitev, da delamo prometne prekrške ne le na odprtih cestah (kjer nas nihče ne vidi), ampak tudi v mestu, je potrdila tudi kontrola prometa, ki so jo opravili delavci milice v vseh štirih pomurskih središčih v petek, 23. januarja 1982, med 10. in 13. uro. Miličniki

so ugotovili kar precej kršiteljev; hujše so kaznovali, zoper manjše kršitve pa so storilec izrekli opomine oziroma opozorila. Nekaj števil pomurski miličniki so mandatno kaznovali 66 pešcev, 4 kolesarje in 63 avtomobilistov, ki niso pravilno parkirali. Na manjše kršitve pa so opozorili 81 pešcev, 28 kolesarjev in 22 avtomobilistov.

Sedaj pa vam bomo opisali primer, kako so trije možje prišli do pitane prašiča in kolin. Ne, niso ga plačali, ampak so ga kar ujeli. Tako je bilo: Ernest Buzeti, 32 let, Murska Sobota in Števan Božanovič, 23 let, Murska Sobota, ter Janez Kuplen, 27 let, Rakičan, so se z osebnim avtom, ki ga je upravljala Buzeti, peljali po lokalni cesti Ižakovci—Dokležovje. Bila je že pozna ura, saj je kazalec kazal 23. Ko so se pripeljali do železniške proge, so zagledali

potikajočo se svinjo. Namesto, da bi odšli na milico in ugotovitev prijavili, saj bi morali vedeti, da ni divja svinja, ampak da je nekomu ušla iz hleva, niso ravnali tako. Ampak so jo začeli loviti. Naposled so kosmatinko ujeli in jo strpali v prtljžnik. Naslednji dan so svinjo zaklali in si meso razdelili. Prišli so torej do slastne pečenke, ne da bi jim bilo treba seči v žep po denar. No, primer pa seveda ni ostal neodkrit. Marija Pečič iz Dokležovja je že nekaj dni pogrešala svinjo. Zadevo je prijavila na milico, saj je mislila, da je svinjo nekdo ukradel direktno iz hleva.

Ko so miličniki storilce, ki so si prisvojili svinjo, odkrili, so Buzeti, Božanovič in Kuplen zbrali denar in Pečičevi odšteli 9800 dinarjev. S tem pa seveda niso oprali madeža. Ustrezni organ bo zoper nje podal kazensko ovadbo.

S. S.

poroke

Marijan TKALEC, železokrivce, Melinci 163/c, in Katarina KOLOŠA, krojaška šivilja, Beltinci, Panonska 1; Vladimir TKALEC, strojnik, Beltinci, Kocljevo naselje 2, in Darinka ŽIZEK, konfekcionarka, Dokležovje 96; Štefan GYÖREK, strojni kjučavničar, Beltinci, Na kamni 11, in Jožefa HORVAT, dijakinja, Lipa 74/a; Marcel JERIČ, vrtnarski delavec, Dokležovje 157, in Majda ŠTELKO, vrtnarska delavka, Filovci 158; Tomislav PIRLING, dipl. inž. gradb., Murska Sobota, Titova 22, in Vida BARBARIČ, višja medicinska sestra, Lipovci 197; Matija REZINJA, lesni delavec, Ižakovci 71, in Marjana ROPOŠA, likarica, Dokležovje 111; Anton BAŠA, gostilničar, Beltinci, Ravenska 6, in Marija MAROŠA, natakara, Melinci 13; Štefan HORVAT, strojni delovodja, Gančani 128, in Cvetka HORVAT, gospodinja, Gančani 128; Vili ROUS, planer materiala, Beltinci, Kocljevo naselje 17, in Marija ZVER, kontrolorka polic, Ižakovci 67.

umrli

Marija Fuchs, 82 let, Schrems, Avstrija; Franc Šajnovič, 25 let, Melinci 49; Janez Ficko, 25 let, Trdkova 45; Anton Ficko, 72 let, Gornji Črnci 3; Helena Ktironja, 59 let, Moščanci 42; Etelka Rituper, 69 let, Kuštanovci 16; Regina Straus, 73 let, Puconci 23; Franc Serec, 6 ure, Gederovci 2; Drago Bunderla, 20 let, Matjaševci 2; Marjan Tkalec, 23 let, Dokležovje 105; Marjan Zohar, 24 let, Brezovci 40; Štefan Vinkovič, 31 let, Gančani 242; Herman Fartek, 40 let, Kuzma 107; Jože Maučec, 46 let, Murska Sobota, Verdijeva 4; Janez Zorko, 51 let, Ižakovci 144; Jože Hull, 55 let, Grad 42; Aladar Šebjanič, 59 let, Gornji Petrovci 55; Ignac Kuzma, 59 let, Melinci 24; Štefan Jerič, 60 let, Gančani 173; Mihael Matiš, 60 let, Kuzma 96; Evgen Toth, 63 let, Domanjševci 35; Ivan Flisar, 65 let, Murska Sobota, Zorana Velnjerja 3; Jože Horvat, 65 let, Lipa 12; Franc Borovnjak, 66 let, Skakovci; Koloman Cug, 67 let, Ivanovci 23; Matija Slavic, 69 let, Beltinci, Panonska ulica 63; Jože Hochstätter, 72 let, Lipa 126; Karel Zamedič, 72 let, Čepinci 68; Anton Brunec, 73 let, Dokležovje 59; Alojz Kerec, 76 let, Cankova 4; Koloman Celec, 77 let, Bodonci 111; Nikolaj Ficko, 79 let, Ivanovci 32; Ludvik Kandal, 79 let, Vučja gomila 4; Emil Dora, 79 let, Motvarjevci 14; Jože Kokol, 79 let, Melinci 118/b; Andrej Kolenko, 82 let, Melinci 99; Jože Nemec, 85 let, Sebeborci 64; Matija Maučec, 86 let, Noršinci 34; Franc Lucu, 88 let, Adrijanci 14; Adam Farkaš, 98 let, Lončarovci 36; Jolanka Balaic, 47 let, Selo 60; Aranka Gergar, 67 let, Središče 37; Gizela Hajdinjak, 68 let, Dolnji Slaveči 6; Marija Jakob, 69 let, Lipovci 117; Ana Glavač, 70 let, Melinci 86; Karolina Voroš, 70 let, Središče 23; Etelka Antalič, 72 let, Selo 77; Ana Bežan, 74 let, Grad 58; Marija David, 74 let, Šalovci 79; Ana Grah, 75 let, Murska Sobota, Vegova 9; Elizabeta Sušec, 76 let, Beltinci, Krožna ulica 3; Marija Kuplen, 76 let, Tropovci 56; Marija Horvat, 78 let, Černelavci 50; Emilija Kodila, 78 let, Sebeborci 55; Rozina Vidonja, 79 let, Dolnji Slaveči 150; Marija Raduha, 79 let, Lipovci 184; Johana Kojek, 80 let, Bakovci 39; Marija Šeruga, 80 let, Murska Sobota, Zorana Velnjerja 6; Marija Forjan, 80 let, Bratonci 127; Gizela Kisilak, 82 let, Kramarovci 26; Verona Farkaš, 82 let, Beltinci, Kocljevo naselje 24; Verona Horvat, 82 let, Noršinci 42; Jožefa Marič, 82 let, Murska Sobota, Staneta Rozmana 14; Frančiška Sever, 83 let, Poznanovci 67; Terezija Kuhar, 84 let, Markišavci 2; Marija Pintarič, 85 let, Večeslavi 7; Lucia Malec, 90 let, Lemerje 2; Marija Kuzmič, 91 let, Otovci 25.

krvodajalci

GERLINCI — Jožefa Bonifasti (6), Slavko Gomboc (4), Avgust Gomboc (3), Franc Gomboc (6), Franc Bohnec (3), Marija Benko (4), Oto Gomboc (9), Jože Gomboc (3), Jože Iskra (7), Anton Fenas (13), Karel Reiter (4), Štefanija Durič (10), Štefanija Opaka (6), Marija Prelec (4), Jožefa Haužar (2), Marija Gomboc (16), Emilija Tomec (3), Franc Flegar (7), Irena Glegar (7).

KOROVCI — Anton Žilavec (12), Vili Žilavec (1), Alojz Ciglar (9), Leopold Kočar (2), Etelka Kolmanko (5), Marija Lang (11), Franc Kolmanko (2), Marjeta Šnur (3), Albina Žilavec (3), Jože Gomboc (1), Jože Gomboc (2), Ferdinand Vogrinčič (1), Milan Rojko (2).

CANKOVA — Marjan Slak (7), Dušan Kristl (2), Milan Osterc (4), Danilo Kocijan (2), Milan Fridau (2), Anton Barbarič (15), Alojz Zalman (5), Ivan Sever (4), Ernest Bagula (1), Nabojša Milošević (3), Viktor Nemec (2), Janez Mencinger (2), Anton Fakin (11), Antonija Lovenjak (7), Franc Benkič (16), Ivan Šinko (3), Vlado Molnar (3), Marijana Rojko (10).

DOMAJINCI — Anton Zorjan (4), Karel Škotnik (2), Franc Škotnik (3), Ludvik Kornhauser (5), Franc Maček (6), Jože Pergar (6), Marija Benko (5), Marija Sapač (2), Franc Celec (4).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Tatjana Kočar (2), Vlado Žbül (1), Jožica Žbül (3), Helena Ribaš (2), Branimir Kuzma (7), Nikolaj Dundek (10), Štefan Ščančar (3), Ernest Kočar (8), Vladimir Šinko (2), vsi iz Skakovci; Alojz Hari (8), Jože Barbarič (2), Erika Vučak (3), Marjan Hari (2), Štefan Šipoš (9), vsi iz Krašci; Drago Marič (5), Rogašovci; Marija Berke (13), Murska Sobota, Kardoševa 4; Alojz Majer (3), Lesna predelava M. Sobota; Franc Bukovec (3), Kobilje; Franc Fartek (62), Tovarna mlečnega prahu M. Sobota; Karel Sinic (8), KIK Pomurka; Zdravko Ambruš (14), Gorenje-Elrad; Drago Tratnjek (3), Miran Novak (3), Dušan Cvetko (1), Milan Hari (1), vsi zdravstvena šola Rakičan; Vinko Jerič (17), Gradbeništvo Pomurje; Stanislav Vlaj (13), Panonija M. Sobota; Franc Horvat (19), Murska Sobota, Cankarjeva 31; Ignac Raščan (8), Podjetje Sobota M. Sobota; Franc Šinko (5), Jože Vratuša (5), Anton Kous (4), Franc Drvarič (4), Krašci; Marija Rojko (3), Franc Hajdinjak (7), Marjeta Božičnik (9), vsi iz Cankove.

VSEM KRVODAJALCEM HVALA!

RADMOŽANCI

Melioracije so končane

Med Ledavo in radmožanskim kanalom so bile velike močnosti za pridobitev nove površine obdelovalne zemlje, ki do sedaj niso bile izkoriščene. Jeseni lanske leto so preorali okrog 50 hektarjev pašnikov ter jih tako usposobili za obdelovalno in rodovitno zemljo. Morali so odstraniti precej grmičevja in posekati drevesa, ki so bila v zasebnem lastništvu.

Še v mesecu decembru so položili drenažne cevi in uredili manjše odtočne kanale, ki omogočajo, da voda ne bi stala na zemlji. Najbolj pereče vprašanje je most na radmožanskem kanalu, ki je v dokaj slabem stanju toda v KS nimajo toliko finančnih sredstev, da bi bilo dovolj za popravilo mostu. Krajsani so obljubili, da bodo tudi sami prispevali nekaj prostovoljnih delovnih ur pri popravilu mostu.

F. Feher

KAKO JE UREJENA PREHRANA MED DELOM?

V nočni izmeni nimajo tople malice

Eden izmed članov socialne varnosti delavcev v lendavski občini je gotovo tudi organizirana prehrana med delom. V dosedanjih razpravah o socialni varnosti delavcev v ob-

čini je bilo med drugim ugotovljeno, da sedanja organizacija prehrane med delom ni popolna, saj imajo toplo malico le delavci, ki delajo v dnevnih izmenah, ne pa tudi

tisti, ki delajo ponoči. Težave so seveda tudi s tistimi, ki delajo na oddaljenih gradbiščih, zato pa je vse več prošelj za regresiranje malice v obliki bonov. Za delavce organizacij

zdrženega dela lendavske občine kuhajo v lastnih kuhinjah. Take organizacije so tri, vendar kuhajo malico tudi za delavce nekaterih drugih TOZD. Prehrano, v gostinskih delovnih organizacijah imajo organizirano delavci treh delovnih organizacij, tak način pa je tudi najdražji. Sindikati bi se morali dogovoriti z Integralom TOZD Gostinstvo, ki je menda pripravljen organizirati družbeno prehrano, vendar pa bi ob tem veljalo povedati, da bi le-ta morala biti kakovostna in cenejša. Iz preteklosti je namreč znano, da so gostinske organizacije pripravljale tople malice, vendar z njo delavci v združenem delu niso bili zadovoljni. Vsekakor pa bo potrebno najprej zagotoviti topel obrok delavcem v nočni izmeni.

Jani D.

Trgovci radi ustrežejo

Predzadnjo nedeljo (17. januarja) je bila v Murski Soboti dejna trgovina Dom na Lendavski cesti. V razmeroma kratkem času (od 7. do 11. ure) je ustvarila dober promet, kar utemeljuje upravičenost poslovanja vsaj enega lokala z živili tudi ob nedeljah. Zanimiv je spisek blaga, ki so ga kupili nedeljski kupci: 102 kilograma kruha, 98 litrov mleka, 20 kilogramov sadja, 51 kilogramov mesnih izdelkov, 24 mesnih konserv, 210 steklenic piva, 105 litrov vina, 360 steklenic slatine (brizganci 13 so bili slabi), 40 litrov žganih pijač, 110 steklenic brezalkoholnih pijač, 15 zavitkov kave, 70 zavojčkov cigaret itd.

Občani Murske Sobotne in okolice imajo torej srečo, saj jim domači trgovci radi ustrežejo tudi ob nedeljah. Dobro bi bilo, ko bi tudi v ostalih pomurskih občinskih središčih imeli nedeljske dežurne trgovine, nič pa ne bi bilo narobe, če bi za kako uro ob nedeljah odprli tudi trgovino v kakem večjem krajnem središču, saj se nemalokrat zgodi, da ob delavniku ne utegneš ali pa pozabiš kupiti vse, kar rabiš v nedeljo.

S. S.

Kako zaježiti „šušmarstvo“?

Ni bilo prvič in verjetno ne zadnjič, da delegati zborov občinske skupščine postavijo na seji vprašanje, kako je s šušmarstvom v lendavski občini. In kakšen odgovor dobijo? Premoženjsko korist pri šušmarjih je zelo težko ugotoviti, ne obstaja nobena evitenda o dohodku (kako sploh bi, saj običajno kršitelji zakonov, in »šušmarji« to nedvomno so, o tem ne vodijo se-

znama). Uprava za družbene prihodke se pogosto srečuje s to problematiko, lani so evidentirali 38 takih, ki so opravljali razne storitve brez dovoljenja. Koliko pa jih je bilo kaznovanih? Inšpekcijski organi menda obdelujejo podatke, trije so v postopku. »Šušmarstvo« pa vendarle ni problem posameznika, temveč celotne družbe, zato se v učinkovitejšem reševanju pro-

blematike morajo vključiti tudi krajevne skupnosti in obrtna združenja. Primerno bi torej bilo, da bi o tem razpravljali v sleherni krajevni skupnosti, saj krajsani najbolj poznajo stanje na svojem območju, nedvomno pa tudi tiste, ki se s tem ukvarjajo. Govoriti je torej potrebno o konkretnih ljudeh, saj druga pot ne bo pripeljala do rešitve problema. Jani D.

Se dovolj zavedamo posledic alkoholizma?

Alkoholizem in združeno delo

I. del

Smo v obdobju, ko si moramo vsi kar najbolj prizadevati za gospodarske uspehe v naših delovnih organizacijah, saj bomo le na ta način prebredli težave, ki pestijo naše gospodarstvo. Med ta naša prizadevanja pa mora soditi tudi organizirana akcija proti alkoholizmu in njegovimi posledicami v delovnem okolju.

Ker vemo, kako alkohol deluje na človeka, si lahko natančno predstavljamo, kako in koliko bo naredil oziroma proizvedel alkoholik. Če gre za fizičnega delavca, bo ta naredil manj, ves čas pa bo izpostavljen nesreči na delovnem mestu. Umški delavec pod vplivom alkohola ne more biti zbran, s svojimi odločitvami pa lahko povzroči veliko škodo. Ne glede na poklic ali delovno mesto, alkoholik ne more tvorno sodelovati v organih samoupravljanja in se tako zaradi alkohola odreka svoji temeljni pravi-

ci, ki mu jo zagotavlja ustava in zakon o združenem delu. Niso redke delovne organizacije, ki imajo v svojih organih samoupravljanja alkoholike. Ti so brez lastnega mnenja, ni jim do izboljšav, ne do disciplinskih ukrepov, ki bi pomagali k večji produktivnosti. Najhuje pa je, da alkoholik negativno vpliva na sodelavce, predvsem mlade, jih nagovarja k pitju alkoholnih pijač, ob tem pa nenehno prihaja v konflikt s predpostavljanimi, še posebej, če ti niso alkoholiki.

Vedeti moramo, da se alkoholizem na delovnem mestu pokaže relativno pozno, takrat, ko je alkoholikova družina že v razpadu. Šele ko pride do nesreče pri delu ali večdnene neopravičenega izostanka, se pokaže alkoholik v pravi luči. To je ponavadi prva priložnost, ko delovna organizacija ukrepa, ko več ne more in ne sme zapirati oči pred problemom. Toda za-

radi splošne tolerance do pitja alkoholnih pijač v marsikateri delovni organizaciji ne storijo ničesar, alkoholik pa se še bolj vdaja pijači, saj mu tega nihče več odločno ne prepreči.

Lahko bi rekli, da je naša družba v celoti preveč strpna do pojava alkoholizma. Kako bi sicer tako neprizadeto podpirala »pravice« alkoholikov, kot so npr. koriščenje dopusta v več delih (namesto »plavil«), 2 do 3 mesece trajajoče bolniške staleže (zaradi alkoholizma) povprečno 10 let krajšo delovno dobo, invalidsko upokojevitve zaradi posledic alkoholizma, ob vsem tem pa dopuščala alkoholikov malomaren odnos do dela in družbene lastnine.

Kakšne možnosti ima v boju proti alkoholizmu združeno delo in kaj mislijo o tem problemu uspešno zdravljeni alkoholiki, bomo lahko prebrali v naslednji številki.

Pripravila: dr. Zdenka Čebašek — Travnik

Radijski in televizijski spored od 29. januarja do 4. februarja

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 14.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.29 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon 21-232)	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodno-zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Pota mladitve — Radijski disko klub, 18.00 — So točje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Na kaj minut z ..., 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Delegatska tribuna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
10.50 Propagandna oddaja, 10.55 Schlading: Smuk za moške prenos (do 12.15/40), 16.30 Propagandna oddaja, 16.35 Smuk za moške, posnetek iz Schladinga, 17.25 Poročila, 17.30 Jelenček, otroška serija TV Zagreb, 18.00 Domači ansambli: Ptuj 81, 18.30 Obzornik, 18.45 Človekovo telo: Drug način uravnavanja življenja — hormoni, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Marodič: Naša krajevna skupnost — Solidarnost, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 Ne prezrite, 21.10 Ti dnevi ta leta: Filmska kronika 1950, 2. del, dokumentarna serija, 21.50 Po-	8.00 Poročila, 8.05 Potovanje skratka Spančkolina, češka otroška serija, 8.15 Ciciban, dober dan: Čiv, čiv, še dolgo bom živ, 8.30 Zbis: Kje živi tvoja pravljica, 8.50 Kuhinja pri violinskem ključu, 9.20 Jelenček, otroška serija TV Zagreb, 9.50 Pustolovščina, otroška serija TV Beograd, 10.20 Zgodovina letalstva, francoska serija, 11.15 Za zdravo življenje, 11.25 Otok in igra, 11.45 Propagandna oddaja, 11.50 Haus: Smuk za ženske, prenos, 13.00/25 Poročila (do 13.05), 15.55 Poročila, 16.00 Košarka Partizan-Cibona, prenos v odmoru Propagandna oddaja, 17.30 Baron Münchhausen, 2. del sovjetskega mladinskega filma, 18.40 Naš kraj, 18.55 Zlata ptica	9.35 Poročila, 9.40 Živ, zav, otroška matineja, 10.35 S. Zaninovič: Ko sem bil vojak, nadaljevanje TV Beograd, 10.55 TV kazipot, 11.15 Domači ansambli: Ansambel Avsenik, 11.40 Propagandna oddaja, 11.45 Schlading: Smuk za moške, prenos, 13.15/40 Poročila (do 13.20/45), 15.20 Gostilna Šifrer, 16.10 Priljubljeno tišino, oddaja za slušno prizadet, 16.30 Poročila, 16.35 Blokada, ameriški film, 18.00 Športna poročila, 18.15 625, 18.45 Dolina reke Treske, dokumen-	9.50 Propagandna oddaja, 9.55 Haus: Slalom za ženske, prenos 1. teka (do 11.00/25), 11.50 Propagandna oddaja, 11.55 Haus: Slalom za ženske, prenos 2. teka (do 12.45/13.00), 14.45 Kmetijska oddaja, TV Zagreb, 15.45 Propagandna oddaja, 15.50 Slalom za ženske, posnetek iz Hausa, 17.00 Poročila, 17.05 Zgodovina letalstva, francoska serija, 18.00 Delegatski vodnik: Delegatski sistem v krajevni skupnosti, 18.20 Zozdravstvo: Ukrepajmo pravočasno, 18.30 Obzornik, 18.45 Mladi upi, mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak.	9.50 Propagandna oddaja, 9.55 Haus: Slalom za moške, prenos 1. teka (do 11.00/25), 11.50 Propagandna oddaja, 11.55 Haus: Slalom za moške, prenos 2. teka (do 12.45/13.00), 16.00 Propagandna oddaja, 16.05 Slalom za moške, posnetek iz Hausa, 17.15 Poročila, 17.20 Potovanje skratka spančkolina, češka risana serija, 17.30 Jugoslovanski narodi v pesmi in plesu: Pave in njegove samice, 18.00 Pisani svet: Nenavadni dogodki v gozdu, 18.30 Obzornik, 18.45 Mostovi Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost, 19.00 Knjiga.	9.50 Propagandna oddaja, 9.55 Schlading: Veleslalom za ženske, prenos 1. teka (do 11.20/45), 12.20 Propagandna oddaja, 12.25 Schlading: Veleslalom za ženske, prenos 2. teka (do 13.30/55), 16.05 Propagandna oddaja, 16.10 Veleslalom za ženske, posnetek iz Schladinga, 17.20 Poročila, 17.25 Ciciban, dober dan: Naš vrtec je ob meji, 17.45 Padla z neba, češka otroška serija, 18.15 Pozdravljena, Makedonija, 18.30 Obzornik, 18.45 Državni ansambel gruzinske folklore, 1. del, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Resnična narava Bernardette, kanadski film, 21.35 Miniature: Umetniki in	8.55 TV v šoli: TV kolektor, Prva pomoč, Zvezde, Celinski gozd, 10.00 Poročila, 10.05 Početniški spored za dijake (do 13.05), 15.30 TV v šoli: Kaj je zdravilo (do 16.00), 17.05 Poročila, 17.10 Glasba za cisticane: Fičirč, 17.25 Kuhinja pri violinskem ključu: Kobilja jaja, 18.00 Mozaik kratkega filma, 18.30 Obzornik, 18.45 Zadnji vlak, dokumentarna oddaja TV Skopje, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Studio 2, 21.30 Človek eno leto v mozaiku milijonov let, dokumentarna oddaja vzhodnonemške TV, 22.15 V znamenju.
ročila, 21.55 Spremljamo — sodelujmo, športna oddaja, 22.05 Nočni kino: Državljan Kane, ameriški film	— 1001 noč: Zgodba o rezu in oderuhu, 19.05 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Naše 14. srečanje, 21.45 Zrcalo tedna, 22.00 Lola Montez, francoski film, 23.45 Poročila	tarna oddaja TV Skopje, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.22 TV in radio nocoj, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 D. Mihajlovič-R. Grlič-S. Karanović: Petrijin venec, nadaljevanje TV Beograd, 20.50 Milan, Rubikova kocka — dokumentarni oddaji, 21.30 Športni pregled, 22.00 Poročila.	19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 I. Gaal: Dva vlaka dnevno, madžarska drama, 21.10 Kulturne diagonale, 21.55 V znamenju.	19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Aktualno, 20.45 Propagandna oddaja, 20.50 E. L. Vojnich: Obad, sovjetska nadaljevanje, 21.55 V znamenju.	spremljevalci, 22.00 V znamenju	Oddajniki I. TV mreže: 17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Lj, Kozo-
Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Književnost na TV, otroška oddaja, 18.15 Mladinska oddaja, 18.45 Zvezde, ki ne ugašajo, zabavno glasbena serija, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Glasbena dogajanja, 20.50 Zagrebška panorama, 21.05 Naš čas, dokumentarna serija, 21.55 Nočni kino: Iskanja, slovenski film (do 23.40)	Prvi program 10.00 Poročila, 10.05 Izobraževalni spored, 13.25 Nogometni turnir, 15.15 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, 16.15 Košarka: Partizan-Cibona, 17.45 Izbrano, 18.15 Mali koncert, 18.30 Ti dnevi, ta leta, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zlatu na sledi (film), 21.55 Dnevnik, 22.10 Ponočna promenade.	Prvi program 9.50 Poročila, 10.00 Nedeljski zabavnik, 11.00 Zgodbe iz gozda, 11.30 Narodna glasba, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Govorimo o zdravju, 13.30 Zaščitena narava SRH, 14.00 Tretji program, 14.30 SP v smučanju, 15.15 Kozmos, 16.15 Igrani film, 17.30 Nedeljsko popoldne, 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Petrijin venec, 21.00 Morje, ljudje, obale, 21.30 Športni pregled, 22.00 Dnevnik.	Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Zgodbe po Shakespeareju, 18.00 Deček skok, otroška serija, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Telesport, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Potepoh spoznanj, 20.55 Zagrebška panorama, 21.15 Lice ob licu, ponovitev zabavno glasbene oddaje (do 22.05)	Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Otroška oddaja, 18.15 Življenje knjige, 18.45 Glasbeni amaterji, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Koncert narodne glasbe, 20.45 S sovjetskimi partizani po Makedoniji, dokumentarna oddaja, 21.35 Zagrebška panorama, 21.50 Izviri (do 22.20)	Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Majske igre, otroška oddaja, 18.15 Naša obramba, 18.45 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Srečanja... oddaja iz kulture, 20.45 Zagrebška panorama, 21.05 Lyon: EP v umetnostnem drsanju (moški prosto), prenos EVR (do 23.00)	TV ZAGREB
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
Prvi program 10.00 Poročila, 10.05 Izobraževalni spored, 16.30 SP v smučanju (posnetek), 17.35 Poročila, 17.45 Literarna ura, 18.15 TV kolektor, 18.25 Kronika občin Rijeke, 18.45 Namesto topliste, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Potovanje Charlesa Darwina, 21.05 Dober večer, 21.50 Dnevnik, 22.05 Petek ob 22. uri.	Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 11.50 SP v smučanju, 13.30 Opoldanska redakcija, 15.05 Vse bo zopet dobro (film), 16.45 Grisu-zmajček, 17.10 Lutke, 17.15 Pasje zgodbe, 17.40 Spanček Zaspalček, 17.45 Pogovor o SP v smučanju, 18.25 Dober večer v soboto, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zabavna oddaja, 22.05 Šport.	Prvi program 10.15 Vzgojna oddaja, 10.45 Novinarska konferenca, 11.45 SP v smučanju, 15.05 Tarzan-opičji človek (film), 16.45 Bela žena, 17.15 Nils Holgersson, 17.40 Helmi, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Ljudska glasba Avstrije, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Spoznanja prevaranta Felixa Krulla, 20.30 Šport, 21.15 Bratsko srce Jojja Kalmana, 22.45 Šport.	Prvi program 8.45 Izobraževalni spored, 15.35 Izobraževalni spored, 16.45 SP v smučanju, 17.40 Poročila, 17.45 Oddaja za otroke, 18.15 TV kolektor, 18.25 Kronika občin Osijek, 18.45 Glasbeni portreti, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V jedru, 20.50 Manhattan (film), 22.25 Dnevnik.	Prvi program 8.55 Izobraževalni spored, 15.25 Izobraževalni spored, 17.40 Poročila, 17.45 Oddaja za otroke, 18.15 TV kolektor, 18.25 Kronika občin Osijek, 18.45 Glasbeni portreti, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V jedru, 20.50 Manhattan (film), 22.25 Dnevnik.	Prvi program 9.00 Izobraževalni spored, 16.45 SP v smučanju, 17.35 Poročila, 17.45 Majske igre, 18.15 TV kolektor, 18.25 Kronika občin Gospiča, 18.45 Aktualnosti, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zabavna sreda, 22.10 Dnevnik.	TV ZAGREB
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.50 SP v smučanju, 12.30 Kamera, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.30 Tom Sawyer, 17.55 Spanček Zaspalček, 18.00 Pan-optikum, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pogovori o SP v smučanju, 21.10 Made in Austria, 22.00 Šport, 22.20 Nočni studio.	Drugi program 17.00 Ljubite klasiko?, 17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Dva x sedem, 18.25 Pink panter, 18.50 Raziskovanja danes, 19.00 Za ljubitelje filma, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dona Rosita ali Govorica rož, 22.05 Religija, 22.10 Sumnja (film).	Prvi program 10.15 Vzgojna oddaja, 10.45 Novinarska konferenca, 11.45 SP v smučanju, 15.05 Tarzan-opičji človek (film), 16.45 Bela žena, 17.15 Nils Holgersson, 17.40 Helmi, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Ljudska glasba Avstrije, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Spoznanja prevaranta Felixa Krulla, 20.30 Šport, 21.15 Bratsko srce Jojja Kalmana, 22.45 Šport.	Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 9.55 Smučanje, 11.30 Kamera, 11.55 Smučanje, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.30 Lasse, 17.55 Spanček Zaspalček, 18.00 Konjske zgodbe, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 SP v smučanju v studiu, 21.50 Kaz and Co (film).	Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 9.55 Smučanje, 11.30 Kamera, 11.55 Smučanje, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.30 Lasse, 17.55 Spanček Zaspalček, 18.00 Konjske zgodbe, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 SP v smučanju v studiu, 21.50 Kaz and Co (film).	Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 9.55 SP v smučanju, 11.30 Nemčija, Nemčija, 12.15 Veselje z zabavo, 12.25 Smučanje, 13.30 Opoldanska redakcija, 17.00 Mladinski program, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 SP v smučanju v studiu, 21.00 Jules in Jim (film), 22.45 Šport.	TV AVSTRIJA
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
8.45 Šolska TV, pon. ob 14.40 16.55 Beg v ječo, TV igra, 17.55 5 minut meteorologije, vremenska napoved, 18.00 Prijatelj narave, 18.20 10 minut za ribiče, 18.30 Šola za starše, trije malčki, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Delta, 20.25 Bančni rop, am. film, 21.45 Se pol ni res, kviz, 22.15 Grafičarka Wanda Szykzszian, 22.25 TV dnevnik.	8.20 Šolska TV, 9.25 Spored za otroke, 10.25 TV reprice, 11.50 Smuk iz Schladinga, 13.45 Risanka, 14.10 Za otroke: Šah, Lej!, 14.55 Pulzus, 15.50 Išče se reporter, 17.20 Družinski magazin, 18.00 Kuhajmo, 18.30 Parabola, 20.00 Moj stric Benjamin, film, 21.35 Plešem samo jaz!, 22.25 TV dnevnik, 22.35 Celi svet je naš, češka film.	8.40 Šola za vsakogar, 9.40 Spored za otroke, 11.45 Smuk iz Schladinga, 14.10 Pesmi doni, 14.35 Casablanca, ameriški film, 16.15 Najboljši športnik leta, 17.30 Priporočamo naše sporede, 17.55 Kviz, 19.00 Teden: aktualnosti, reportaže, 20.00 Poročila, 20.15 Risanka, 20.30 Kalmanov večer: operete, 22.00 Pesnik Kosztolanyi, 22.30 Poročila.	Drugi program 18.00 Vidiki, 18.30 Lunarna baza Alfa 1, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ljuba družina, 21.05 Dok. oddaja, 21.50 pred 10, 22.20 F kot Fairbanks (film).	8.30 in 14.00 Šolska TV, 15.35 Utica, 16.05 Večeri v Golyavaru, Uporaba energije, 16.55 Smučanje: slalom za moške, 17.35 Kratek film, 18.00 Dirjanje, spored Judite Szűcs, 18.30 Kronika Južnega Alfoida, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Kaviar ni vedno nujen, 5. del, 20.55 Studio 82, kulturni tehnik, 21.55 Lahko verjamemo lastnim očem? 22.35 TV dnevnik.	8.05 in 14.00 Šolska TV, 10.00 TV reprice: Delta, Charliejevi angelčki, Resna glasba, Kviz, 16.00 Major Zeman, nadaljevanje, 17.15 Veleslalom za ženske, 18.25 Naše mesto v svetu: Meso, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Omleta, TV variacija igre I. Brešana, 21.25 Tema tega tedna, 21.30 EP v umetnostnem drsanju, tekmovanje parov, prenos iz Lyona, 22.30 TV dnevnik.	8.30 in 14.20 Šolska TV, 16.35 British Museum, 17.00 Poklicna posvetovalnica, 17.15 Za najstnike, 17.55 Pred poslovalnico za delo na zapadu, 18.20 TV borza, 18.30 Šola za starše, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Družinski krog, magazin, 20.50 Zapijmo, 7 del, 20.55 Ilegalni komunistični tisk na Madžarskem, 21.50 Tveganje, konkurenca na svetovnem tržiču, 22.20 TV dnevnik.

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Leto XVI

Murska Sobota, dne 28. januarja 1982

Št.: 3

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

28. Odlok o določitvi odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih in gozdnih zemljišč skupščine občine Ljutomer.
29. Dopolnilo k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske požarne skupnosti Ljutomer za obdobje 1981—1985.
30. Sklep o ugotovitvi, da je dopolnilo k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske požarne skupnosti Ljutomer za obdobje 1981—1985 veljavno.
31. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka za območje krajevnih skupnosti Pertoča, ki obsega naselja Fikšinci, Ropoča, Pertoča in Večeslavci.
32. Popravek sklepa o pooblastitvi strokovne službe Občinske skupnosti socialnega skrbstva Gornja Radgona za izvajanje predzakonskega in zakonskega svetovanja.
33. Popravek sklepa o ustanovitvi Centra za socialno delo Gornja Radgona.
34. Popravek Statuta občine Lendava.
35. Sklep o imenovanju odbora za nadzor nad zbiranjem, razporejanjem in uporabo samopriskevka za območje občine M. Sobota.

28

Na podlagi 14. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 1/79, 11/81) in 204. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja, št. 10/74) je skupščina občine Ljutomer na seji Zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 24. 12. 1981 sprejela

ODLOK

O DOLOČITVI ODŠKODNINE ZARADI SPREMEMBE NAMEMBNOSTI KMETIJSKIH IN GOZDNIH ZEMLJIŠČ

1. člen

Kdor spremeni namembnost kmetijskega ali gozdnega zemljišča na podlagi lokacijskega dovoljenja ali drugega upravnega akta, ali če spremeni namembnost brez akta, zato ker ta ni predpisan ali pa je v nasprotju s predpisi tako, da se to zemljišče ne uporablja za kmetijsko ali gozdno proizvodnjo plača odškodnino zaradi spremembe namembnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča po tem odloku.

2. člen

Za kmetijska zemljišča se štejejo:

1. kmetijsko obdelovalna zemljišča (njive, vrtovi, plantažni sadovnjaki, vinogradi, hmeljišča in travniki),
2. kmetijsko neobdelovalna zemljišča (pašniki, barjanski travniki, plantaže gozdnega drevja in trstičja)

Za določanje kulture zemljišč veljajo podatki iz zemljiškega katastra.

Zemljišča, ki so sicer z dolgoročnimi prostorskimi plani namenjeni za zidavo, se do začetka gradnje štejejo za kmetijska zemljišča.

3. člen

Odškodnina se plača od površine zemljišča, ki je po zazidalnem načrtu ali lokacijskem dovoljenju določena za gradnjo objekta ali izkoriščanja rudnin in do površine zemljišča, ki je z zazidalnim načrtom ob lokacijskem dovoljenju namenjena za redno rabo objekta, pri čemer se šteje, da je za redno rabo objekta določeno vse zemljišče, ki po zazidalnem načrtu sodi k objektu.

4. člen

Odškodnino zaradi spremembe namembnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča odmeri v upravnem postopku občinski

upravni organ pristojen za lokacijske zadeve. Brez potrdila o plačani odškodnini se ne sme izdati gradbeno dovoljenje oziroma dovoljenje o izkoriščanju rudnin, prav tako pa ne začeti gradnje na podlagi priglasitve. Odškodnina se plača v enkratnem znesku na račun kmetijske zemljiške skupnosti občine Ljutomer. Kmetijsko-zemljiški skupnosti občine Ljutomer se vroči vsaka odločba s katero se odmeri odškodnina na podlagi tega odloka.

5. člen

Odškodnina se določi za kvadratni meter ob upoštevanju kakovosti zemljišča in sicer:

— kmetijsko obdelovalna zemljišča	
I. katastr. r.	100.00 din
— kmetijsko obdelovalna zemljišča	
II. katastr. r.	80.00 din
— kmetijsko obdelovalna zemljišča	
III. katastr. r.	60.00 din
— kmetijsko obdelovalna zemljišča	
IV. katastr. r.	40.00 din
— kmetijsko obdelovalna zemljišča	
V., VI. katastr. r.	30.00 din
— kmetijsko obdelovalna zemljišča	
VII., VIII. kat. r.	20.00 din

Za kmetijsko neobdelovalna zemljišča in gozdna zemljišča se plača 20.00 din/m².

Za uvrstitev zemljišč v posamezne razrede se upoštevajo podatki iz zemljiškega katastra.

6. člen

Gradnja objektov za rejo govedi, konj, prašičev in drobnice s pripadajočimi objekti, gradnja gozdnih prometnic in dovoznih poti do gorskih in hribovitih predelov ter gradnja rastlinjakov se ne šteje za spremembo namembnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča.

7. člen

Odškodnina se ne plača, kadar se spremeni namembnost kmetijskega ali gozdnega zemljišča za potrebe JLA ali za namene v okviru programa splošnega ljudskega odpora, če se gradijo objekti za urejanje vodnih razmer, vzdrževanja naravnih vodotokov, vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi.

8. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odlok preneha veljati odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega ali

V Statutu občine Lendava, objavljenem v Uradnih objavah občin Pomurja, št. 37/81 z dne 12. novembra 1981, so bile pri primerjanju z izvirnikom ugotovljene napake, zato na podlagi določil poslovnika Skupščine občine Lendava dajem

POPRAVEK Statuta občine Lendava

1. V preambuli se številka »2082« nadomesti s številko »1981«;
2. V 3. odstavku 90. člena se beseda »ustanov« nadomesti z besedo »ustavno«;
3. V 3. stavku 106. člena se za besedami »kadar organizacija« vnese beseda »socialistične«, beseda »zvez« pa se pravilno glasi »zveze«;
4. V 113. členu se beseda »zavarovanja« pravilno glasi »zavarovana«;
5. V 119. členu se za besedami »ali z delom« vnese beseda »delavcev«;
6. V 2. odstavku 181. člena se v predzadnji vrsti beseda »določa« pravilno glasi »odloča«;
7. V 270. členu e v 1. točki, prva alineja številka »21« nadomesti s številko »23«, v drugi alineji 1. točke se številka »6« nadomesti s številko »2«, v 2. točki se številka »5« nadomesti s številko »6« in v 4. točki se številka »2« nadomesti s številko »3«;
8. V 298. členu se v drugi vrsti črta beseda »zato«;
9. V 316. členu se v drugi alineji beseda »izvršenje« pravilno glasi »izvrševanje«;
10. V 342. členu se naziv uprave inšpekcijskih služb pravilno glasi »Uprava za inšpekcijske službe občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota«;
11. V 371. členu, 2. odstavek se beseda »pravo« pravilno glasi »pravico«;
12. V 390. členu se v 3. vrsti beseda »prejema« pravilno glasi »prijema«.

Številka: 011-1/79-1
Datum: 30. 12. 1981

Sekretar
Skupščine občine Lendava
Marija HAJÖS, l. r.

Skupščina občine Murska Sobota je na podlagi 5. člena Odloka o uvedbi samoprispevka za območje občine M. Sobota na 51. seji zbora združenega dela in 47. seji zbora krajevnih skupnosti in 50. seji družbenopolitičnega zbora, dne 18. 12. 1981 sprejela

SKLEP

V odbor za nadzor nad zbiranjem, razporejanjem in uporabo samoprispevka za območje občine Murska Sobota se imenujejo:

1. predsednik: Peter BRUNEC, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Murska Sobota
2. član: Emerik HANC, Služba družbenega knjigovodstva Murska Sobota
3. član: Štefan OŠLAJ, Mura, Murska Sobota
4. član: Franc ČAGRAN, Konstruktor TOZD Pomurje Murska Sobota
5. član: Aleksander KERČMAR, Krajevna skupnost Gornji Petrovci
6. član: Jože KOLARIČ, Krajevna skupnost Beltinci
7. član: Franc LAH, Krajevna skupnost Cankova
8. član: Srečko GROSMAN, upravni organi Skupščine občine Murska Sobota
9. član: Marija HORVAT, Skupnost socialnega varstva Murska Sobota

— po enega člana delegirajo:

1. Občinska konferenca SZDL Murska Sobota
2. Občinska zveza sindikata Slovenije Murska Sobota
3. Občinska zdravstvena skupnost M. Sobota
4. Občinska izobraževalna skupnost Murska Sobota
5. Občinska skupnost otroškega varstva Murska Sobota

Predsednik
Skupščine občine Murska Sobota
Karel SUKIČ l. r.

gozdnega zemljišča na območju občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja, št. 15/79) in odlok o spremembi odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega in gozdnega zemljišča na območju občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja, št. 29/79).

9. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 420-1/74

Datum: 24/12-1981

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Franc ŠTRAKL, ekon. l. r.

29

Na podlagi 11. in 13. člena samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske požarne skupnosti Ljutomer za obdobje 1981—1985 (Uradne objave občin Pomurja, št. 11/81) in sprejetega sklepa na skupščini občinske požarne skupnosti Ljutomer dne 27. 10. 1981.

sprejmejo

delavci v organizacijah združenega dela, temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih

DOPOLNILO

K SAMOUPRAVNEMU SPORAZUMU O TEMELJIH PLANA OBČINSKE POŽARNE SKUPNOSTI LJUTOMER ZA OBDOBJE 1981—1985

1. člen

Dopolni se tretja točka 2. člena samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske požarne skupnosti Ljutomer za obdobje 1981—1985 tako, da se dodata nova odstavka z naslednjim besedilom:

Občinska požarna skupnost Ljutomer bo v sodelovanju s krajevno skupnostjo Ljutomer in gasilskim društvom Ljutomer dogradila garaže in delavnice pri gasilskem domu Ljutomer za potrebe občinskega požarnega centra. Predračunska vrednost investicije je 2.200.000 din v cenah leta 1981. Sredstva za začetek gradnje bo zagotovila zavarovalna skupnost Triglav iz preventivnega sklada. Anuitete bodo odplačevali v naslednjih letnih zneskih:

— Požarna skupnost Ljutomer	200.000 din
— Krajevna skupnost Ljutomer	180.000 din
— Gasilsko društvo Ljutomer	100.000 din

Z letnim finančnimi načrti bodo dogovorjene tudi ostale potrebe za delovanje občinskega požarnega centra v okviru potreb in možnosti udeležencev.

2. člen

Za dogovorjeno nalogo iz 1. člena tega dopolnila se poveča program Občinske požarne skupnosti v 3. členu samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske požarne skupnosti Ljutomer za obdobje 1981—1985.

Občinska požarna skupnost bo prevzete obveznosti za odplačilo anuitet poravnala v letu 1981 iz preseženih sredstev te skupnosti, v naslednjih letih pa v okviru prispevne stopnje 0,21 % iz dohodka po osnovi BOD, kot je bilo dogovorjeno za leto 1981.

3. člen

To dopolnilo k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske požarne skupnosti Ljutomer za obdobje

1981—1985 se sprejme po istem postopku kot se je sprejemal sporazum.

4. člen

Skupščina občinske požarne skupnosti Ljutomer na osnovi 2/3 pristopnih izjav udeležencev sprejme sklep o veljavnosti.

Dopolnilo in sklep o veljavnosti se objavita v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 39/81.

Datum: 27. 10. 1981.

Predsednik
skupščine občinske požarne
skupnosti
Ivan Vrbnjak l. r.

30

Skupščina občinske požarne skupnosti Ljutomer je na osnovi 4. člena dopolnila k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske požarne skupnosti Ljutomer za obdobje 1981—1985 sprejela na svoji seji dne 21. 12. 1981

SKLEP

o ugotovitvi, da je dopolnilo k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske požarne skupnosti Ljutomer za obdobje 1981—1985 veljavno.

1. člen

Skupščina občinske požarne skupnosti Ljutomer je ugotovila, da je dopolnilo k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske požarne skupnosti Ljutomer za obdobje 1981—1985 veljavno, ker ga je sprejelo več kot dve tretini delavcev v občini — udeležencev sporazuma.

2. člen

V skladu s 4. členom dopolnila k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske požarne skupnosti Ljutomer za obdobje 1981—1985 se ta sklep in dopolnilo objavita v uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 40/81.

Datum: 21. 12. 1981.

Predsednik
skupščine občinske požarne
skupnosti
Ivan Vrbnjak l. r.

31

Skupščina krajevne skupnosti Pertoča je na podlagi 2. člena zakona o samoprispevku (Ur. l. SRS, št. 3-8/73), poročila volilne komisije o izidu referenduma z dne 3. 1. 1982, 31. člena statuta krajevne skupnosti Pertoča na svoji seji dne 17. 1. 1982 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje krajevne skupnosti Pertoča, ki obsega naselja Fikšinci, Ropoča, Pertoča in Večeslavci.

1. člen

Za območje krajevne skupnosti Pertoča se po odločitvi občanov in delovnih ljudi na referendumu dne 3. 1. 1982, ki so se z 87,34 % glasovalnega izida odločili za uvedbo krajevnega

samopriskpevka, se uvede krajevni samopriskpevek v denarju in delu.

2. člen

Samopriskpevek se uvaja za dobo petih let od 1. 2. 1982 do 31. 1. 1987 in se bo uporabljaj:

- vzdrževanje vaških cest po naseljih,
- gradnja požarno-varnostnih bazenov po naseljih,
- urejanje avtobusnih postajališč,
- vzdrževanje in manjše adaptacije vaških domov,
- sofinanciranje modernizacije ceste v Pertoči od regionalne ceste 349 skozi naselje do Večeslavec-križišče, Ropoča-Večeslavci pri hišni številki 79,
- sofinanciranje telefonskega omrežja.

3. člen

Višina samopriskpevka znaša:

- 5 % od katastrskega dohodka,
 - 1 % od netto osebnih dohodkov zaposlenih delovnih ljudi in občanov,
 - 1 % od davčne osnove iz samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih in drugih gospodarskih ter negospodarskih dejavnosti,
 - 1 % od pokojnin,
 - v delovni obveznosti za urejanje vaških cest, gradnja bazenov, urejanje vaških domov
 - 1 delovni dan — gospodarji gospodarstev, ki imajo do 2 ha zemljišč
 - 3 delovne dni — gospodarji gospodarstev, ki imajo od 2—5 ha zemljišč
 - 4 delovne dni — gospodarji gospodarstev, ki imajo nad 5 ha zemljišč
- Zavezanci samopriskpevka v delu so vsi občani-družinski člani, ki posedujejo kmetijsko zemljišče.
- Nadomestilo za neopravljeni delovni dan, ki traja 8 ur znaša 500,00 din.

4. člen

Zavezanci samopriskpevka v denarju in delu so občani, ki imajo stalno prebivališče v naseljih krajevne skupnosti Pertoča.

5. člen

S samopriskpevkom se bo predvidoma zbralo iz vseh oblik v denarju 1.800.000,00 din. 30 % od zbranih sredstev samopriskpevka se uporabljajo za skupne potrebe krajevne skupnosti — za sofinanciranje modernizacije ceste skozi naselje Pertoča do Večeslavec in skozi naselje Fikšinci, preostalih 70 % pa se uporabi za ostale potrebe po naseljih, kot je to navedeno v 2. členu tega sklepa.

Svet krajevne skupnosti bo vsako leto vnaprej razporejal koriščenje predvidoma zbranih finančnih sredstev s samopriskpevkom za komunalne potrebe po naseljih in skupne potrebe v krajevni skupnosti po referendumskem programu in zbranih predlogih vaških odborov.

6. člen

Plačevanje samopriskpevka in opravljanje delovne obveznosti so oproščeni občani, ki izpolnjujejo pogoje 10. člena zakona o samopriskpevku.

7. člen

Krajevni samopriskpevek od katastrskega dohodka in OD davčne osnove iz samostojnega opravljanja obrtnih in intelektualnih ter drugih negospodarskih in gospodarskih dejavnosti odmeri upravni organ občine M. Sobota, pristojen za prispevke in davke. Od osebnih dohodkov in pokojnin pa obračunava izplačevalec in odvede vsaki mesec za žiro račun 51900—842—035—8131 krajevna skupnost Pertoča in o tem obvesti s posebnim seznamom krajevno skupnost.

Razporeditev ter evidenco o izvršenem oz. neizvršenem samopriskpevku v delovni obveznosti vodijo vaški odbori po naseljih.

8. člen

Izterjava samopriskpevka se izvaja po predpisih, ki veljajo za izterjavo prispevkov in dakov občanov ter po določilih zakona o samopriskpevku.

9. člen

Nadzor nad izterjavo in upravljanjem delovne obveznosti in razporeditev vrši svet krajevne skupnosti in o tem poroča letno enkrat skupščini in zborom občanov o višini zbranega samopriskpevka, poteku del in uporabi sredstev.

10. člen

Ta sklep začne veljati 1. februarja 1982 in se objavi v uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 2/1982

Datum: 17. 1. 1982

Predsednik skupščine KS:
ŠADL Alojz, l. r.

32

Na podlagi pooblastila skupščine Občinske skupnosti socialnega skrbstva Gornja Radgona z 12. skupne seje zbora uporabnikov in zbora izvajalcev v Gornji Radgoni, dne 23/12-1981, dajem v objavo naslednje popravke sklepa o pooblastitvi strokovne službe Občinske skupnosti socialnega skrbstva Gornja Radgona za izvajanje predzakonskega in zakonskega svetovanja, ki je bil objavljen v Uradnih objavah občinskih skupščin Pomurja, št. 43/81, dne 31/12-1981:

1. Besedilo sklepa je pravilno: »Naloge predzakonske in delno zakonske svetovalnice na območju občine Gornja Radgona je v letu 1982 pooblaščen izvajati strokovna služba Občinske skupnosti socialnega skrbstva Gornja Radgona do reorganizacije, ko bo izvršena organizacija skupne strokovne službe za SIS družbenih dejavnosti; in bo po konstituiranju prevzel te naloge Center za socialno delo Gornja Radgona.«

2. Na koncu sklepa o pooblastitvi strokovne službe OSSS G. Radgona za izvajanje predzakonskega in zakonskega svetovanja je naslednja številka sklepa: 56-7/77-S; in datum: 23/12-1981.

TAJNIK SKUPNOSTI:
Stane MAUKO

33

Na podlagi pooblastila skupščine Občinske skupnosti socialnega skrbstva Gornja Radgona z 12. skupne seje zbora uporabnikov in zbora izvajalcev v Gornji Radgoni, dne 23/12-1981, dajem v objavo naslednje popravke sklepa o ustanovitvi Centra za socialno delo Gornja Radgona, ki je bil objavljen v Uradnih objavah občinskih skupščin Pomurja, št. 43/81, dne 31/12-1981:

1. V točki 1 je pravilno besedilo šestega odstavka določbe: »Center pri svojem delu uporablja štampljko z naslednjim besedilom: Center za socialno delo Gornja Radgona; p. o. Ta štampljka ima številko 1.

12. V točki 2 je v sedmem odstavku beseda: pečat, nadomeščena z besedo: štampljka.

3. V točki 12 je na koncu določbe dodano besedilo: v času ustanavljanja.

4. Na koncu sklepa o ustanovitvi Centra za socialno delo Gornja Radgona je naslednja številka sklepa: 025-4/80-S; in datum: 23/12-1981.

TAJNIK SKUPNOSTI:
Stane MAUKO

LESNINA proizvodno in trgovsko podjetje z lesom, lesnimi izdelki, pohištvo in gradbenim materialom s. sol. o. Ljubljana — TOZD tovarna pohištva Mizarstvo n. sub. o. Ljutomer, Prešernova 31

RAZPISUJE

po sklepu delavskega sveta naslednja prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. DIREKTORJA TOZD

Kandidat za direktorja mora poleg splošnih pogojev predpisanih z zakonom izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske, pravne ali lesne smeri
- najmanj 5 let delovnih izkušenj
- da ima moralnopolitične kvalitete in sposobnosti razvijanja socialističnih samoupravnih odnosov

2. VODJA FINANČNO-RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- visokošolska ali višješolska izobrazba ekonomske smeri
- najmanj 3 oz. 5 let delovnih izkušenj

3. VODJA SPLOŠNEGA SEKTORJA

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- visokošolska ali višješolska izobrazba pravne smeri
- najmanj 3 oz. 5 let delovnih izkušenj

Izbrani kandidati bodo imenovani za 4 leta.

Kandidati za direktorja TOZD naj pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev na naslov: „Lesnina Ljubljana, TOZD „MIZARSTVO“ Ljutomer, Prešernova 31, 69240 Ljutomer, z oznako „za razpisno komisijo“.

Kandidati pod 2 in 3 naj pošljejo svoje prijave na zgornji naslov z oznako „za komisijo za delovna razmerja“.

Rok v katerem se morajo kandidati prijaviti je 15 dni od dneva objave.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

„ELKOM“ TKO PRIMAT MARIBOR n. sol. o. TOZD Tovarna skladiščne opreme Kolodvorska 12, 69220 LENDAVAL

Razpisna komisija na osnovi sklepa 11. redne seje delavskega sveta TOZD z dne 25. 12. 1981

RAZPISUJE

prosta dela in naloge

1. VODENJE KOMERCIJALNEGA SEKTORJA

Za opravljanje del in nalog Vodenje komercialnega sektorja se zahteva, da kandidat ima:

- visoko ali višjo šolo ekonomske ali komercialne smeri,
- 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na takih ali sorodnih delih.

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Vodja komercialnega sektorja je delavec s posebnimi pooblastili in pod reelekcijo s štiriletnim mandatom.

2. TEHNIČNO VODENJE PROIZVODNJE DVIŽNE OPREME

Za opravljanje del in nalog Tehnično vodenje proizvodnje dvižne opreme se zahteva, da ima kandidat:

- visoko ali višjo šolo strojne smeri,
- 5 let delovnih izkušenj na odgovornih delih in nalogah.

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Tehnični vodja proizvodnje dvižne opreme je delavec s posebnimi pooblastili in pod reelekcijo s štiriletnim mandatom.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe z dokazili o šolski izobrazbi in dosedanjem delu v 15 dneh od dneva objave razpisa na naslov:

TKO PRIMAT Maribor n. sol. o., TOZD Tovarna skladiščne opreme, Kolodvorska 12, 69220 LENDAVAL.

Ponudniki bodo o rezultatih obveščeni v 30 dneh po izbiri kandidatov.

Ustanovili bodo gasilsko enoto

V pteteklem letu so v Turnišču izvedli številne aktivnosti v okviru priprav splošne ljudske obrambe in družbene samozščite, katerih usklajevalc je komite za SLO in DS v krajevni skupnosti. To je zlasti pomembno zato, ker je v krajevni skupnosti več komitejev za SLO in DS. Te obrambne aktivnosti so predvsem prišle do izraza v akciji NNNP, v kateri so angažirali vse razpoložljive enote in celotno prebivalstvo. Aktivirali so tudi 200 občanov, ki so na terenu kopali jarke za vajo. Izredno požrtvovalno je nastopala enota medicinske prve pomoči, ki je poleg svoje osnovne dejavnosti tudi razkuževala vaške vodnjake. V lanskem letu so veliko aktivnosti izvedli tudi v tovarni Planika v Turnišču, saj so z

vsemi enotami izvedli 25 vaj, v katerih je sodelovalo 286 delavcev. Tovarniški komite je tesno sodeloval s komitejem za SLO in DS v krajevni skupnosti pri vaji Mura 81 in v akciji NNNP 81. V tovarni Planika čutijo potrebo po ustanovitvi večje gasilske enote, ki jo bodo tudi primerno opremili, tako da bo sposobna hitro in učinkovito delovati.

V krajevni skupnosti Turnišče posvečajo tudi posebno skrb strokovnemu usposabljanju na področju ljudske obrambe in družbene samozščite, sproti dopolnjujejo obrambne načrte in enote z mlajšimi kadri. Za svoje uspešno delovanje je komite za SLO in DS v krajevni skupnosti Turnišče prejel občinsko priznanje.

F. M.

Obrtna zadruga „14. OKTOBER“ p. o. Gornja Radgona, Trg svobode 10,

RAZPISUJE

na osnovi sklepa združnega sveta prosta dela in naloge za dobo štirih let

a) direktorja obrtne zadruge

(reelekcija)

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

1. diploma višje šole ustreznih tehniških šol, upravnih in pravnih šol ter najmanj pet let prakse na vodilnem delovnem mestu,
2. srednja strokovna izobrazba in najmanj 10 let prakse na vodilnem delovnem mestu,
3. da je družbenopolitično razgledan in da ima samoupravne in organizacijske sposobnosti za vodenje dela v gospodarstvu,
4. da ima upravne, kadrovske in gospodarske sposobnosti za vodenje dela v zadrugi,
5. da je razgledan na področju upravno pravnih zadev in sposoben spremljati zakonodajo in nadzirati zakonitost poslovanja zadruge,
6. da je njegovo zdravstveno stanje tako, da ga ne bo oviralo pri delu.

b) tehnični vodja zadruge

(reelekcija)

Pogoji: višja ali srednja strokovna izobrazba gradbene smeri s strokovnim izpitom ter najmanj 3 oz. 5 let prakse na delovnih mestih s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi razpisa tajništvu zadruge.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o izbiri najpozneje v 60 dneh od poteka roka za sprejem prijav.

DELOVNA ORGANIZACIJA ZA PTT PROMET MURSKA SOBOTA, p. o.

objavlja

JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih rabljenih osnovnih sredstev:

- dostavni avtomobil IMV 1600 Super B, z dodatnimi sedeži, v voznem stanju. Izklicna cena 12.000.— din.
- dostavni avtomobil IMV 1600 Super B kombi, v voznem stanju. Izklicna cena 12.500.— din.

V izklicno ceno osnovnega sredstva ni vračunan prometni davek.

Licitacija bo 5. februarja 1982 ob 10,00 uri na dvoriščni strani Pošte Murska Sobota, Trg zmage 6 (nasproti tržnice). Osnovna sredstva si interesenti lahko ogledajo v četrtek, pred dnevom licitacije od 8.00 — 10.00 ure na kraju licitacije.

Interesenti morajo uro pred pričetkom licitacije, vplačati pri blagajni naše DO, varščino v višini 10 % od izklicne cene.

Za stanovanje je potrebno varčevati

Ja . . . z ženo sva se odločila. Enostavno začela sva in vztrajala do konca. Kar se dela tiče — precej sva sama delala, nekaj so nama pomagali tudi znanci pa prijatelji. Pri denarju je bilo malo težje. Namensko sva varčevala že precej časa pred gradnjo. Poleg kreditov od delovne organizacije sva dobila še dolgoročne kredite od banke.

Pri reševanju stanovanjskega problema vam banka pomaga s posojilom, ki si ga lahko pridobite:

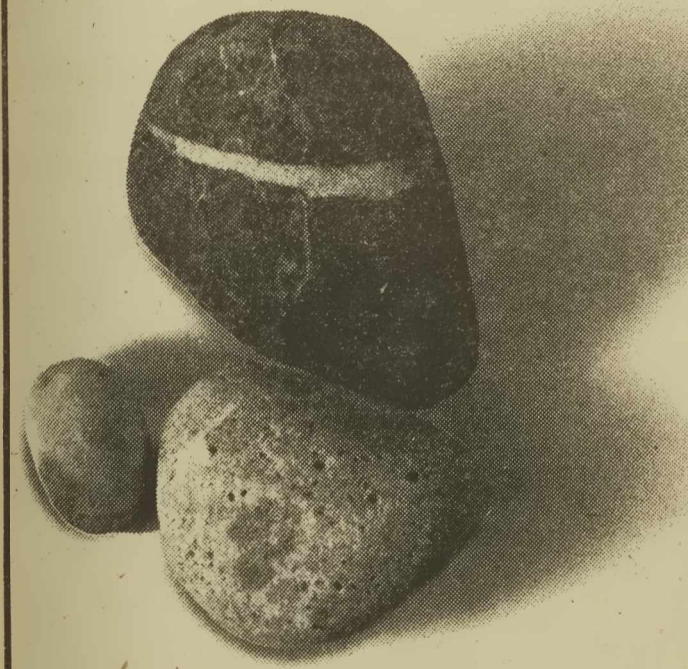
če namensko varčujete z rednimi mesečnimi plogi ali z enkratnim plogom,

z vezavo dinarskih sredstev ali dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz,

s predhodnim varčevanjem in vezavo privarčevanih sredstev.

Višina posojila je odvisna od oblike varčevanja in varčevalne dobe.

Vse podrobnejše informacije vam bodo dali v naši enoti temeljne banke združene v Ljubljansko banko-združeno banko.

ljublanska banka

tedenski koledar

PETEK, 29. Januar — Valerij SOBOTA, 30. Januar — Martina NEDELJA, 31. januar — Janez PONEDELJEK, 1. Februar — Brigita TOREK, 2. Februar — Marija SREDA, 3. Februar — Blaž ČETRTEK, 4. Februar — Andrej

kino

»PARK« MURSKA SOBOTA

29. januarja ob 17. in 19. uri ter 31. januarja ob 15., 17., in 19. uri ameriški barvni kinemaskopski film: »DRAKULA«.
1. in 2. februarja ob 17. in 19. uri ameriški barvni film: »NEKDO JE UBIL NJENEGA MOŽA«.

LENDAVA

30. januarja ob 17. in 19.30 uri film: »MLADOST NOROST«, 31. januarja ob 17. in 19.30 uri angleški znanstveno fantastični film: »OSMI POTNIK«.

ŠALOVCI

30. januarja francoska barvna ljubezenska drama: »JAVNA HIŠA 122«.

ČRENŠOVCI

29., 30., in 31. januarja zahodnonemški film: »ZLATI FANTJE IN SLADKA DEKLICA«. Film ni primeren za mladino do 16. leta.

prodam

MANJŠO HIŠO V GORNJI BISTRICI z 1 ha orne zemlje ali brez zemlje ugodno prodam. Informacije: Ob kanalu 8, Murska Sobota. M-1
RENAULT-10, vozen, registriran, prodam. Zdravko Ambuš, Križevci 73 pri Ljutomeru. In-23
ZASTAVO 750 PRODAM. Zvonko Filipič, Vogričevci 3, p. Ljutomer. In-20
MOTORNO ŽAGO, novo, prodam. Srša, Banovci 1, p. Veržej. In-26
AVTO FORD TAUNUS 12 M, letnik 1970, in peč na olje prodam. Jože Gal, Pince 18/A. Le-23
SILAŽNI KOMBAJN ZNAMKE MAJS PRINC prodam za 40.000 din. Franc Klajnošek, Grabanoš 81, p. Videm ob Ščavnici. M-193
KRAVO PRODAM. Mlajtinci 21, p. Martjanci. M-195
KRAVO, brejo devet mesecev, in gumi voz prodam. Mlajtinci 40. M-197
TRAKTOR FIAT ŠTÖRE 402 SUPER PRODAM. Sebeborci 86. M-198
KABINO ORAŠJE za traktor FIAT ŠTÖRE, novo, prodam. Naslov v upravi lista. M-199
ZASTAVO 750, letnik 1981, zaradi gradnje prodam. Tišina 35/A. M-201
RENAULT 4 in plinsko peč prodam. Gančani 72. M-203
POHIŠTVO ZA SPALNICO PRODAM. Ob kanalu 13, Murska Sobota. M-205
LOVSKO PUŠKO, dvocevko 12, prodam. Ludvik Rudaš, Dobrovnik 23. M-206
126 P PRODAM. Mlajtinci 42, p. Martjanci. M-210
GRAMOFON ISKRA PHON 2006 STEREO, star 20 mesecev, prodam. Dušan Kuštor, Vrtina 6, Murska Sobota. M-212
TAUNUS 12 M (za rezervne dele), prodam. Šalovci 98. M-213
FOTO POVEČEVALNIK OPEMUS 5 PRODAM. Šiftar, Strukovci 1. M-214
NOVO KOSO za ferguson 35 prodam. Gančani 125. M-215
FORD TAUNUS 17 M prodam za 20.000 din. Špilak, Bratonci 140. M-216
RENAULT-4 (katro), v dobrem stanju, prodam. Puconci 50, telefon 72-512. M-217

MALE IN VEČJE PUJSKE, dvoosno traktorsko prikolico in moped s tremi prestavami prodam. Rakičan 82/A. M-218
MOTOR IN REZERVNE DELE ZA NSU PRINC PRODAM. Vučja gomila 104. M-219
VINOGRAD, sadovnjak, klet z vinskimi sodi, stiskalnice in ostali inventar ter pohištvo v Lendavi ugodno naprodaj. Električna in vodovod v stavbi, parcela je primerna za gradnjo hiše. Informacije dobite v Lendavi, Kovačeva ulica 21. M-222
100 l domače slivovke in telico prodam. Janko Horvat, Pečarovi 19, p. Mačkovci. M-223
KRAVE PRODAM. Čepinci 27, p. Petrovci. M-224
VINOGRAD (14 arov) s hišo v Lendavskih gorah (Benec), samonakladalno prikolico mengele in puhalnik za seno prodam. Balažič, Hotiza 142. M-248
HARMONIKO MELODIJA, 60-basno, in fantovsko jakno (14 let, skaj), prodam. Alojz Horvat, Cankarjeva 19, Beltinci. M-249
AVTOMOBILSKE DELE ZA FIAT 750 (novi prednji koš, leva in desna vrata) in trajnogorečo peč prodam. Telefon 23-109. M-251
ZASTAVO 125 PZ, letnik 1972, prevoženih 68.000 km, prodam. Anton Kolednik, Pintaričeva 3, Gornja Radgona. M-252
OTROŠKO POSTELJICO, globok otroški voziček in stajico prodam. Srša, Melinci 202. M-253
SEJALNIK ZA ŽITO PRODAM. Martin Kuzma, Skakovci 36. M-254
REZERVNE DELE ZA AMI-8 PRODAM. Telefon 75-011, interneta 29, do 14. ure. M-255
GRADBENO PARCELO v Šratovcih pri Radenci, prodam. Meri 8 arov, na njej vodovod in kanalizacija. Interesenti se naj oglasijo pri Jožetu Rautarju, zidarstvo, Paričjak 14. M-256
MOTORNO ŽAGO STIHL 08, austin 1300 in škodo 100 \$ — po delih prodam. Franc Kurbus, Radenski vrh 43, p. Radenci. M-257
PUJSKE PRODAM. Gradišče 4, p. Tišina. M-258
VEZNO PLOČEVINO, nove blatnike — zunanje in notranje za zastavo 101 prodam. Anton Magdič, Mekotnjak 11, p. Ljutomer. M-259
KRAVO, staro šest let, brejo 8 mesecev, kontrola A, prodam. Car, Neradnovci 51, p. Petrovci. M-260
ZASTAVO 101, letnik 1975, prodam. Car, Neradnovci 51, p. Petrovci. M-260
MLADO KRAVO z drugim teletom brejo, in obračalnik SONCE, prodam. Ivo Godina, Črenšovci 147. M-261
PLEMENSKO TELICO, brejo šest mesecev, kontrola A, in pujske, (od 15 do 20 kg), prodam. Krajna 36. FIAT 125 P, dobro ohranjen, star tri leta, z dodatno opremo ter zimске in letne gume prodam. Naslov v upravi lista. M-265
ZASTAVO 101, letnik 77, prodam. Neradnovci 65, p. Petrovci. M-266
AVTO POLONEZ, prevoženih 8.000 km, ugodno prodam. Janez Godvaj, Rakičan 58/A, telefon 23-654. M-267
AVTO SIMCA 1300, lahko tudi po delih, naprodaj. Martin Tratnjek, Lipa 123, p. Turnišče. M-268
MALE PUJSKE PRODAM. Tišina 27. M-270
STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem in obdelovalno zemljo v Ivanovcih št. 3, prodam. Informacije: Bertalanč, Puževci 22. M-271
TRAKTORSKO ŠKROPILNICO na kompresor prodam. ogled vsak dan. Krapje 70, p. Veržej. In-32
TATRO, tip 148, letnik 1977, motor generalno obnovljen, prodam. Branoslavci št. 1, p. Ljutomer. In-29
POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO prodam. Informacije do 10. ure: Bertalanč, Stara ulica 22. M-272
GARAŽNA VRATA (železna) prodam. Rankovci 8/A, p. Tišina. M-276
SILAŽNI KOMBAJN ZNAMKE MAJS PRINZ prodam za 40.000 din. Franc Klajnošek, Grabanoš 81, p. Videm ob Ščavnici. M-193
KOMPLETNO GOSTINSKO OPREMO s drobnim inventarjem, staro dve leti, prodam. Telefon 069 81-176. M-204
KRAVE PRODAM. Čepinci 27. M-224

AVTO ZAPOROŽEC, tudi po delih, prodam. Kančevci 31. M-225
TRAJNOGOREČO PEČ, skoraj novo, prodam. Naslov v upravi lista. M-226
DELE ZA ŠKODO 100 PRODAM. Sotina 66, p. Rogašovci. M-227
TRAKTOR TOMO VINKOVIČ PRODAM. Informacije po 16. uri: telefon 23-278. M-228
FIAT 750 UGODNO PRODAM. Motovilci 44. M-221
OMARO za dnevno sobo prodam. Branko Časar, Titova 1/B, Murska Sobota. M-231
ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK, skoraj nov, in lepo mizo prodam. Juša Kramarja 11, Murska Sobota. M-232
VOZNO KRAVO s teletom ali brez, staro sedem let, in prikolico za živino prodam. Nedelica 150, p. Turnišče. M-233
ŽAGAN LES (10x12), primeren za ostrežje, ugodno prodam. Odranci 144. M-234
AVTO LADA prodam ali menjam za fiat 750 ali 126 P. Naslov v upravi lista. M-235
ENONADSTROPNO HIŠO v Ormožu, lep stil, takoj vseljivo, prodam. Informacije: telefon 069 81-176. M-204
KUHINJSKO POHIŠTVO, staro dve leti, 3,50 m, vgrajen štedilnik in hladilnik z jedilnim kotom (6 m), prodam. Telefon 069 81-176. M-208
KRAVO, staro tri leta, prodam. Rožman, Radenci 12. M-236
MLADO BREJO KRAVO PRODAM. Čikečka vas 2. M-237
RENAULT-6 TL, neregistriran, lahko tudi po delih, prodam. Strehovci 30. M-236
KRAVO, drugič brejo 7 mesecev, in tri pujske, stare štiri mesece, zaradi selitve, prodam. Sida Prosič, Boreča 46, p. Petrovci. M-238
TELICO, staro štirinajst mesecev, prodam. Ivanovci 32, p. Fokovci. M-239
SADILNIK ZA KROMPIR znamke KRAMER — avtomatski prodam. Telefon 22-954. M-240
MOTOR OD OPEL REKORDA, letnik 1965, prodam. Jože Vrata-rič, Černelavci 49. M-241
ZASTAVO 750 SC, letnik 1980, prodam. Franc Ritonja, Naselje 14. divizije 29, M. Sobota. M-242
DELE ZA NSU, motorno gred z ležaji 0,75, 0,50, gume in ostalo, prodam. Informacije: Vadarci 112. M-243
MALE PUJSKE, gumi voz in belo repo prodam. Trstenjakova 37, Murska Sobota. M-244
KRAVO, z drugim teletom brejo, in dve telici — breji, po izbiri, prodam. Naslov v upravi lista. M-245
PRODAM
OSEBNI AVTOMOBIL ZASTAVO 750, motorno žago huskvarna in koso za traktor deutz, prodam. Informacije: M. Petrovci 2. M-277
FIAT 750, letnik 1973, in vinograd (5 arov) v Čentibskih gorah prodam. Informacije po telefonu 75-490. M-10
GRADBENO PARCELO V KROGU 38 (10 arov), prodam. Informacije: Vogrinčič, Lek Lipovci, telefon dopoldne 71-117. M-MM
ZASTAVO 125 PZ, ohranjeno, obnovljeno, prodam. Dušan Cvetko, Stefana Kovača 3, telefon 23-488. M-246
ŠKODO Š 110 R COUPE, letnik 1975 obnovljeno, poceni prodam. Lendavska 1, p. Ljutomer. In-33
STREŠNO OPEKO BIBER (5.000 kom), novo, prodam. Jože Gjer-gjek, Juša Kramarja 15, Murska Sobota. M-278

kupim

KMEČKO LESENO STISKALNICO (velikost od 3 x 3 m naprej) kupim. Gostilna Klobasa, Šratovci, p. Radenci. M-131
KOSILNICO BCS, staro tri leta, po možnosti s sedežem, kupim. Naslov v upravi lista. M-150
TROSILEC ZA GNOJ KUPIM, Cimerman, Krapje, p. Veržej. In-22
KOMBI PEČ — ITALIJANSKO, kupim. Janez Kovač, Petanjci 18/A, p. Tišina. M-263
KOMBANI EPPL 211 ali 211 H

KUPIM. Ponudbe s ceno pošljite Viljemu Koltaju, Prosenjakovci 23. M-275

sobe

OPREMLJENO SOBO oddam enemu ali dvema fantoma. Telefon 23-648. M-273
GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Murski Soboti ali okolici vzamem v najem. Telefon 067 22-446. M-220
OPREMLJENO SOBO v Murski Soboti, po možnosti s posebnim vhodom, iščem. Naslov v upravi lista. M-221

zaposlitve

SLUŽBO V FRIZERSKI STROKI na območju Radgone, Ljutomera ali Murske Sobote iščem. Cilka Tratnik, Sovjak 113, p. Videm ob Ščavnici. In-27
VEČ KVALIFICIRANIH ŠIVILJ ali priučenih delavk z znanjem šivanja, zaposlim takoj. Lendavska 8, telefon po 17. uri 22-326. M-196
DEKLE ali samostojno žensko za varstvo dveh otrok in pomoč v gospodinjstvu iščem. Plača dobra, hrana in stanovanje. Anton Slamar, Kruplivičnik 76, p. Grad. M-200
CEMENTNINARJE SPREJMEM TAKOJ — TUDI V PRIUČITEV. Andrej Zakrajšek, cementninarstvo, Rožna dolina 8/12, Ljubljana. M-230

razno

NAKLADALCO 19 kub. metrov (nemško) s premičnim priklopom zamenjam za navadno (17 kub metrov). Franc Klajnošek, Grabanoš 81, p. Videm. M-194
OBVESTILO!
Obveščam javnost, da sem s 1. januarjem 1982 odprla odvetniško pisarno v Lendavi. Marija Zag-Györfi, odvetnica, Lendava, Trg ljudske pravice 9. Le-25

MALI OGLAS V VESTNIKU — ZANESLJIV USPEH

Naročniki imate 20-odstotni popust

Če bi solza mrtvega zbudila, tebe dragi mož in oče ne bi črna zemlja krila

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 72. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in zet

Viljem Celec

iz G. Slaveč

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, družini Vidonja ter vsem, ki so draga pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna hvala duhovniku Ernišu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS iz G. Slaveč za poslovilne besede ob odprtem grobu ter vsem vaščanom.

G. Slaveci, Ljubljana, Radovci

Žalujoči: žena Marija, sin Ludvik z družino, hčerki Frida in Gizela z družinama, tašča, brat, sestri in ostalo sorodstvo

Pred enim letom si odslužil vojaški rok in šlekel vojaško suknjo, se vesel vrnil domov in se veselil svobode. A kruta usoda je hotela, da sedaj že počivaš v hladnem grobu, komaj v 24. letu starosti, v cvetu mladosti, moj najdražji sin

Marjan Žohar

Najlepše se zahvaljujemo vsem tistim, ki ste mi ga pomagali pospremiti na njegovi zadnji poti. mi kakor koli stali ob strani v teh najtežjih trenutkih slovesa, mu darovali vence in izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujem mladini iz Brezovca in Lemerja za darovane vence, govorniku tov. Sapaču za galjive besede ob odprtem grobu. Hvala gospodu duhovniku in pevcem za odpete žalostinke. Zahvaljujem se tudi Irmi Temlin iz Doline, ki me je tako materinsko tolažila in mi stala ob strani v teh težkih trenutkih.

Vsem skupaj še enkrat-iskrena hvala!
Brezovci, 16. november 1981

Žalujoča: neutolažljiva mama

VESTNIK

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:
Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnič (dopisništvo), Branko Žunec, Gontér Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Lendava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81 317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

• Male oglase in zahvale, objavljene v četrtek, sprejemamo še v ponedeljek do 13. ure. Naročniki imajo pri objavah 20-odstotni popust.

*To kar smo najbolj ljubili,
smo za vedno izgubili*

V SPOMIN

27. januarja mineva eno leto, odkar nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

Ana Balažic

roj. Tkalec
iz Črnc

Zelo težko je spoznanje, da te ni več med nami in da je ostal naš dom za vedno prazen. Vsem, ki se je še spominjate in obiskujete njen grob — iskrena hvala!

Žaljuči: hčerka Maruška z možem, vnukinja Jožica z družino, vnuk Slavko z Darinko in ostali sorodniki

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 54. letu starosti za vedno zapustil naš dragi sin in brat

Anton Šnurer

iz Skakovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje in dragega pokojnika v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ali kakorkoli počastili njegov spomin.

Posebna zahvala za nesebično pomoč sosedom Sušec, Flisar, Bertalanč in Kolmanko. Iskrena hvala lovsem, lovskemu oktetu in gasilem za izkazano poslednjo čast, govornikom KS, LD in DO Agroservis za poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke in č. g. duhovniku za pogrebni obred. Hvala tudi zdravstvenemu osebju ušesnega oddelka soboške bolnišnice za vso zdravniško pomoč v času njegove bolezni.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žaljuči: mama, oče in brat Gusti z ženo

*Končano tvoje je trpljenje,
veroval v boljše si življenje,
britka bolečina ostala je pri nas,
oh, kdaj zacelil jo bo čas.*

ZAHVALA

Z bolečino v srcu sporočamo žalostno vest, da je v 75. letu starosti prenehalo biti plemenito srce našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

Ludvika Prosiča

iz Boreča

V teh težkih trenutkih, ko skušamo dojeti kruto resnico, da dragega pokojnika ni več med nami in premagati veliko praznino, ki je ostala za njim, izrekamo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, pokojnika pa počastili s številnimi venci in šopki, prisrčno zahvalo. Hvala duhovniku za obred, predstavniku KS Petrovcu za poslovilne besede, pevcem in godbi za žalostinke ter vsem gasilem, posebno gasilskemu društvu Boreča.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žaljuči: žena Sidonija, sinovi Adolf, Ludvik in Milan z družinami, hčerka Sidonija z družino ter sestra Terezija z družino

ZAHVALA

Ob nepričakovani in boleči izgubi moža, očeta, starega očeta, brata in tasta

Augusta Linhart

iz Nuskove 78

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za darovano cvetje in vence.

Posebna zahvala družinam Rogan, Štešl, Lang, Bertalanč in Hajdinjak za vso pomoč v najtežjih trenutkih. Iskrena hvala pevcem in duhovniku za lepo opravljeni pogrebni obred.

Nuskova, 20. 1. 1982

Žaljuči: žena Jožefa, sin Vili, hčerka Marija z družino, bratje in sestre in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči resnici, da nas je prerano, v 49. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, zet in brat

Franc Flisar

iz Tešanovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Iskrena hvala kolektivoma TOZD IZBIRA—Blagovnica in Poljoopskrba Murska Sobota. Prisrčna hvala gasilem iz Tešanovec in okoliških vasi ter vsem govornikom za besede slovesa, pevcem za odpete žalostinke in duhovniku za pogrebni obred. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Tešanovci, 19. januar 1982

Žaljuči: žena Šarika, hčerki Marjana in Majda z možem Milanom, vnuk Mitja, tast in tašča, sestra Helena z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 60. letu starosti za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama in sestra

Elizabeta Sabotin

roj. Kuhar iz Prosenjakovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, ter darovali vence in cvetje. Hvala duhovniku za pogrebni obred, vsem pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS, tov. Molnarju, za poslovilne besede. Posebna zahvala dr. Hauzerjevi in dr. Kiršnerju, medicinskemu osebju internega oddelka in patronažnim sestram, ki so ji pomagali in lajšali bolečine v času dolgotrajne bolezni. Hvala kolektivoma TMP M. Sobota in Pletilstvo Prosenjakovci za darovane vence in izrečeno sožalje.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žaljuči: mož Geza, sinova Vili in Laci z družinama, brat Janez z družino in brat Feri iz Győra ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani, nepričakovani in boleči izgubi naše drage žene, mame in stare mame

Jolanke Kočiš

roj. Vöröš
iz Lončarovec

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, nam v najtežjih trenutkih pomagali, vsem, ki ste ji darovali cvetje in vence ter vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se kolektivu Pletilstvo Prosenjakovci, g. duhovniku za opravljeni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS, tov. Hujsu, za poslovilne besede.

Žaljuči: mož Jože, sin Geza in hčerka Erika z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, starega očeta, brata in vujca

Aleksandra Roudija

iz Kovačevce

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti. Čas hiši, tóda spomin na tebe še živi. Težko je spoznanje, da te ni več med nami in da je ostal naš topli dom za vedno prazen.

Kovačevci, 26. 12. 1981

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 82. letu starosti za vedno zapustila naša draga žena, mama in babica

Terezija Pondelek

iz Lucove

Ob tej boleči izgubi se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, predobrim sosedom, botrini, vaščanom, kolektivu OŠ Petrovci ter vsem prijateljem in znancem, ki so drago pokojnico spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Prisrčna hvala duhovnici g. Kerčmarjevi za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici Došenovi za poslovilne besede, gasilskemu društvu in pogrebem iz Lucove. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Lucova, 4. 1. 1982

Žaljuči: mož Franc, sinova Štefan in Aleksander z družinama ter ostalo sorodstvo

MURSKA SOBOTA

Vzorniku v spomin

Učenci osnovne šole Edvard Kardelj v Murski Soboti so minuli petek pripravili posebno radijsko uro, s katero so počastili obletnico Kardeljevega rojstva in spomin na njegov prispevek v razvoju socialističnega samoupravljanja pri nas. V radijski oddaji je sodeloval tudi Geza Bačič, ki se je večkrat osebno srečal z Edvardom Kardeljem. Istočasno so v prostorih osnovne šole uredili poseben pano z raznovrstnim gradivom o Kardelju.

J. G.

Izšli

so

„IZVIRI MLADIH“

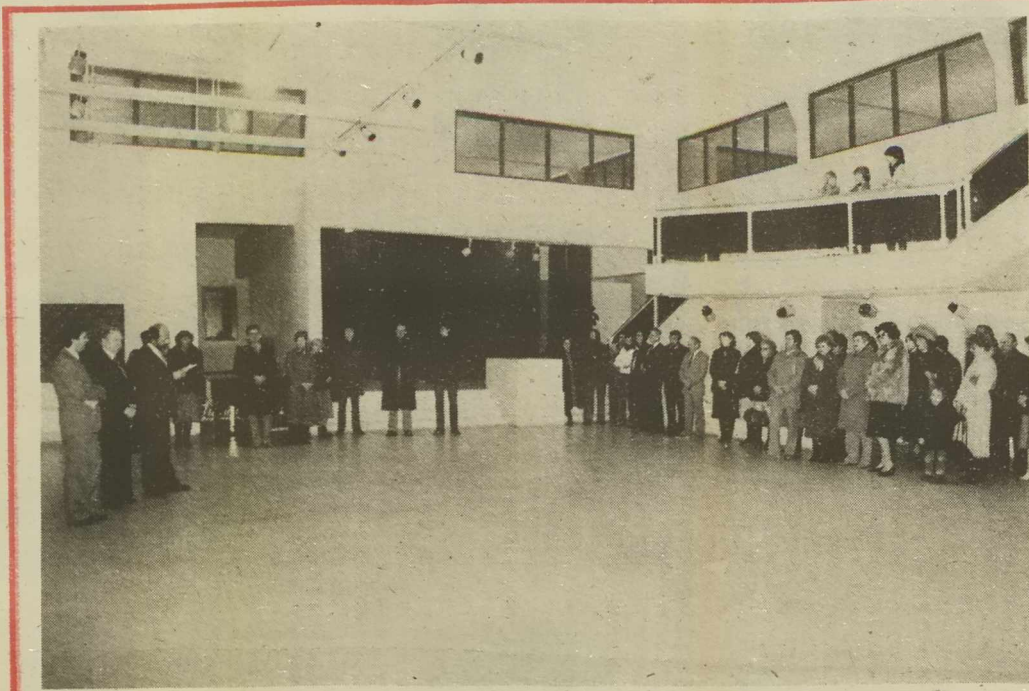
Center za obveščanje in propagando pri občinski konferenci zveze socialistične mladine v Murski Soboti je nedavno izdal prvo številko letošnjega glasila »Izviri mladih«. Na 15 straneh in v nakladi 300 izvodov so ga razposlali v sleherni osnovno organizacijo zveze socialistične mladine v mursko-soboški občini, da bi bili mladi čimbolj seznanjeni z aktualnimi dogajanjimi v raznih okoljih.

Kot je že v uvodniku omenjeno, se mladinke in mladinci že v tem obdobju intenzivno pripravljajo na 11. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije, ki bo jeseni v Novem mestu. V tem znamenju je tudi sestavek o tem, da mora mladinska organizacija postati dejanska organizacija mladih, pri čemer bo potrebna, kot lahko preberemo, še večja angažiranost mladih komunistov.

Na nič manjšo pozornost ne bo naletel tudi članek o opravljenih mladinskih delovnih akcijah zveznega in republiškega značaja, ki na dokaj kritičen način obravnava sodelovanje mladih iz mursko-soboške občine. Člani literarno-novinarskega krožka na osnovni šoli Edvard Kardelj v Murski Soboti pa so v rubriki »Naš mali intervju« imeli nadvse zanimiv pogovor z ugledno družbeno-politično delavko Dragico Juteršnik.

In če prelistamo glasilo »Izviri mladih« še dalje, potem vidimo, da so v njem dali pozornost tudi pomembnosti idejnopolitičnega izobraževanja mladih na vseh nivojih, k čemur bodo nedvomno prispevali tudi letošnji kvizi in ostala tekmovanja, ki jih navajajo (Tito-revolucija-mir, Kidričeva bralna značka itd.). Na koncu pa lahko preberemo še vesti iz osnovnih organizacij zveze socialistične mladine, ki pričajo, da aktivnost mladih tudi v zimskem obdobju ne jenjuje.

Milan Jerše

SLIKE ZA BOLNIŠNICO — V ponedeljek so v novi galeriji kulturnega centra v Murski Soboti odprli razstavo slik, ki so jih pomurski likovni umetniki poklonili bolnišnici Murska Sobota. V to hvale vredno akcijo, ki jo je organizirala kulturna skupnost Murska Sobota, so se vključili:

Nikolaj Beer, Ivo Bošnjakovič, Zoltan Gabor, Štefan Galič, Endre Göntér, Štefan Hauko, Jože Horvat-Jaki, Oto Jurgec, Szuzane Kiraly-Moss, Ferenc Kiraly, Geza Kocan, Jože Kološa-Kološ, Miško Kranjec, Ljotze Logar, Franc Mesarič, Ludvik Pandur, Ditka Petkovič, Vlado Potočnik in Borut Vild.

Njihova dela, ki bodo razstavljena do 3. februarja, bodo kasneje torej krasila prostore nove kirurgije v Rakičanu. (J. G.)

Foto: A. Ábraham

LEDAVSKO GOSPODARSTVO PREMALO POVEZANO?

Iz težav si pomagajo tudi sami

Nobena skrivnost ni, da so delovne organizacije lendavske občine med seboj preslabo povezane in čestokrat same skušajo najti izhod iz velikih težav. V lendavski občini pa ugotavljajo, da je z večjim medsebojnim poslovnim-tehničnim in proizvodnim sodelovanjem nekaterih industrijskih delovnih organizacij možno razviti nove vrste proizvodnje, ki bi bile skupnega pomena za delovne organizacije in gospodarstvo v celoti. Omenjene so industrijske delovne organizacije INA-Nafta, Gorenje —Varstroj, Primat in Elma. V resoluciji o družbenoekonomskem razvoju občine za letošnje leto je zapisano, da bi v tem letu te možnosti poskušali uresničiti, v akcijo pa naj bi pritegnili in v večji meri izkoristili zmogljivosti šolskega kovinarskega centra, zlasti kadrovske in proizvodne zmogljivosti. Tesnejše povezovanje med organizacijami združene dela pa ponuja tudi rešitev nekaterih drugih težav. Zaradi določenih motenj v proizvodnji, ki bi se utegnile pojaviti, bi se delovne organizacije lahko pogovarjale o začasnem premeščanju presežka delovne sile na tisto področje, kjer bodo možnosti za povečanje proizvodnje večje. Takšno sodelovanje med delovnimi organizacijami ne bi bilo odveč, rešili bi torej lahko prenekateri problem, ki ga posamezna delovna organizacija ne zmore.

Jani D.

„Slavček“ širi svojo dejavnost

Na občnem zboru društva za varstvo in vzgojo ptic »Slavček« v Beltincih preteklo soboto je bilo ugotovljeno, da je dejavnost tega društva iz leta v leto uspešnejša in da je širitev dejavnosti prišlo celo do tega, da sta iz tega društva nastali že dve novi društvi, in sicer: društvo za varstvo in vzgojo ptic v Lendavi ter društvo ljubiteljev malih živali v Beltincih. 48 aktivnih članov je v preteklem letu pripravilo štiri razstave ptic in malih živali, ki si jih je ogledalo 3.500 obiskovalcev, in kar 163 ptic je prišlo pred sodnika za ocenjevanje. Tako je beltinsko društvo »Slavček« na lanskeoletnem republiškem tekmovanju v Celju z razstavljenimi pticami osvojilo kar 13 medalj (4 zlate, 4 srebrne in 5 bronastih) in med 23 slovenskimi društvi osvojilo 4. do 5. mesto. Za varstvo zunanjih ptic pa bodo poleg članov »Slavčka« morali poskrbeti tudi ostali občani, več skrbi pa bi naj varstvu ptic posvetila tudi gozdno gospodarstvo in kmetijska zadruga.

Filip MATKO

ZBOR UPOKOJENCEV — Minulo nedeljo dopoldne so se v večnamenskem prostoru osemletke »17. oktober« v Beltincih zbrali člani Društva upokojencev Beltinci na rednem občnem zboru. Ugodno so ocenili svoje delo v preteklem obdobju, ko so bili najuspešnejši s peyskim zborom, sodelovanjem na različnih športnih tekmovanjih ter z obiski bolnih in osamljenih članov na domovih ali pa v bolnici. V beltinsko društvo je včlanjenih kar 339 članov iz sedmih krajevnih skupnosti, ki se povezujejo v okviru krajevnega urada Beltinci. Še enkrat toliko upokojencev s tega območja pa ni včlanjenih v društvo.

Besedilo in slika: Filip MATKO

ZADNJA VEST

Velik požar v Bratoncih

V ponedeljek ob pol enih popoldne je izbruhnil na gospodarskem poslopiju Milana Erjavca v Bratoncih velik požar. Ogenj je zajel poslopje v izmeri 7 x 7 metrov, zgorelo pa je tudi 15 ton sena. Škodo so ocenili na 400 tisoč dinarjev. Precej so jo omilili domači gasilci, ki so hitro pritekli in se spoprijeli z ognjenimi zubli. Zakaj je gorelo? Kaže, da je požar posledica malomarnosti. Podobno kot na marsikateri drugi kmetiji, imajo tudi Erjavčevi kotel alfa, v katerem kuhajo hrano za živino. Tako so tudi v ponedeljek kurili kot že ničkolikokrat prej. Od kotla je sicer speljana dimna cev v dimnik, vendar pa ta ni bil dovolj varen; v njem je bila spodaj odprtina 10 x 10 centimetrov, kar je bilo usodno: skozi njo so se prebile iskre, naker se je vnela navlaka okrog dimnika, nato pa se je ogenj prebil skozi odprtino na steni, tako da se je vnelo seno pod napuščem ob stavbi.

Š. S.

NA JAVNI RADIJSKI ODDAJI SPOZNAVAMO SVET IN DOMOVINO V G. RADGONI

Domačini v drugi krog

V soboto so se v sedmem srečanju prvega kroga javne radijske oddaje Spoznavajmo svet in domovino pomerili v domu kulture v Gornji Radgoni domači mladinci z vrstniki iz Žiž pri Slovenskih Konjicah. Po ogorčenem boju, v katerem sta obe ekipi pokazali solidno poznavanje naše revolucionarne preteklosti, pa tudi aktualnih dogajanj doma in v svetu, so na koncu zasluženo slavili domačini. Tako so se uvrstili med osem ekip, ki se bodo pomerile med seboj v drugem krogu po izločilnem sistemu.

PROBLEMATIKA POŽARNEGA VARSTVA V SOBOŠKI OBČINI

V občini le eno industrijsko gasilsko društvo

Stanje požarnega varstva v soboški občini še vedno ni tako kot bi moralo biti, čeprav je bilo v zadnjih letih na tem področju veliko storjeno. Nedavno izdelana anketa, ki so jo izvedli nekateri TOZD — nekatere ankete sploh niso vrnile — je pokazala, da so marsikje še vse premalo storili, da bi se stanje požarnega varstva izboljšalo, čeprav bi to glede na sprejete predpise morale. Ugotovljeno je, da povsod še nimajo sprejetih pravilnikov o varstvu pred požari, ki je osnovni samoupravni akt za urejanje tega vprašanja. Najbolj zaskrbljujoče pa je to, da niti polovica anketiranih TOZD nima izdelanega načrta požarne zaščite, ki predstavlja operativni akt gašenja in reševanja v primeru požara. Nasprotno pa je dobra opremljenost z gasilnimi aparati, nekatere imajo tudi dodatno opremo za gašenje. Žal pa ponekod ne znajo ravnati z gasilnimi aparati. Povsod tudi nimajo pooblaščenec iz varstva pred požarom. Večina TOZD ima urejen izvor požarne vode iz podtalnih hidrantov, kar pa je premalo za gašenje požara, saj ne zadostuje niti po količini niti po pritisku, medtem ko je ob izpadu električnega toka neuporaben. Z anketo je bilo tudi ugotovljeno, da ima samo Mesna industrija industrijsko gasilsko društvo, medtem ko bi tega morale imeti Mura, Platana, Pomurski tisk, Potrošnik, Panonija, Agroservis in Sobota. To namreč zahteva proizvodni proces. Vse TOZD tudi nimajo gasilskih ekip, CZ, čeprav bi jih obvezno morale imeti.

V lanskem letu v soboški občini ni bilo večjega požara, kot tudi ne leto prej, čeprav se število požarov ni zmanjšalo, je pa bila materialna škoda občutno manjša. K temu so prav gotovo prispevali svoj delež pogostejši preventivni pregledi inšpekcijskih služb in organov za notranje zadeve. Vsekakor pa bodo morali v nekaterih delovnih organizacijah veliko več storiti za požarno varnost. To še posebej velja za Agroservis in Soboto, kjer zaradi premajhnega dvorišča in parkirnega prostora skoraj ni mogoč dostop z gasilskimi vozili. Podoben primer je v Panoniji zaradi založenosti proizvodne hale in transportnih poti. Petrolu zaradi premajhnih skladiščnih prostorov in možnosti razširitve, v Mesni industriji zaradi neprimernih prostorov in naprav in premajhnih skladiščnih prostorov v večini trgovin. Nerešen je tudi problem preskrbe z vodo za gašenje v Murski Soboti kakor tudi v večini delovnih organizacij. Da bi se stanje požarnega varstva hitreje izboljšalo, bodo morale projektivne organizacije dosledno upoštevati varnostne ukrepe pri novogradnjah ali adaptacijah objektov. Varnostne službe v delovnih organizacijah bodo morale izdelati ocene ogroženosti, plan reševanja in gašenja. Vsaki dve leti bi morali izvesti usposabljanje vseh zaposlenih o varstvu pred požarom in varstvu pri delu. Vsaka delovna organizacija bi morala dvakrat letno razpravljati o stanju požarnega varstva in družbene samozaščite ter ugotovitve posredovati komiteju za SLO in DS. O stanju požarnega varstva pa bi morali vsaj enkrat letno razpravljati in sprejeti ustrezne sklepe tudi IS SO, komiteje za SLO in DS ter ustrezni organi v KS. V prihodnje pa bo potrebno zaposlovati tudi več ljudi, ki se bodo strokovno ukvarjali z varstvom pred požari in varstvom pri delu.

F. Maučec

Opeka na avstrijsko tržišče

Križevske opekarne, ki so se s prodajo strešnikov na konvertibilno tržišče vključile leta 1975, ko so uspele prodati prve količine strešne kritine v Avstrijo, bodo v letošnjem letu izvozile v Avstrijo že 900 tisoč strešnikov v vrednosti 3 milijone avstrijskih šilingov. To je znatno povečanje napram izvozu v letih 1980/81, ko so preko Zunanje trgovine ABC POMURKA v Avstrijo izvozili 700.000 in v Kanado 300.000 strešnikov. Na konvertibilnem tržišču vlada posebno zanimanje za tehnološko izpopolnjeno rjavo engobirano strešno kritino. Slednjo v Jugoslaviji proizvaja le nekaj opekarne, med katerimi pa prav križevske opekarne beležijo poseben uspeh, saj je njihova opeka tačas najbolj cenjena za zahtevnem tržišču sosednje Avstrije, zanj pa se zanimajo tudi kupci v Italiji in Švici. Preko Metalke pa bodo tudi letos izvozili znatne količine štajerskih strešnikov v Kanado.

Izvozni upehi Križevskih opekarne pa so posebej pomembni zato, ker je cena tovrstne opeke na tujih tržiščih ugodnejša kot na domačem tržišču. Kljub temu pa so opekarji deležni izvoznih spodbud kot vsi drugi izvozniki.

Poleg izvoznih uspehov

B. Hegeduš

pa ne gre prezreti drugih oblik dobrega gospodarjenja Križevskih opekarne. Znano je, da žganje opeke zahteva veliko energije. V Križevcih pri Ljutomeru so mazut zamenjali z zemeljskim plinom.

Križevske opekarne so po velikosti na 3—4. mestu v SR Sloveniji. Letno proizvedejo 36 milijonov strešnikov, do leta 1985 pa bodo proizvodnjo povečali na 61 milijonov strešnikov. S prodajo na tuje zaslužene devize prodajo domači Kmetijski zadrugi ABC POMURKA, ki jih porabi za nakup umetnih gnojil in surovin za proizvodnjo močnih krmil.

Sicer pa smeli opekarji ne bodo ostali le pri sedanjem obsegu proizvodnje, ko letno proizvedejo 36 milijonov strešnikov, za kar iztržijo 170 milijonov prihodka. V tem srednjeročnem obdobju nameravajo zgraditi nov obrat, v katerem bodo letno lahko izdelali še 20 do 25 milijonov strešnikov.

Povečana proizvodnja bo namenjena prodaji na konvertibilnem tržišču, kjer je po opeki iz Križevcev zaradi kvalitetne surovine in proizvodnje na visokem tehnološkem nivoju, na iz ZRN uvoženi avtomatiki, vse večje povpraševanje.